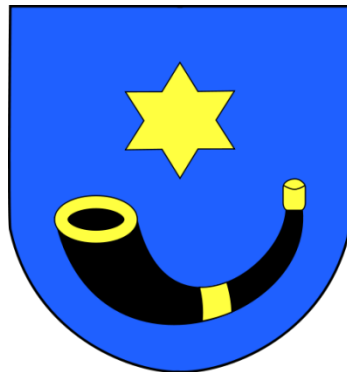

Załącznik Nr 1
do uchwały Nr .....
Rady Gminy Hażlach
z dnia .....

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY HAŻLACH

WYKONAWCA:

Regioplan Sp. z o.o.

ul. Złotoryjska 87,

59-220 Legnica

REGIOPLAN

Tel/fax: 0 76/ 852 43 79, e-mail: wroc@regioplan.pl

POD KIERUNKIEM GŁÓWNEGO PROJEKTANTA:

mgr inż. Karol Leszczyński

uprawniony do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na podstawie art. 5 pkt 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2016 nr 0 poz. 778 z późn. zm.)

WSPÓŁPRACA:

mgr Aleksandra Kraszevska

uprawniona do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na podstawie art. 5 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2016 nr 0 poz. 778 z późn. zm.)

mgr inż. Marta Wieczorek

uprawniona do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na podstawie art. 5 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2016 nr 0 poz. 778 z późn. zm.)

ZAWARTOŚĆ

1	INFORMACJE OGÓLNE.....	6
1.1	Wprowadzenie, cel i zakres opracowania.....	6
1.2	Podstawy formalno-prawne opracowania Studium, wykorzystane materiały źródłowe.....	7
2	UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	9
2.1	Zewnętrzne uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego.....	9
2.1.1	Podstawowe dane o gminie Hażlach. Istniejące powiązania z otoczeniem.....	9
2.1.2	Uwarunkowania zawarte w dokumentach i programach o znaczeniu ponadlokalnym (zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych)	10
2.2	Wewnętrzne uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego.....	11
2.2.1	Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia i zagospodarowania terenów.....	11
2.2.2	Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego oraz wymogów jego ochrony	11
2.2.3	Uwarunkowania wynikające ze stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego oraz krajobrazu kulturowego.....	12
2.2.4	Uwarunkowania wynikające z funkcjonowania środowiska kulturowego.....	21
2.2.5	Uwarunkowania wynikające ze stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej.....	28
2.2.6	Uwarunkowania wynikające ze stanu leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	29
2.2.7	Uwarunkowania wynikające z sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy, warunków i jakości życia mieszkańców.....	30
2.2.8	Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia.....	40
2.2.9	Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów.....	40
2.2.10	Obiekty i tereny podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych.....	41
2.2.11	Uwarunkowania wynikające ze stanu systemu komunikacyjnego.....	42
2.2.12	Uwarunkowania wynikające z uzbrojenia technicznego.....	43
2.3	Wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków zagospodarowania przestrzennego.....	48
3	KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	49
3.1	Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów	49
3.2	Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy.....	51
3.2.1	Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji	51
3.2.2	Obszary wyłączone spod zabudowy.....	51
3.2.3	Przeznaczenie terenów. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów.....	51
3.2.4	Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW	61
3.2.5	Obszary przestrzeni publicznych.....	62

3.2.6	Wytyczne określania przeznaczenia terenów oraz wskaźników intensywności wykorzystania terenu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.....	62
3.3	Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk.....	62
3.3.1	Kierunki oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów	63
3.3.2	System obszarów chronionych. Propozycje zmian w zakresie ochrony prawnej.....	65
3.3.3	Kierunki i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej	67
3.3.4	Kierunki i zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej	67
3.3.5	Eksploatacja zasobów naturalnych. Obiekty i obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.....	68
3.3.6	Obszary osuwania się mas ziemnych	69
3.3.7	Obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Kierunki i zasady zagospodarowania terenów w związku z niebezpieczeństwem zalania i podtopień.....	69
3.3.8	Obszary uzdrowisk	70
3.3.9	Wytyczne określania zasad ochrony środowiska i jego zasobów w planach miejscowych.....	70
3.4	Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	71
3.4.1	Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego. Potrzeby rewaloryzacji, ochrony i rozwoju wartości kulturowych.	71
3.4.2	Wytyczne określania zasad ochrony zabytków i dóbr kultury współczesnej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	73
3.5	Kierunki rozwoju systemów komunikacji.....	74
3.5.1	Kształtowanie powiązań zewnętrznych i wewnętrznych	74
3.5.2	Komunikacja zbiorowa i rowerowa.....	74
3.5.3	Wytyczne określania zasad korzystania i rozwoju systemów komunikacji w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	75
3.6	Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej.....	76
3.6.1	Zaopatrzenie w wodę.....	76
3.6.2	Odprowadzanie ścieków komunalnych i ich oczyszczanie	76
3.6.3	Gospodarka odpadami	77
3.6.4	Systemy energetyczne	77
3.6.5	Telekomunikacja	79
3.6.6	Wytyczne określania ustaleń zasad korzystania i rozwoju systemów infrastruktury technicznej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.....	79
3.7	Kierunki rozwoju i przekształceń infrastruktury społecznej	80
3.7.1	Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych. Polityka mieszkaniowa Gminy	80
3.7.2	Zaspokojenie potrzeb w zakresie oświaty	80
3.7.3	Zaspokojenie potrzeb w zakresie kultury, sportu, rekreacji i turystyki	80
3.7.4	Zaspokojenie potrzeb w zakresie służby zdrowia i opieki społecznej	81
3.8	Kierunki zabezpieczenia wymogów obronności i bezpieczeństwa państwa.....	82

3.9	Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego.....	83
3.9.1	Rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym.....	83
3.9.2	Rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.....	83
3.10	Tereny zamknięte i ich strefy ochronne	83
3.11	Obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne	83
3.12	Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości	83
3.13	Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym.....	83
3.14	Zamierzenia i obowiązki planistyczne Gminy	85
3.14.1	Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie planu zagospodarowania przestrzennego.....	85
3.14.2	Obszary, dla których Gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.....	85
3.14.3	Obszary, dla których planowana jest zmiana przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze oraz leśnych na cele nieleśne	85
3.15	Wnioski do polityki przestrzennej sąsiednich gmin i województwa.....	85
3.16	Synteza ustaleń projektu Studium	87
3.16.1	Synteza uwarunkowań.....	87
3.16.2	Synteza zasad ochrony i kierunków rozwoju	88
3.17	Interpretacja zgodności planów miejscowych ze Studium.....	91
3.18	Uzasadnienia zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań	91
4	MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	93

Spis załączników

---

1. Rysunek - Istniejąca struktura funkcjonalno-przestrzenna, skala 1: 10 000
2. Rysunek - Uwarunkowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, skala 1: 10 000
3. Rysunek - Kierunki zagospodarowania przestrzennego, skala 1: 10 000
4. Opracowanie „Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne, prognoza demograficzna oraz bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę w gminie Hażlach”.

1 INFORMACJE OGÓLNE

1.1 Wprowadzenie, cel i zakres opracowania

Role i miejsce Studium w systemie planowania określa ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2016 nr 0 poz. 778 z późn. zm.).

Role Studium jest:

- 1) określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego;
- 2) zdefiniowanie perspektywicznych celów rozwojowych w oparciu o przeprowadzoną diagnozę, obejmujących m.in. zagadnienia w zakresie:
  - a) kształtowania struktury przestrzennej gminy oraz przeznaczenia terenów,
  - b) ochrony przyrody oraz ochrony środowiska i jego zasobów,
  - c) ochrony krajobrazu kulturowego, dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
  - d) komunikacji,
  - e) infrastruktury technicznej,
  - f) rozmieszczenia inwestycji celu publicznego.

Studium, jako obligatoryjny dokument planistyczny, stanowi jeden z elementów planowania strategicznego rozwoju gminy i wraz z innymi dokumentami programowymi wyznacza cele i zasady gospodarowania jej zasobami.

Studium, nie będące aktem prawa miejscowego, realizowane jest poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz gminne plany i programy, integralnie związane z rozwojem sieci infrastruktury technicznej, rozwojem systemów komunikacji, ochroną środowiska, ochroną dóbr kultury oraz gospodarki gruntami.

Przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określają jednoznacznie podporządkowanie zapisów studium w zakresie lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym zapisom planu województwa lub programów sporządzanych przez ministrów i centralne organy administracji rządowej zawierających zadania rządowe:

- 1) zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 14 ww. ustawy, w studium uwzględnienia się uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
- 2) zgodnie z art. 10 ust. 2 pkt 7 ww. ustawy, w studium określa się obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o którym mowa w art. 48 ust.1, tj. służących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym;
- 3) zgodnie z art. 11 pkt 4 ww. ustawy, sporządzając studium uwzględnia się ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz ustalenia programów o którym mowa w art. 48 ust.1 tj. służących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym (w przypadku braku planu zagospodarowania przestrzennego województwa lub nie wprowadzenia do niego województwa zadań rządowych).

Podstawowymi celami sporządzenia Studium jest identyfikacja uwarunkowań rozwojowych gminy Hażlach oraz określenie jej polityki przestrzennej, w tym lokalnych zasad zagospodarowania.

Identyfikacja czynników wpływających na możliwości rozwoju Gminy obejmuje ocenę istniejącego zagospodarowania oraz zjawisk i procesów zachodzących w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i gospodarczej, a także identyfikację zarówno barier jak i stymulatorów rozwoju.

W Studium wskazuje się działania, w zakresie planowania przestrzennego, służące urzeczywistnieniu wizji rozwoju Gminy w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju – rozumianą jako rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspakajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

Zakres przestrzenny Studium obejmuje gminę Hażlach w jej granicach administracyjnych.

Problematyka opracowania obejmuje zakres określony w art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Z uwagi na niewystępowanie problematyki niniejsze studium nie określa:

- obszarów oraz zasad ochrony uzdrowisk;
- obszarów i zasad ochrony dóbr kultury współczesnej;
- obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości;
- obszarów pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujących na nich ograniczeniach prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Z 2015 r. poz. 2120);
- obszarów remediacji;
- obszarów zdegradowanych;
- obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym;
- obszarów na których mogą być sytuowane obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

W części opisującej uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego nie wzięto pod uwagę rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym i określonych w nim granic krajobrazów priorytetowych, gdyż do dnia uchwalenia niniejszego studium nie określono takich granic i nie wydano takich rekomendacji.

Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne, prognozy demograficzne, ocena możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej, infrastruktury technicznej i społecznej oraz bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 7 stanowią odrębne opracowanie będące załącznikiem nr 4 do niniejszego Studium.

1.2 Podstawy formalno-prawne opracowania Studium, wykorzystane materiały źródłowe

Podstawę sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Hażlach stanowi uchwała Nr VII/49/2014 Rady Gminy Hażlach z dnia 15 października 2014 r. w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Hażlach. Projekt Studium stanowi realizację ww. uchwały.

Studium sporządza się w trybie i zakresie określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz.U. 2016 nr 0 poz. 778 z późn. zm.)

Niniejsze Studium zastępuje dotychczas obowiązującą zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Hażlach przyjętą uchwałą Nr II/24/2011 Rady Gminy Hażlach z dnia 30 marca 2011r.

2 UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

2.1 Zewnętrzne uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

2.1.1 Podstawowe dane o gminie Hażlach. Istniejące powiązania z otoczeniem

Pod względem administracyjnym gmina Hażlach należy do powiatu cieszyńskiego, położonego w południowo-zachodniej części województwa śląskiego. Powierzchnia gminy wynosi 4889 ha, a w skład gminy wchodzi następujące sołectwa: Brzezówka, Hażlach, Kończyce Wielkie, Pogwizdów, Rudnik, Zamarski.

Od zachodu gmina graniczy z Republiką Czeską, od południa z gminą Cieszyn, od wschodu z gminą Dębowice, od południowego-wschodu z gminą Strumiń, zaś od północy z gminą Zebrzydowice.

Obszar gminy jest rozcięty dolinami:

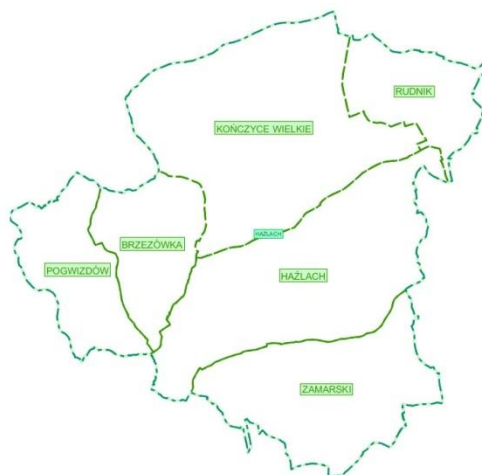
- Olzy;
- Piotrówki z jej dopływami - Kończyki, Szkodnica i Lutnia (w środkowej części gminy);
- Skalnicy, która stanowi fragment wschodniej granicy.

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym północna część gminy leży w obrębie Kotliny Ostrawskiej, zaś część południowa na Pogórzu Śląskim (Zamarski, część Hażlacha). Pod względem ukształtowania terenu obszar jest mocno zróżnicowany. Powierzchnia terenu na obszarze gminy wznosi się od około 240 m n.p.m. do ponad 390 m n.p.m. Generalnie ponad 80% obszaru gminy (cała część północna i środkowa) leży poniżej 300 m n.p.m.

Najważniejsze połączenia komunikacyjne są realizowane przez drogi wojewódzkie nr 937 i 938, przecinające obszar opracowania wzdłuż osi północ - południe.

Odległości gminy Hażlach od najbliższych zlokalizowanych ośrodków miejskich o znaczeniu regionalnym nie przekraczają 35,0 km, natomiast odległość do miasta Katowice jest znacznie większa i wynosi około 70 km.

- Bielsko-Biała: 32 km,
- Cieszyn: 8 km,
- Jastrzębie Zdrój: 25 km,
- Katowice: 70 km,
- Skoczów: 12 km.

Rysunek 1 Mapa pogładowa gminy

2.1.2 Uwarunkowania zawarte w dokumentach i programach o znaczeniu ponadlokalnym (zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych)

W Studium, obligatoryjnie uwzględnia się zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych. Zadania o znaczeniu krajowym ujęte są w „programach zawierających zadania rządowe”, o których mowa w art. 48 ustawy z dnia 27 marca o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, natomiast pozostałe zadania o znaczeniu ponadlokalnym, to zadania samorządowe zapisane w dokumentach i programach wojewódzkich i powiatowych.

Na mocy ustawy z dnia 13 lipca 2012 r. o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw, z dniem 1 stycznia 2013 r. zlikwidowany został rejestr programów zawierających zadania rządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym. W związku z powyższym, na dzień opracowania projektu Studium brak jest programów zawierających zadania rządowe, przewidziane do realizacji na obszarze gminy Hażlach.

Zadania samorządowe zawarte są w planach zagospodarowania przestrzennego województw, które uwzględniają również wszystkie inwestycje strategiczne dla rozwoju państwa zapisane w dokumentach definiujących kierunki rozwoju polityki przestrzennej kraju: Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020, Strategii Rozwoju Kraju 2020, Polska 2025. Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju. Nadrzędnym celem rozwoju, zdefiniowanym we wszystkich powyższych opracowaniach jest realizacja zasad zrównoważonego rozwoju, umożliwiająca likwidację dysproporcji rozwojowych i wyrównywanie poziomu życia mieszkańców.

Na obszarze gminy przewidziano do realizacji inwestycję celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym pt.: Modernizacja i rewitalizacja linii kolejowych - Rewitalizacja linii kolejowej nr 90 Zebrzydowice – Cieszyn ujętą w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjętego uchwałą Nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29.08.2016 r. Zadanie to przewiano do realizacji także w innych dokumentach tj.: Śląsk 2.0 Program wsparcia przemysłu Województwa Śląskiego i Małopolski Zachodniej, Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 oraz Kontrakt Terytorialny dla Województwa Śląskiego.

2.2 Wewnętrzne uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

2.2.1 Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia i zagospodarowania terenów

Mając na uwadze dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie terenu w przestrzeni gminy Hażlach wyróżnić można kilka czytelnych struktur funkcjonalno-przestrzennych:

- 1) obszary wielofunkcyjne o czytelnym układzie osadniczym (zwarta zabudowa zlokalizowana wzdłuż dróg lub w formie większych osiedli mieszkaniowych), o wielofunkcyjnym charakterze, łączące funkcje mieszkaniowe, usługowe, produkcyjne i rolnicze - obejmują miejscowości: Pogwizdów, Kończyce Wielkie, Hażlach, Zamarski;
- 2) obszary monofunkcyjne o charakterze rolniczym (rozproszona zabudowa zlokalizowana wzdłuż dróg i pomiędzy polami rolnymi rozciągającymi się na jej zapleczu) łączące funkcje mieszkaniowe i rolnicze – obejmują miejscowości Brzezówka I Rudnik;
- 3) obszary monofunkcyjne prawie pozbawione zabudowy, o charakterze przyrodniczym- obejmują tereny leśne we wschodniej I południowej części Gminy oraz tereny dolin rzecznych.

Gmina w przeważającej części ma charakter rolniczy z rozproszoną zabudową mieszkaniową jednorodzinną i zabudową zagrodową oraz zwartymi osiedlami mieszkaniowymi zlokalizowanymi głównie wzdłuż utwardzonych dróg na terenie całej gminy. Rolnictwo na terenie Gminy Hażlach charakteryzuje się dużym rozdrobieniem gospodarstw oraz wielokierunkową produkcją rolną. Użytki rolne zajmują połowę powierzchni Gminy, przy czym najwięcej gospodarstw to gospodarstwa nie przekraczające 2 ha.

Dominującym typem zabudowy jest zabudowa zagrodowa oraz mieszkaniowa jednorodzinna, które występują obok siebie w obrębie poszczególnych wsi. W większości brak jest wyraźnego oddzielenia jednego typu zabudowy od drugiego, co jest konsekwencją powszechnej na terenach rolniczych tendencji do rezygnacji z prowadzenia działalności rolniczej i przekształcania zabudowy zagrodowej w zabudowę wyłącznie mieszkaniową jednorodziną lub mieszkaniowo-usługową oraz „wypełniania” pasm przydrożnej zabudowy zagrodowej budynkami wyłącznie mieszkalnymi jednorodzinnymi.

Największa koncentracja zabudowy występuje we wsi Pogwizdów. W pozostałych miejscowościach można wyodrębnić zabudowę o charakterze skupiska zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej o charakterze osiedli w centrum wsi oraz wzdłuż głównych ulic. Funkcję głównego ośrodka administracyjnego pełni miejscowość Hażlach, położona w centralnej części Gminy, gdzie znajduje się Urząd Gminy.

Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinną występuje we wsi Pogwizdów – 25 budynków mieszkalnych znajdujących się w zarządzie Górniczej Spółdzielni Mieszkaniowej – osiedle Pogwizdów (470 lokali o łącznej powierzchni użytkowej 26 100 m²).

2.2.2 Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego oraz wymogów jego ochrony

Gmina Hażlach posiada miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które obejmują swym zasięgiem cały jej obszar. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych wsi zostały wyszczególnione w Tabeli 1.

Jednym z podstawowych celów sporządzania planów miejscowych jest kształtowanie ładu przestrzennego, rozumianego zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jako: *takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne.*

Tabela 1 Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w gminie Hażlach.

L p	Nazwa/ Nr Uchwały	Obszar objęty planem	Powierzchnia w ha
1	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Hażlach – uchwała Nr VI/46/2014 Rady Gminy Hażlach z dnia 10 września 2014 r.	Plan obejmuje obszar w granicach wsi Hażlach	1 236 ha
2	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Kończyce Wielkie – uchwała Nr VII/60/2013 Rady Gminy Hażlach z dnia 27 listopada 2013 r.	Plan obejmuje obszar w granicach wsi Kończyce Wielkie	1 446 ha
3	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Zamarski – uchwała Nr VII/59/2013 Rady Gminy Hażlach z dnia 27 listopada 2013 r.	Plan obejmuje obszar w granicach wsi Zamarski	862 ha
4	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Pogwizdów – uchwała nr XIII/114/03 Rady Gminy Hażlach z dnia 29 grudnia 2003 roku	Plan obejmuje obszar w granicach wsi Pogwizdów	473 ha
5	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Brzezówka – uchwała nr XII/105/03 Rady Gminy Hażlach z dnia 26 listopada 2003 roku	Plan obejmuje obszar w granicach wsi Brzezówka	461 ha
6	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Rudnik – uchwała nr XIV/138/04 Rady Gminy Hażlach z dnia 11 lutego 2004 roku	Plan obejmuje obszar w granicach wsi Rudnik	411 ha

Wszystkie ww. plany i ich zmiany opracowane zostały w trybie obowiązującej ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Szczególnie istotnymi zagadnieniami związanymi z kształtowaniem ładu przestrzennego na terenie Gminy są:

- 1) konieczność przeciwdziałania rozproszeniu zabudowy i dążenia do kształtowania zwartych jednostek osadniczych;
- 2) potrzeba ukształtowania centrów ważniejszych miejscowości (Pogwizdów, Hażlach, Kończyce Wielkie i Zamarski), które pełnić będą funkcję przestrzeni publicznych;
- 3) potrzeba przeciwdziałania konfliktom przestrzennym związanym z lokalizacją w bliskim sąsiedztwie funkcji, które kolidują ze sobą;
- 4) niedostatek infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.

2.2.3 Uwarunkowania wynikające ze stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego oraz krajobrazu kulturowego

2.2.3.1 Warunki klimatyczne

Według podziału Polski na dzielnice rolniczo-klimatyczne obszar gminy Hażlach jest zaliczany do dzielnicy podkarpackiej. Średnia temperatura roczna wynosi 8°C, liczba dni z przymrozkami od 100 do 120 dni, liczba dni mroźnych – od 30 do 35 dni, liczba dni z pokrywą śnieżną- od 40 do 55 dni. Długość okresu wegetacyjnego waha się od 210 do 220 dni. Średnie roczne sumy opadów w wieloleciu 1961 -1990 wynoszą dla Cieszyna - 932 mm i 809 mm dla Kaczc.

Na terenie Gminy dominują wiatry zachodnie. Róża wiatrów w rejonie Cieszyna wygląda następująco:

N	-	3,3%
NNE	-	3,8%
ENE	-	6,4%
E	-	7,2%
ESE	-	11,5%
SEE	-	7,6%
S	-	5,1%
SSW	-	12,5%
WSW	-	13,3%
W	-	16,0%
WNW	-	8,1%
NNW	-	5,1%

2.2.3.2 Rzeźba terenu

Pod względem ukształtowania terenu obszar jest mocno zróżnicowany. Powierzchnia terenu na opracowywanym obszarze wznosi się od około 240 m n.p.m. do ponad 390 m n.p.m.

Według podziału fizyczno-geograficznego północna część gminy leży w obrębie Kotliny Ostrawskiej, zaś południowa część na terenach Pogórza Śląskiego. Tektoniczne obniżenie Kotliny Ostrawskiej charakteryzuje rzeźba równinno-pagórkowata z licznymi rozcięciami przez rzeki i potoki. Na obszarze Pogórza Śląskiego rzeźba przechodzi w wyżynno-pagórkowatą. Cechą charakterystyczną są szerokie i płaskie garby porożcinane gęstą siecią dolin o dużych wysokościach względnych. Zachodnią część stanowi równina dawnej doliny Olzy z wykształconym systemem teras. W dolinie Piotrówki i jej większych dopływów ciągną się łańcuchy sztucznie obwałowanych stawów rybnych. Jedynie na obszarze Brzeźówki rzeźba terenu jest mało zróżnicowana - przeważa tu równina niskofalista z płytkimi, nickowatymi dolinami.

Na terenie gminy Hażlach znajdują się obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych (osuwiska) oraz obszary naturalnych zagrożeń geologicznych (obszary, na terenie których można spodziewać się rozwoju procesów osuwiskowych w przyszłości). Wszystkie zostały oznaczone na rysunkach Studium. Osuwiska na terenie Gminy należą do kategorii małych, prawie 80% z nich ma powierzchnię poniżej 1ha. Ponad 90% osuwisk występuje na zboczach dolin Olzy i Piotrówki oraz ich większych dopływów. Bezpośrednim czynnikiem sprawczym powstawania osuwisk, w zdecydowanej większości przypadków była erozja boczna Olzy, Piotrówki i innych potoków, na która mogły się nałożyć czynniki atmosferyczne. Odnowienie aktywności części osuwisk mogło być spowodowane czynnikami naturalnymi lub też działalnością człowieka, związaną z wylesianiem i nieuporządkowaną zabudową stoków. Tereny zagrożone ruchami masowymi znajdują się najczęściej w sąsiedztwie udokumentowanych osuwisk, bardzo możliwe, że w niektórych przypadkach stanowią przeobrażone, starsze fragmenty osuwisk.¹

2.2.3.3 Budowa geologiczna

Obszar gminy jest położony na pograniczu dwóch dużych jednostek tektonicznych - Karpat zewnętrznych i zapadliska przedkarpackiego (Żytko i in. 1988). Granica pomiędzy tymi dwoma jednostkami przebiega w południowej części gminy w przybliżeniu równoleżnikowo. Na wysokości Czuchowa granica ta jest przesunięta ku północy wzdłuż północnych stref uskoku.

Podłoże w gminie stanowią przede wszystkim utwory kredowe w postaci łupków cieszyńskich dolnych z wkładkami cieszynitów, łupków i piaskowców oraz wapieni cieszyńskich. Na opracowywanym obszarze można spotkać także utwory czwartorzędowe, występujące w postaci lessów, glin oraz piasków i żwirów akumulacji rzeczno-lodowcowej. W dnach dolin występują utwory rzeczne, w dolinie Olzy są to przede wszystkim żwiry, piaski, mułki i ły. W południowej części Gminy oraz wzdłuż doliny Olzy znajdują się utwory osuwiskowe

---

¹ Grabowski D., Kwiecko P., Objaśnienia do mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi, Gmina Hażlach. Państwowy Instytut Geologiczny

(koluwalne) - wykształcone w postaci ilów i glin z rumoszem skał piaszczystych i pakietami osuniętych skał fliszowych.

Według Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2014 r. (Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2015) na terenie gminy znajdują się złoża surowców zarówno eksploatowanych, jak i których aktualnie nie wydobywa się. Są nimi złoża kruszywa naturalnego, węgla kamiennego i metanu z pokładów węgla.

W Gminie zidentyfikowano dwa obszary górnicze oraz tereny górnicze: Kończyce Wielkie II i Kaczyce I, obejmujące swym zasięgiem sołectwa Brzezówka, Pogwizdów, Kończyce Wielkie oraz, w niewielkim zakresie, teren sołectwa Hażlach.

Tabela 2 Złoża kruszywa naturalnego. Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2014r., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2015

Nazwa złoża	Stan zag. złoża	Zasoby geologiczne bilansowe	Zasoby przemysłowe	Wydobycie
Kończyce Wielkie	Z	5986	-	-
Kończyce Wielkie II	E	1701	1701	105
Kończyce Wielkie III	R	9285	-	-
Kończyce Wielkie IV	R	2465	-	-
Markłowice- Pogwizdów	Z	1079	-	-

Tabela 3 Złoża węgla kamiennego w tys. ton. Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2014r., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2015

Nazwa złoża	Stan zag. złoża	Zasoby geologiczne bilansowe	Zasoby przemysłowe	Wydobycie
Morcinek	Z	21386	-	-
Morcinek 1	R	591368	-	-
Zebrzydowice	P	108439	-	-

Tabela 4 Złoża metanu z pokładów węgla w mln m³. Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2014r., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2015

Nazwa złoża	Stan zag. złoża	Zasoby geologiczne bilansowe	Zasoby przemysłowe	Wydobycie (odmetanowanie)
Kaczyce I	E	45,85	13,17	0,02
Morcinek 1	P	237,97	-	-
Morcinek	P	286,29	-	-

Z – złożo, którego wydobywanie zostało zaniechane,

E – złożo eksploatowane,

R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A+B+C1, a dla ropy i gazu – w kat. A+B)

P - złożo o zasobach rozpoznanych wstępnie (w kat. C2+D, a dla ropy i gazu – w kat. C)

2.2.3.4 Warunki hydrogeologiczne

Na obszarze gminy Hażlach występuje poziom wodonośny w obrębie utworów czwartorzędowych. Eksploatowany jest za pomocą ujęć zlokalizowanych na terenie wsi Rudnik. Warstwa wodonośna wykształcona jest w postaci piasków drobnych, pospółki i żwirów z otoczkami.

2.2.3.5 Hydrografia

Przez obszar Gminy przechodzi dział wodny I rzędu oddzielający dorzecza Wisły i Odry. Do dorzecza Wisły wody odprowadzane są ze wschodu i północnego wschodu poprzez cieki dorzecza Kniajki - lewobrzeżnego dopływu Wisły. Pozostała część obszaru gminy jest odwadniana przez rzekę Piotrówkę i jej dopływy, stanowiącą prawobrzeżny dopływ Olzy. Charakterystyka hydrologiczna sporządzona w oparciu o informacje z posterunku wodowskazowego w Cieszynie na Olzie wykazuje maksymalne odpływy miesięczne w marcu (wiosenne roztopty), a minimalne jesienią, w miesiącu październiku. Znaczne różnice wysokości na opracowywanym obszarze sprzyjają zasilaniu lokalnych cieków wodnych z opadów, co skutkuje zjawiskami wezbrań wiosennych i letnich, przy czym wezbrania letnie są intensywne, ale krótkotrwałe. Wiele z lokalnych cieków powierzchniowych ma zasilanie deszczowo-śnieżne i gruntowe.

Przez obszar opracowania i w jego najbliższym sąsiedztwie przepływają niewielkie cieki:

- Borgońka,
- Lutnia,
- Rudnicki,
- Szotnica,
- Z pod Łysej,
- Kończycki.

2.2.3.6 Zagrożenie powodziowe. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej

Mapy zagrożenia powodziowego, jako dokumenty urzędowe, zostały sporządzone dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. Takie obszary występują przy zachodniej granicy gminy Hażlach i związane są z rzeką Olzą.

Na podstawie analiz wyznaczone zostały granice zasięgu zalewu bezpośredniego² i potencjalnego³ o prawdopodobieństwie wystąpienia 0,2%, 1% i 10%. Obszary zalewu bezpośredniego, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat) oraz te, na których jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat) stanowią obszary szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne*, dla których obowiązują szczególne warunki zagospodarowania regulowane przepisami ww. ustawy. W myśl przytoczonej ustawy obszary szczególnego zagrożenia powodzią obejmują również obszar między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego, a także wyspy i przymuliska.

Granice obszaru szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczonego na *mapach zagrożenia powodziowego* oznaczono na rysunku Studium.

Obszary najniższej położone w obrębie tarasu zalewowego, położone na zawalu znajdują się w zasięgu zalewu potencjalnego (1%). Jednak nawet w przypadku zalania terenów gminy wodą 500-

---

2 Zasięg zalewu bezpośredniego określa obszar bezpośrednio narażony na zalanie wielkiej wody.

3 Zasięg zalewu potencjalnego określa obszar narażony na zalanie wielkiej wody w przypadku przerwania wału przeciwpowodziowego lub przelania się wód przez jego koronę.

letnią nie zostają zagrożone prawie żadne zamieszkałe tereny (w zasięgu Q0,2 znajduje się wyłącznie jedno gospodarstwo położone pomiędzy dwoma stawami).

W związku z powyższym kształtowanie zagospodarowania w obszarze dolinnym wymaga uwzględnienia ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych dotyczących gospodarowania wodami, w tym zwłaszcza zakazów określonych dla obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

2.2.3.7 Świat zwierzęcy i roślinny

Wyróżniający się zdecydowanie pod względem geobotanicznym region Pogórza Cieszyńskiego, ze względu na żyzne gleby, nieduże wzniesienia, został stosunkowo wcześnie odlesiony. Pozyskane grunty stosunkowo szybko zamienione zostały na pola uprawne, korzystne do prowadzenia intensywnej gospodarki rolnej. Kompleksy leśne występują na obszarze Gminy w postaci pojedynczych enklaw oraz pasów, funkcjonalnie połączonych z dalej położonymi terenami leśnymi, tworząc wraz z siedliskami łąkowymi i lokalnymi zadrzewieniami przestrzenną strukturę korytarzy ekologicznych.

Zbiorowiska leśne występują na terenie gminy Hażlach przeważnie w jej południowej części. Tam też znajdują się lokalne stanowiska flory cenne dla środowiska: naturalne drzewostany dębowo - lipowo - jesionowe, buczyny i grądy, roślinność łąkowa i bagienna. Skupiska tej roślinności stanowią niezwykle cenną obudowę biologiczną rzeki „Piotrówki” i jej dopływów, a także istniejących rowów melioracyjnych i nieużytków oraz zagajników śródpolnych. Najlepiej zachowane naturalne biocenozy znajdują się na obszarach leśnych.

Na obszarze opracowania funkcjonuje system korytarzy ekologicznych w postaci niewielkich kompleksów i pasów leśnych, terenów łąkowych i lokalnych zadrzewień. Obszar opracowania cechuje się mozaikową strukturą siedliskową, na którą składają się kompleksy leśne, ekosystemy łąkowe, agroekosystemy i lokalne zadrzewienia i zakrzaczenia, zaś tak złożona struktura przyrodnicza sprzyja kształtowaniu i zachowaniu bioróżnorodności na tym terenie, związanej z możliwością migracji zwierząt, a także wymianą genową. System szlaków migracji uzupełniają występujące na obszarze opracowania ciekłe wodne.

Stosunkowo duże kompleksy leśne oraz liczne zagajniki i okolice stawów rybnych cechuje bogata fauna i flora. Podmokłe tereny wokół stawów są ważnym siedliskiem dla wielu gatunków ptaków i odgrywają ogromną rolę w środowisku przyrodniczym.

2.2.3.8 Formy ochrony przyrody

Ochrona przyrody zgodnie z definicją zawartą w art. 2 ust.1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (t.j. Dz.U. 2015 nr 0 poz. 1651 z późn. zm.) oznacza zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie zasobów przyrody i jej składników. Cele ochrony przyrody realizowane są m.in. poprzez obejmowanie zasobów przyrody i jej składników formami ochrony, takimi jak uznawanie określonych obszarów za rezerwaty przyrody, tworzenie parków krajobrazowych, wyznaczanie obszarów chronionego krajobrazu, uznanie za pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

Na mocy przepisów ww. ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* formami ochrony przyrody są:

- 1) parki narodowe;
- 2) rezerwaty przyrody;
- 3) parki krajobrazowe;
- 4) obszary chronionego krajobrazu;
- 5) obszary Natura 2000;
- 6) pomniki przyrody;

- 7) stanowisko dokumentacyjne;
- 8) użytki ekologiczne;
- 9) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
- 10) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

W związku z przyjęciem przez Polskę dwóch dyrektyw unijnych: *Dyrektywy w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej flory i fauny* oraz *Dyrektywy o ochronie dziko żyjących ptaków* na terytorium kraju została utworzona sieć obszarów Natura 2000 mająca za zadanie utrzymanie bioróżnorodności poprzez ochronę najcenniejszych siedlisk oraz gatunków roślin i zwierząt.

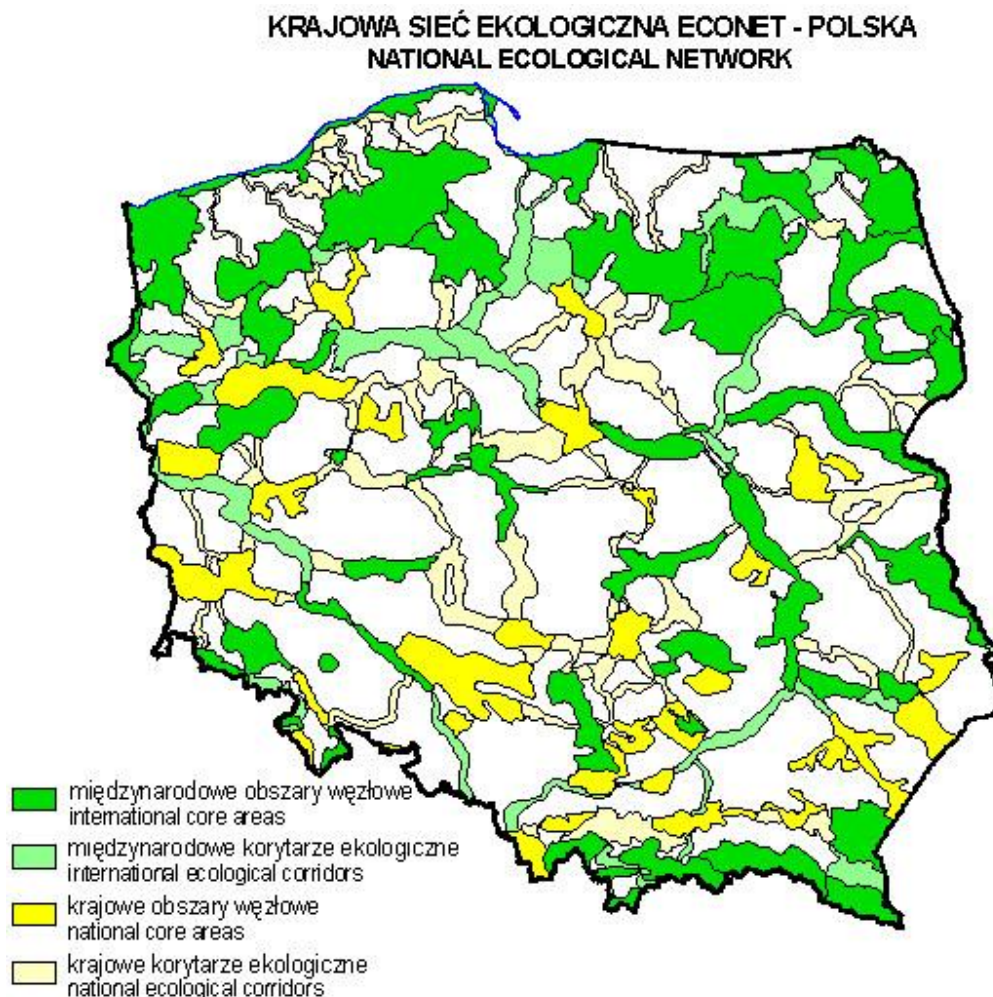
Spośród wyżej wymienionych, w obszarze gminy Hażlach występują:

- 1) Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 - Dolina Górnej Wisły. Obszar obejmuje fragment doliny górnej Wisły i utworzony na rzece zaporowy Zbiornik Goczalkowicki (3200 ha) oraz tereny przyległe z licznymi kompleksami stawów rybnych i rozproszonymi lasami, polami uprawnymi i licznymi miejscowościami. Największy kompleks leśny znajduje się na południe od Zbiornika Goczalkowickiego. Wśród występujących tu zespołów leśnych dominują grądy i bory sosnowe. Obszar ten na terenie gminy Hażlach zajmuje całą powierzchnię obrębu Rudnik, oraz zachodnie części obrębów Kończyce Wielkie i Hażlach.
- 2) Pomniki przyrody:
  - a) obręb Pogwizdów - dąb szypułkowy (podstawa prawna: Uchwała nr XXXII/270/05 Rady Gminy Hażlach z dnia 28 grudnia 2005 (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 20.12.2006 r. nr 16, poz. 534)) nr 1 na rysunku Studium
  - b) obręb Pogwizdów - lipa drobnolistna (Rozporządzenie Nr 31/2005 Wojewody Śląskiego z dnia 15 lipca 2005r. (Dz. Urz. Woj. śl. z dnia 06.08.2005r. nr 88, poz. 2438, nr rej. 106)) nr 2 na rysunku Studium
  - c) obręb Brzezówka - lipa drobnolistna (Orzeczenie PWRN w Katowicach z 22 października 1960) nr 3 na rysunku Studium
  - d) obręb Kończyce Wielkie - dąb szypułkowy (Rozporządzenie Nr 33/2005 Wojewody Śląskiego z dnia 15 lipca 2005r. (Dz. Urz. Woj. śl. z dnia 06.08.2005r. nr 88 poz. 2440, nr rej. 68)) nr 4 na mapie
  - e) obręb Kończyce Wielkie - dąb szypułkowy (Orzeczenie PWRN w Katowicach z 22 grudnia 1954) nr 5 na mapie
  - f) obręb Kończyce Wielkie - grupa dwóch dębów szypułkowych (podstawa prawna: Rozporządzenie Nr 35/05 Wojewody Śląskiego z dnia 8 sierpnia 2005r. (Dz. Urz. Woj. sl. z dnia 31.08.2005r. nr 100, poz. 2723, nr rej. 67)) nr 6 na mapie
  - g) obręb Kończyce Wielkie - grupa dwóch dębów szyp. Przemko i Mieszko (Orzeczenie PWRN z 22 grudnia 1954) nr 7 na mapie
  - h) obręb Kończyce Wielkie - grupa trzech dębów szyp. (Orzeczenie PWRN z 30 czerwca 1956) nr 8 na mapie
  - i) obręb Kończyce Wielkie - dąb szypułkowy (Rozporządzenie Nr 32/2005 Wojewody Śląskiego z dnia 15 lipca 2005r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 06.08.2005r. nr 88 poz. 2439, nr rej. 562)) nr 9 na mapie
  - j) obręb Kończyce Wielkie - dąb szypułkowy (Rozporządzenie Woj. Bielskiego 7/97 z 3 września 1997) nr 10 na mapie

Gmina Hażlach na tle Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET – PL

Sieć ECONET – PL jest integralną częścią koncepcji ogólnoeuropejskiej sieci ECONET, której celem jest zachowanie w skali kontynentu tych zasobów przyrodniczych, którym udało się przetrwać dotąd w dobrym stanie, poprawienie ich kondycji, a także odtworzenie części zasobów zniszczonych, by zwiększyć ich bezpieczne trwanie. Krajowa sieć ekologiczna ECONET – PL jest wielkoprzestrzennym systemem obszarów węzłowych najlepiej zachowanych pod względem przyrodniczym i reprezentatywnych dla różnych regionów przyrodniczych kraju, wzajemnie ze sobą powiązanych korytarzami ekologicznymi, które zapewniają ciągłość więzi przyrodniczych w obrębie tego systemu. Funkcję takich korytarzy i ciągów pełnią mało przekształcone przez człowieka doliny rzek i cieków wodnych, strefy zadrzewień śródpolnych lub wydłużone kompleksy leśne. Tworzenie sieci ECONET uwzględnia w znacznym stopniu istniejące już formalnie obszary chronione, jednak podstawą jest identyfikacja w każdym państwie obszarów węzłowych posiadających wysokie walory przyrodnicze w skali międzynarodowej (kontynentalnej), krajowej i lokalnej oraz zapewnienie komunikacji między nimi przez korytarze ekologiczne tworzone zgodnie z udokumentowanymi w drodze badań naturalnymi kierunkami oraz trasami migracji i rozprzestrzeniania się gatunków i genów. Sama sieć nie jest formą prawną, ale wpasowuje się w lokalne prawo poszczególnych państw i wymaga administracyjnego nadzoru na szczeblu centralnym i lokalnym.

W obrębie gminy Hażlach część wschodnia zawiera się w korytarzu ekologicznym o znaczeniu międzynarodowym.

Rysunek 2 Krajowa Sieć Ekologiczna ECONET-POLSKA

2.2.3.9 Główne problemy i zagrożenia środowiska. Jakość poszczególnych elementów środowiska.

Główne problemy i zagrożenia środowiska przyrodniczego wynikają na ogół z niewłaściwie prowadzonej działalności gospodarczej, niedostosowanej do stopnia odporności środowiska na degradację. Ponadto niski poziom świadomości ekologicznej części mieszkańców oraz wysokie koszty wdrażania nowoczesnych rozwiązań stanowią zagrożenie w zakresie realizacji inwestycji prośrodowiskowych.

Barriere przyrodnicze

Jednym ze skutków działalności człowieka jest powstawanie barier grozących naturalne korytarze ekologiczne, przez co zakłócających ciągłość przestrzenną pomiędzy obszarami węzłowymi. Utrudnia to przepływ materii, energii i informacji genetycznej i zakłóca równowagę ekologiczną, a także prowadzi do obniżenia sprawności funkcjonowania całego systemu przyrodniczego. Najczęściej występującymi barierami są liniowe elementy infrastruktury komunikacyjnej i technicznej oraz zwarta zabudowa. Na terenie gminy Hażlach barriere przyrodnicze stanowią:

- 1) drogi wojewódzkie nr 937 i 938;
- 2) linia kolejowa nr 90;
- 3) zwarta zabudowa wsi po obu stronach dróg: w miejscowości Pogwizdów, Hażlach, Zamarski i Kończyce Wielkie.

Zanieczyszczenie powietrza

Na stan powietrza atmosferycznego w Gminie Hażlach pod względem zanieczyszczeń ma wpływ emisja ze źródeł rozproszonych – kotłowni, pieców palenisk domowych (tzw. niska emisja). Istotną rolę w kształtowaniu jakości powietrza atmosferycznego w Gminie Hażlach mają także położone w odległości od 25 km do 60 km od granicy Gminy (na terenie Polski i Czech) obszary przemysłowe ze szczególnie dużą emisją zanieczyszczeń.

Jakość powietrza w woj. śląskim w okresie dziewięciu lat uległa znacznej poprawie. Stan ten wynika m.in. z zastosowania wysokosprawnych instalacji najnowszych technologii, służących ograniczaniu emisji do atmosfery, a także pozostałych inwestycji proekologicznych na obszarze województwa. Stale kontynuowane są przez gminy działania związane ze zmianą sposobu ogrzewania w obiektach mieszkalnych, oświatowych i służby zdrowia, co przyczynia się lokalnie do obniżenia „niskiej emisji”. Przeprowadzona została również przebudowa źródeł ciepła przez inne podmioty, w tym z zastosowaniem alternatywnych źródeł energii.

Na terenie województwa śląskiego zostało wydzielonych 5 stref zgodnie z rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw, stanowiącej transpozycję Dyrektywy 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszeo powietrza dla Europy. Obszar opracowania znajduje się w granicach *strefy śląskiej*.

Hałas

Teren gminy pozbawiony jest obecnie znaczących przemysłowych źródeł emisji hałasu mogących wpływać decydująco na warunki akustyczne. Pewien wpływ mogą mieć zakłady usługowe i produkcyjne, ale ich oddziaływanie ograniczone jest do obszaru bezpośrednio przylegającego do terenu zakładów.

Głównym źródłem hałasu na obszarze opracowania jest hałas komunikacyjny związany z ruchem kołowym na drogach:

- wojewódzkiej nr 938,
- wojewódzkiej nr 937,
- powiatowej nr 2616 S,

- powiatowej 2621 S,
- powiatowej nr 2623 S,
- powiatowej nr 2622 S.

Na obszarze opracowania nie prowadzono badań związanych z pomiarem natężenia hałasu przy głównych szlakach komunikacyjnych.

Bliskość granicy z Czechami determinuje wzmożony ruch pojazdów dostawczych, ciężarowych, generujących także uciążliwości akustyczne.

Zanieczyszczenie wód

Poważnym czynnikiem obniżającym jakość wód są ścieki komunalne i przemysłowe odprowadzane siecią kanalizacyjną przez jednostki będące w gestii przedsiębiorstw i zakładów wodno-kanalizacyjnych. Na jakość wód powierzchniowych wpływają również zanieczyszczenia wypłukiwane z atmosfery (wody opadowe) i ze środowiska gruntowego (spływy obszarowe) wnoszące do wód zanieczyszczenia erodowane z gleby m.in. nawozy mineralne i organiczne, środki ochrony roślin, pozostałości roślin, nieoczyszczone ścieki bytowo – gospodarcze. Źródło zanieczyszczeń wód stanowią również nieszczelne zbiorniki bezodpływowe tzw. szamba oraz niezgodne z prawem odprowadzanie ich zawartości.

Do potencjalnych źródeł zanieczyszczeń wprowadzanych do wód powierzchniowych w Gminie zaliczyć można:

- wody opadowe i roztopowe z odwadniania dróg, placów, które bez uprzedniego oczyszczenia trafiają wprost do wód powierzchniowych;
- spływy powierzchniowe z terenów użytkowanych rolniczo;
- przecieki z nieszczelnych zbiorników na ścieki gospodarcze, gnojówkę i gnojowicę, powodujące m.in. wzbogacanie wód w związki biogenne.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Przez terytorium Gminy, przebiegają elektroenergetyczne linie wysokiego napięcia:

- 1) 220 kV dwutorowa linia relacji Bujaków – Liskovec, Kopanina – Liskovec;
- 2) 110 kV w relacji GPZ Kopanina - GPZ Kaczyce;
- 3) 110 kV w relacji Cieszyn - Pogwizdów – Kaczyce.

Oprócz nich w całym obszarze Gminy zlokalizowane są również linie średniego i niskiego napięcia zarówno napowietrzne, jak i kablowe stanowiące bezpośrednie źródło zaopatrzenia odbiorców w energię elektryczną. Ww. linie wraz ze stacjami transformatorowymi, w tym głównymi punktami zasilania (GPZ) są źródłami promieniowania elektromagnetycznego.

Szkodliwy wpływ pola elektromagnetycznego i promieniowania elektromagnetycznego uzależniony jest od napięcia linii, a także od odległości, z jakiej pole oddziałuje na organizmy żywe. Ochrona mieszkańców przed jego negatywnym wpływem zapewniana jest przez właściwe zagospodarowanie terenów wzdłuż linii elektroenergetycznych - ograniczenie możliwości lokalizacji pomieszczeń przeznaczonych do przebywania ludzi w pasie terenu wzdłuż linii o odpowiedniej, dostosowanej do napięcia linii szerokości.

2.2.4 Uwarunkowania wynikające z funkcjonowania środowiska kulturowego

2.2.4.1 Zasoby dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej

Zarys historii Gminy

Najstarszą miejscowością Gminy jest Zamarski, należy ona także do najstarszych na Śląsku Cieszyńskim. Pierwsze wzmianki o niej, czyli o miejscowości znajdującej się na niewielkim kopcu o wysokości 388 m n.p.m. koło Cieszyna datuje się na 1223 r. Bliskość miejscowości do Cieszyna sprzyjała rozwojowi miejscowego folwarku, który wielokrotnie zmieniał swoich właścicieli. Na terenie wsi istniał kościół już w XII w., który uległ spaleni w 1585 r. Został odbudowany wraz z przetrwałą do dziś wieżą dzwonnicy, do której po staraniach hrabiego Henryka Fryderyka Wilczka, dobudowano drewniany kościół w stylu barokowym w 1731 r. W całości budynek ten według dawnej klasyfikacji był zabytkiem klasy zerowej. Kościół ten jest najstarszym zachowanym drewnianym kościołem na terenie Śląska Cieszyńskiego.

Wsie Hażlach i Kończyce Wielkie zostały pierwszy raz odnotowane w 1305r. w księdze fundacyjnej biskupstwa wrocławskiego. Początki tych dwóch wsi były bardzo podobne, powstały one jako kolonie, wraz z innymi miejscowościami wzdłuż rzeki Piotrówki. Hażlach aż do końca XVIII był w prywatnym posiadaniu, nazwa miejscowości wywodzi się prawdopodobnie od niemieckiego słowa *Hasenloch* oznaczającego zajęczą jamę. Kończyce Wielkie w 1900 roku stanowiły samodzielną gminę obejmującą również Rudnik o powierzchni 1 854 hektarów i liczbie mieszkańców 1 561, zamieszkałych w 248 budynkach. W 1447 r. w dokumentach został wymieniony Pogwizdów. W 1526r. razem z innymi ziemiami przeszła pod panowanie Habsburgów, następnie została wcielona do komory we Wrocławiu, by w końcu w 1882 z powrotem przejść w ręce Habsburgów. W XIX w. mieszkańcy wsi zostali dotknięci zarazą, z której przeżyły jedynie 2 rodziny. W 1710 r. odnotowano, iż w czasie wielkiej powodzi Olza zmieniła bieg i z Podobory przesunęła się do Pogwizdowa. Dwa wieki później, wzdłuż Olzy wyznaczono granicę Polsko-Czechosłowacką. W latach 80. XX. wieku we wsi wybudowano duże osiedle mieszkaniowe - bazę mieszkaniową dla powstałej KWK Morcinek w Kaczycach oraz zakładów Polifarb w Cieszynie - Markłowicach. Spekuluje się, iż poważnie brano pod uwagę wchłonięcie wsi przez miasto. Upadek kopalni wstrzymał jednak dalszy rozwój budownictwa wielorodzinnego we wsi.

Wieś Brzezówka została wymieniona w dokumentach w 1523 r. W 1900 roku, według austriackiego spisu ludności w Brzezówce na obszarze 460 ha mieszkało 340 osób, co daje gęstość zaludnienia równą 73,9 osób/km². Wieś Rudnik została wzmiankowana po raz pierwszy w 1566r., w 1900r. mieszkało w niej 304 osoby w 49 budynkach.

Po wejściu w życie z dniem 1. stycznia 1999r. ustaw z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym i wojewódzkim oraz ustawy z dnia 24 lipca 1998r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa, gmina Hażlach znalazła się w powiecie cieszyńskim i województwie śląskim.

Istniejące formy i zakres ochrony zabytków - zarys

Na terenie gminy występują obiekty zabytkowe kultury materialnej. Podnoszą one walory krajobrazowe i turystyczne tego obszaru oraz są jednym z istotniejszych komponentów współtworzących środowisko antropogeniczne. Stanowią istotny element tożsamości świadczący o ciągłości działalności i dorobku społeczności lokalnej. Zabytki te stanowią dobra kultury, które zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (tj. z. U. z 2014 r., poz. 1446 z późn zm.) podlegają ochronie prawnej.

Na obszarze gminy znajdują się również liczne stanowiska archeologiczne.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków

W rejestrze zabytków województwa śląskiego znajdują się następujące obiekty zlokalizowane w Gminie Hażlach:

Tabela 5 Obiekty znajdujące się w rejestrze zabytków

Lp.	Lokalizacja	Obiekt	Uwagi
1	Kończyce Wielkie	Kościół parafialny p.w. św. Michała Archanioła drewniany, konstrukcji zrębowej, 2 poł. XVIII w. nr rej. A-266/78	Granice zabytku rozciągają się na całość obiektu w ramach ogrodzenia oraz na tereny otaczające kościół i cmentarz. Obiekt posiada wartość artystyczną i historyczną o dużym znaczeniu dla kultury polskiej. Nakazuje się utrzymanie osi widokowych na obiekt.
2	Kończyce Wielkie	Pałac barokowy mur. XVIII w. nr rej. A-271/78	Obiekt o wielkiej wartości artystycznej, kulturalnej i historycznej. granice zabytku rozciągają się na całość obiektu w ramach ogrodzenia. Stan obiektu dobry.
3	Kończyce Wielkie	Barokowa kaplica koło pałacu p.w. Opatrzności Bożej; mur. z 1776 r. nr rej. A-270/78	Obiekt o wartości artystycznej, kulturalnej i historycznej. Ochroną objęte jest także wyposażenie wnętrza.
4	Pogwizdów	Kościół parafialny p.w. św. Jana Nepomucena mur. 1817 r. nr rej A-311/78	Obiekt o wartości kulturowej i historycznej. Granice zabytku rozciągają się na całość budowali wraz z wyposażeniem wnętrza i otoczeniem w ramach ogrodzenia. Wokół kościoła czynny cmentarz z nagrobkami z pocz. XX w.
5	Zamarski	Kościół filialny p.w. św. Rocha, drewniany, XVIII/XVIII w. (1731 r.) nr rej. A-353/78	Obiekt o wielkiej wartości artystycznej, kulturowej i historycznej. Granice zabytku rozciągają się na całość obiektu wraz z wyposażeniem wnętrza i na najbliższe otoczenie. Wokół kościoła znajduje się czynny cmentarz z nagrobkami z pocz. XX w.
6	Kończyce Wielkie	Budynek obory i stajni na terenie dawnego folwarku dworskiego „Karłowiec”, murowany, koniec XVIII w. pocz. XIX w. powiększony w 1929r. nr rej 924/68	Jeden z obiektów zespołu w skład którego wchodzi: - obora; - bud. mieszkalno-administracyjny; - bud. gospodarczy; - stodoła; - bud. magazynowy (spichlerz); - wiata; - brama główna i boczna. Do 1997 r. całe założenie należało do Stadniny Koni w Pruchnej. obecnie obiekt jest nieużytkowany. Należy do osoby prywatnej. Obiekt ma poważne znaczenie dla historii i charakterystyki regionu. Wszystkie objekty założenia w złym stanie technicznym wymagają remontu. Granice zabytku rozciągają się na całość obiektu i najbliższe otoczenie.

Zabytki w gminnej ewidencji zabytków (obiekty o obszarach) oraz stanowiska archeologiczne

Gminna ewidencja zabytków (GEZ), zgodnie z wymogami przepisów odrębnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami jest prowadzona w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy. Jest ona podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez samorząd gminny. Gminna ewidencja zabytków gminy Hażlach została sporządzona w 2013 r. obejmuje zabytki nieruchome (zabytki architektury i budownictwa). Obiekty zabytkowe ujęte w GEZ wyszczególniono w tabelach. W odniesieniu do obiektów wpisanych do GEZ obowiązują przepisy odrębne z zakresu budownictwa.

Tabela 6 Wykaz zabytków architektury i budownictwa wpisanych do gminnej ewidencji zabytków

Lp.	Obiekt	Uwagi
HAŻLACH- OBIEKTY SKARALNE		
1	Kościół parafialny rz-kat, p.w. św. Bartłomieja, mur. 1905 r.	
2	Kościół ewangelicki, mur., 1872 r.	
3	Kaplica na cmentarzu ewangelickim, mur., po 1872 r.	
4	Krzyż na cmentarzu parafialnym, mur., ok. 1900 r.	
5	Kaplica k. szkoły podstawowej, mur., XIX w.	
6	Krzyż przydrożny kamienny, 1 ćw. XX w.	
7	Krzyż k. kościoła, kamienny, 1915 r.	
HAŻLACH_-CMENTARZE		
8	Cmentarz parafialny ewangelicki (stary), zał.1872	
9	Cmentarz parafialny ewangelicki (nowy), zał.1932	
10	Cmentarz katolicki, parafialny, zał.XVIII w.	
HAŻLACH- ŚWIECKIE ZABYTKI ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA		
11	Budynek plebanii rz-kat., mur. 1920 r.	
12	Spichlerz w zespole majątku, mur., 2 po.ł. XIX w.	wł. Nadleśnictwo
13	Budynek, dwór, mur., k. XVIII w.	
14	Budynek d. poczty, obecnie mieszkalny, mur. poł. XIX w.	wyburzony
14	Budynek gospody, mur., XIX w.	nie zlokalizowano
15	Budynek nr 275, ul. Cieszyńska 7, mur., lata 30-te XX w.	
16	Budynek nr 79, ul. Cieszyńska 23, mur., ok. 1890 r.	
17	Budynek szkoły, ul. Kościelna 2,mur., 1905 r.	rozbudowany
18	Budynek remizy, ul. Główna 45, mur., 1910 r.	
19	Budynek mieszkalny nr 17, ul. Rolna 73, mur., 1933 r.	przebudowany
20	Stodoła przy d. nr 17, mur., ok. 1930 r.	
21	Budynek nr 19, ul. Rolna 55, mur., 1922 r.	
22	Stodoła przy nr 19, mur., k. XIX w.	
23	Stodoła przy nr 19, drew. XIX/XX w.	
24	Chlew przy nr 19, mur. pocz. XX w.	wyburzony
25	Budynek nr 21, ul. Rolna 47, mur., 1924 r.	
26	Chlew k. nr 21, mur., 1947 r.	

27	Budynek nr 22, ul. Rolna 28, mur., 1920 r.	
28	Budynek nr 23, ul. Rolna 31, mur., ok. 1890 r.	
29	Stodoła k. nr 23, ul. Rolna 31, mur., ok. 1920 r.	
30	Budynek mieszkalny nr 25, ul. Rolna 10, mur., ok. 1900 r.	
31	Stodoła k. nr 25, mur.-drew., 1929 r.	
32	Budynek nr 171, ul. Rolna 27, mur., ok. 1920 r.	
33	Budynek gospodarczy w zespole d. majątku koło nr 176, ul. Główna 6, mur., 2 poł XIX w.	
34	Czworak w zesp. d. majątku k. nr 176, obecnie mieszkalny, ul. Główna 6, mur., XIX w.	
35	Budynek mieszkalny nr 182, ul. Długa 22, mur., ok. 1880 r.	
36	Budynek k. nr 195, ul. Długa 10, drew., ok. 1900 r.	
37	Budynek nr 203, ul. Główna 17, mur., 1929 r.	
38	Budynek d. majątku k. nr 212, ul. Główna 14, mur., XIX w.	
39	Obora w zesp. d. majątku k. nr 212, mur., 2 poł. XIX w.	
40	Stodoła w zesp. d. majątku k. nr 212, mur., 2 poł. XIX w.	
41	Budynek nr 221, ul. Główna 49, mur., 1932 r.	
42	Budynek mieszkalny nr 174, ul. Główna 45, mur., 1914 r.	
KOŃCZYCE WIELKIE- OBIEKTY SKARALNE		
43	Figura Jana Nepomucena w pobliżu pałacu, kamienna, pocz. XIX w.	
KOŃCZYCE WIELKIE- PARKI I CMENTARZE		
44	Park w zespole podworskim	
45	Cmentarz parafialny, katolicki, zał. XVII w.	
KOŃCZYCE WIELKIE - ŚWIECKIE ZABYTKI ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA		
46	Bramy wjazdowe w zespole podworskim, mur., XIX w.	
47	Budynek mieszkalny nr 151 w pobliżu zespołu folwarcznego, 1 poł. XIX w.	nie zlokalizowano
48	Budynek gospodarczy IIIk. nr 151 w pobliżu zespołu folwarcznego, l.30-te XX w.	nie zlokalizowano
49	Budynek podworski, mieszkalnie kucharza nr 153, mur., XIX w.	
50	Budynek inwentarski w zesp. podworskim, nr 154, mur., 1900 r.	
51	Budynek mieszkalny w zesp. podworskim, nr 155, ul. Zamkowa 22, mur., k. XIX w.	
52	Budynek mieszkalno- administracyjny w zesp. folwarcznym, mur., XIX w.	dawny folwark „Karlówiec” do niedawna Stadnina Koni
53	Stodoła w zesp. folwarcznym, mur., XIX w.	dawny folwark „Karlówiec” do niedawna Stadnina

		Koni
54	Obora „II” w zesp. podworskim, mur., XIX w.	do niedawna Stadnina Koni
55	Stajnia w zesp.folwarcznym (bud.magazynowy), mur., 2 poł. XIX w.	dawny folwark „Karłowiec” do niedawna Stadnina Koni
56	Wiata na maszyny rolnicze, drewniana, l. 20-te XX w.	wyburzona
57	Plebania katolicka, mur., 2 poł. XVIII w.	
58	Stodoła k. plebanii, mur., pocz. XX w.	
59	Chałupa, drew., 1900 r.	
60	Budynek szkoły, nr 208, ul. Szkolna 1, mur., 1911 r.	
61	Budynek d. szkoły, ul. Szkolna 5, mur., pocz. XIX w.	ob. przedszkole
62	Budynek nr 21, ul. Wierzbowa 39, mur. ok. 1930 r.	
63	Budynek gospodarczy k. nr 21, mur., ok. 1930 r.	
64	Budynek nr 51, ul. Dworska 4, mur., 1910 r.	
65	Budynek mieszkalny nr 143, ul. ks. Kukli 22, mur., 1880 r.	
66	Budynek nr 169, ul. ks.Olszaka 25, mur., 1900 r.	
67	Obora k. nr 59, ul. ks.Kukli 18, ul. mur., XIX w.	
68	Budynek mieszkalny nr 131, ul. Olszowa 3, mur., XX w.	nie zlokalizowano
69	Budynek mieszkalny nr 161, ul. ks.Olszaka 78, mur. ok. 1900 r.	
70	Dom mieszkalny nr 141, ul. ks.Olszaka 84, mur., ok. 1920 r.	
POGWIZDÓW- OBIEKTY SKARALNE		
71	Krzyż przydrożny kamienny, 1915 r.	
POGWIZDÓW - PARKI I CMENTARZE		
72	Cmentarz katolicki przykościelny, zał.na pocz.XXw.	
POGWIZDÓW - ŚWIECKIE ZABYTKI ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA		
73	Plebania, mur., ok. poł XIX w.	
74	Budynek d. poczty, mur., ok. 1920 r.	obecnie mieszkalny
75	Zabudowania gospodarskie nr 1, cz. d. dworu, ul.Dworska 4 i 6, mur., XIX w.	
76	Obora przy nr 1, mur., 1 poł. XIX w.	
77	Budynek Domu Ludowego, mur., ok. 1930 r.	
78	Budynek nr 77, mur., ul. Katowicka 5, ok. 1920 r.	
79	Budynek gospody koło nr 103, ul. Brzozowa 19, mur., pocz. XX w.	
ZAMARSKI- OBIEKTY SKARALNE		
80	Kaplica ewangelicka, mur., 1880 r.	

ZAMARSKI- CMENTARZE		
81	Cmentarz ewangelicki, zał w 1880r.	
82	Cmentarz parafialny rz-kat., zał. na pocz. XXw.	
BRZEZÓWKA- CMENTARZE		
83	Cmentarz rz-kat., zał w 1941r.	

Tabela 7 Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do gminnej ewidencji zabytków

Lp.	Lokalizacja	Nr st./miejsc.	Nr obszaru AZP	Nr st./ob.	Typ stanowiska	Chronologia
1	Kończyce Wielkie	1	107-44	1	śląd osadnictwa	Neolit
2	Kończyce Wielkie*	2	107-44	2	śląd osadnictwa	Neolit
3	Kończyce Wielkie	3	107-44	4	śląd osadnictwa	Okres nowożytny
4	Kończyce Wielkie	4	107-44	5	obozowisko	Epoka kamienna
5	Kończyce Wielkie	5	107-44	9	śląd osadnictwa	Prahistoria/ średniowiecze/ ok.nowożytny
6	Kończyce Wielkie	6	107-44	10	śląd osadnictwa	Ep. brązu lub ok.nowożytny
7	Kończyce Wielkie	7	107-44	11	śląd osadnictwa	Ep. kamienia lub wcz.ep.brązu/ średniowiecze/ ok.nowożytny
8	Kończyce Wielkie	8	107-44	12	śląd osadnictwa	Średniowiecze/ ok.nowożytny
9	Kończyce Wielkie	9	107-44	13	śląd osadnictwa	Średniowiecze/ ok.nowożytny
10	Kończyce Wielkie	10	107-44	14	śląd osadnictwa	Ep. kamienia lub wcz.ep.brązu
11	Kończyce Wielkie	11	107-44	15	śląd osadnictwa	Wcz.ep.brązu lub nowożytność
12	Kończyce Wielkie	12	107-44	16	śląd osadnictwa	Ep. kamienia lub wcz.ep.brązu
13	Kończyce Wielkie	13	107-44	17	śląd osadnictwa	Okres nowożytny
14	Kończyce Wielkie	14	107-44	18	śląd osadnictwa	Okres nowożytny
15	Kończyce Wielkie	15	107-44	19	śląd osadnictwa	Okres nowożytny
16	Kończyce	16	107-44	20	śląd	Okres nowożytny

	Wielkie				osadnictwa	
17	Kończyce Wielkie	17	107-44	21	śląd osadnictwa	Okres nowożytny
18	Brzezówka*	1	107-44	3	skarb monet	śląd osadnictwa
19	Brzezówka	2	107-44	24	śląd osadnictwa	śląd osadnictwa
20	Brzezówka	3	107-44	25	śląd osadnictwa	śląd osadnictwa
21	Pogwizdów	2	107-43	1	śląd osadnictwa	Okres nowożytny
22	Pogwizdów	3	107-43	2	śląd osadnictwa	Okres nowożytny
23	Pogwizdów	4	108-43	2	śląd osadnictwa	XVII/XVIII w.
24	Pogwizdów	5	108-43	3	osada	średniowiecze
25	Pogwizdów	6	108-43	4	forma obronna nawiązująca do gródków stożkowatych	-
26	Pogwizdów	7	107-43	8	śląd osadnictwa	średniowiecze/ nowożytność
27	Pogwizdów*	1	108-43	1	osada	Neolit/ wczesne średniowiecze
28	Hazlach	1	108-44	1	śląd osadnictwa	Okres nowożytny
29	Hazlach	2	108-44	2	śląd osadnictwa	Paleolit
30	Hazlach	3	107-44	26	śląd osadnictwa	Ep.kamienna/ Ep. kamienna lub wcz. ep.brązu
31	Hazlach	4	107-44	27	śląd osadnictwa	Ep. kamienna lub wcz. ep.brązu
32	Rudnik	1	107-44	22	śląd osadnictwa	Okres nowożytny
33	Rudnik	2	107-44	23	śląd osadnictwa	Okres nowożytny
34	Zamarski	1	108-44	6	śląd osadnictwa	neolit/ średniowiecze/ okres nowożytny

*- stanowisko o nieustalonej dokładnej lokalizacji -nieoznaczone na rysunku Studium

Dobra kultury współczesnej

Dobra kultury współczesnej, to, zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (tj. Dz.U. 2016 nr 0 poz. 778 z późn. zm.), nie będące zabytkami dobra kultury, takie jak pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna.

Dla gminy Hazlach nie został sporządzony spis dóbr kultury współczesnej. Dla potrzeb Studium dokonano próby określenia gminnego zasobu dóbr kultury współczesnej. Przeprowadzona analiza nie wykazała na obszarze Gminy obiektów kwalifikujących się do wpisania do gminnego spisu dóbr kultury współczesnej.

Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych

W granicach Gminy nie występują Pomniki Zagłady, o których mowa w przepisach odrębnych z zakresu ochrony terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady.

Istniejące w gminie Hażlach uwarunkowania kulturowe stwarzają szansę rozwojową w zakresie:

- 1) dalszego rozwoju turystyki i rekreacji;
- 2) rozwoju bazy obsługi badań naukowych i penetracji dydaktycznej samej Gminy oraz regionu;
- 3) wykorzystania zasobów do różnych funkcji użytkowego poprzez m.in. adaptowanie obiektów zabytkowych na cele użytkowe związane z rozwojem turystyki, rekreacji, kultury, oświaty, hotelarstwa i gastronomii;
- 4) kreowania korzystnego wizerunku gminy, zachęcającego do zamieszkiwania i inwestowania.

2.2.4.2 Polityka Gminy w zakresie ochrony zabytków

Realizując wymogi przepisów odrębnych z zakresu ochrony zabytków gmina Hażlach sporządziła w roku 2013 Gminną Ewidencję Zbytków przyjętą rozporządzeniem nr 0050.220.2013 z dnia 3 września 2013r.

2.2.4.3 Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym

Dla obszaru województwa śląskiego nie sporządzono dotychczas audytu krajobrazowego - stan na miesiąc październik 2016 r.

2.2.5 Uwarunkowania wynikające ze stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej

W strukturze gleb Kotliny Ostrawskiej przeważają gleby pseudobielicowe, powstałe z pyłów ilastych. Lokalnie mogą występować także czarne ziemie zdegradowane oraz gleby pseudoglejowe wykształcone z utworów ilastych. Pokrywą Pogórza Śląskiego stanowią najczęściej kwaśne gleby brunatne wytworzone z glin i ilów wietrzeniowych oraz utworów lessowatych, a także gleby pseudobielicowe. W dolinach rzecznych znajdują się brunatne mady pyłowe i gliniaste.

Tabela 8 Zestawienie klas gruntów rolnych w gminie Hażlach

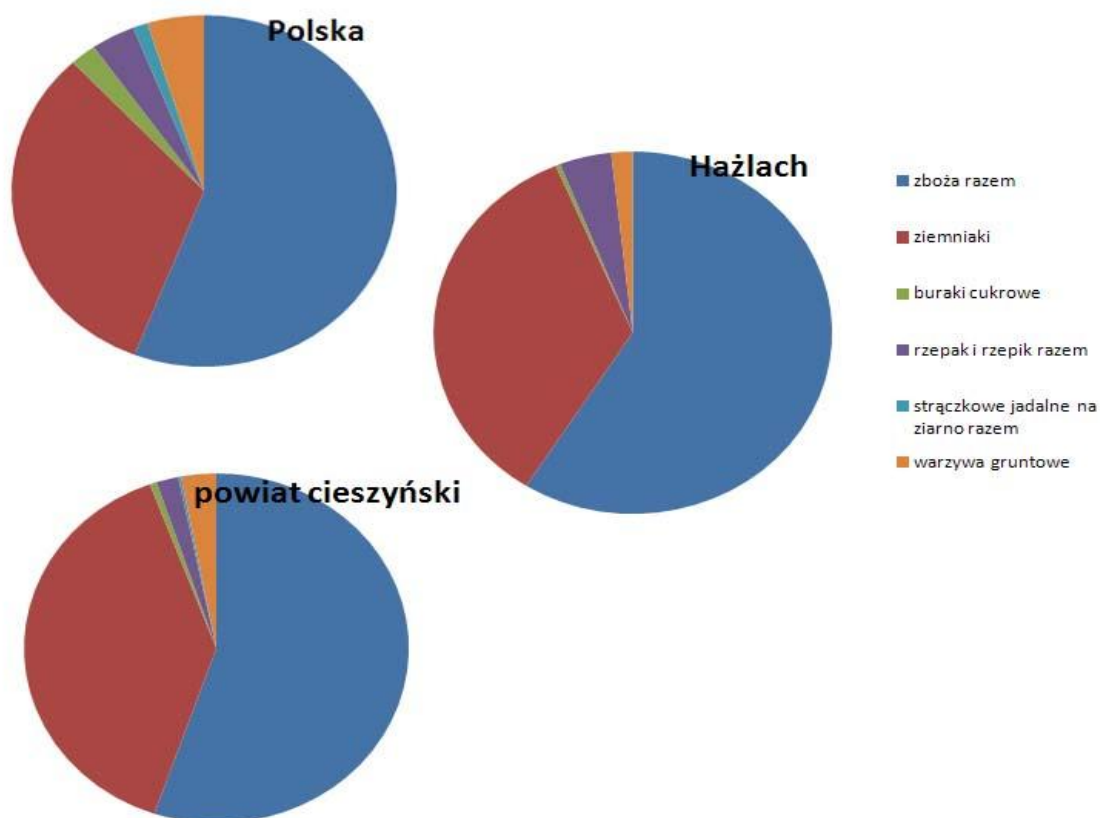
Miejscowość	R III a w ha	R III b w ha	R IV a w ha	R IV b w ha	R V w ha	R VI w ha
Brzezówka	39,4187	145,3721	145,8777	18,9266	0,0	0,0
Hażlach	9,7018	284,2885	251,4631	75,8290	7,0753	0,0
Kończyce Wielkie	197,1627	473,5842	189,2244	11,3874	2,0565	0,0
Pogwizdów	74,0307	85,0979	32,1323	4,7559	0,6598	0,0
Rudnik	4,2737	174,6157	55,4564	9,2854	0,3657	0,0
Zamarski	0,3646	96,9201	202,6507	68,1989	24,4613	0,3988

Według Powszechnego Spisu Rolnego w Gminie, w 2010 roku funkcjonowało 678 gospodarstw, z czego 603 prowadziło działalność rolniczą. Z wyjątkiem jednego - wszystkie gospodarstwa w gminie to gospodarstwa indywidualne. Ilościowo dominują gospodarstwa o powierzchni 1-10 ha (55% ogółu), znaczna ilość gospodarstw posiada areal ziemi do 1 ha (36% ogółu). Średnia wielkość gospodarstwa w 2010 r. wynosiła 4,24 ha, co jest wartością przewyższającą średnie dla powiatu i województwa (kolejno 3,10 ha i 3,45 ha), lecz znacznie niższą od średniej krajowej (7,93 ha).

W strukturze zasiewów dominują zboża i ziemniaki, co jest także trendem zauważalnym zarówno w skali powiatu jak i całego kraju (Rysunek 3). Gminę Hażlach wyróżnia bardzo mały udział upraw buraków cukrowych w strukturze zasiewów. W klasyfikacji bonitacyjnej gleb przeważają bardzo dobre i dobre, niestety według ostatnich badań gleb prawie wszystkie gleby w Gminie zaliczono do kwaśnych i bardzo kwaśnych. Konsekwencją tego są obniżone plony, a także nieracjonalne

zarządzanie w gospodarstwach azotem i fosforem, co negatywnie wpływa na stan środowiska naturalnego.

Wśród hodowanych na terenie Gminy zwierząt gospodarskich najpopularniejszy jest drób (265 540 szt.). Pogłowie bydła wynosi tu 963 szt., natomiast trzody chlewnej 3151 szt. Pod względem liczby gospodarstw, w których prowadzony jest chów zwierząt najmniejszym zainteresowaniem cieszy się hodowla koni – zajmuje się tym wyłącznie 25 gospodarstw. Największa liczba gospodarstwa zajmuje się hodowlą drobiu (392 gospodarstwa) i trzody chlewnej (189 gospodarstw).

Rysunek 3 Struktura zasiewów w gminie na tle powiatu i kraju. Stan na rok 2010. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

2.2.6 Uwarunkowania wynikające ze stanu leśnej przestrzeni produkcyjnej

Powierzchnia lasów, według Banku Danych lokalnych w 2014 roku wynosiła 792,7 ha, z czego 558,22 ha stanowiły lasy publiczne (w całości należące do Skarbu Państwa), a 234,48 ha lasy prywatne. Lasy spełniają bardzo ważną funkcję w środowisku - utrzymują zapasy wody, przeciwdziałają jej zanieczyszczeniu oraz oczyszczają powietrze atmosferyczne. Są ostoją dla rodzimej flory i fauny.

Większość lasów Skarbu Państwa na terenie Gminy Hażlach jest lasami ochronnymi i wchodzi w skład Leśnego Kompleksu Promocyjnego – „Lasy Beskidu Śląskiego”, utworzonego decyzją Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w grudniu 1994 r, zarządzanymi przez Nadleśnictwo Ustroń.

2.2.7 Uwarunkowania wynikające z sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy, warunków i jakości życia mieszkańców

2.2.7.1 Sytuacja demograficzna

Teren gminy Hażlach, według danych GUS z roku 2014, zamieszkiwało 10 629 osób. Gęstość zaludnienia wynosiła 218 osób/km² (Tabela 9), co jest już dużą wartością na tle wszystkich gmin wiejskich powiatu cieszyńskiego (183 osoby/km²) i województwa śląskiego (128 osoby/km²). Jednak, gdyby spojrzeć na średnią gęstość zaludnienia dla obszarów wiejskich Polski – 56 osób/km², to można zauważyć, że średnia gęstość zaludnienia w gminie Hażlach jest prawie czterokrotnie wyższa.

Zmiana liczby ludności przypadająca na 1000 mieszkańców jest dodatnia i wynosi dla opracowywanego obszaru +2, co dla średniej dla gmin wiejskich obszaru powiatu i województwa stanowi wartość nieco niższą.

Tabela 10 ukazuje, jak zmieniała się liczba ludności poszczególnych sołectw gminy Hażlach na przestrzeni lat 2005 - 2014. Dane pokazują, że w każdym z obrębów wzrosła liczba ludności w stosunku do roku 2005. Największy zarówno procentowy, jak i ilościowy przyrost wystąpił w obrębie Hażlach. Liczba mieszkańców zwiększyła się o 311 osób, co stanowi 14-sto procentowy wzrost w porównaniu do roku 2005. Najmniejszy przyrost wystąpił w obrębie Rudnik - saldo mieszkańców zwiększyło się o 9 osób (niecałe 2% mieszkańców sołectwa). W tym obrębie występują nieznaczne fluktuacje liczby mieszkańców, ich liczba okresowo wzrasta i maleje, podczas, gdy w pozostałych obrębach mamy do czynienia przeważnie z tendencją wzrostową. Zjawisko wzrostu liczby ludności jest bardzo korzystne, świadczy o wysokiej atrakcyjności gminy jako miejsca zamieszkania i pracy, a także pozytywnie wpływa na możliwości dalszego rozwoju gospodarczego. Innymi słowy wzrost liczby ludności skutkuje większą konsumpcją, wzrostem zapotrzebowania na usługi, w tym usługi publiczne (szkolnictwo, kultura, rozrywka), przez co „napędza” rozwój różnych branż lokalnej gospodarki.

Zgodnie z Tabelą 11 najliczniejszą grupę w gminie stanowi ludność w wieku produkcyjnym (64% ogółu). Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet - 18-59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej. Należy zauważyć, że liczba ludności według Banku Danych Lokalnych GUS nieznacznie różni się od tej pozyskanej z Urzędu Gminy Hażlach, różnica ta wynika z przyjętej różnej metodologii spisu mieszkańców. Porównując dane dla gminy Hażlach z danymi dla obszarów wiejskich terenu całego powiatu, jak i województwa, można zauważyć pozytywne tendencje, tj. największy spośród przedstawionych odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym (problem starzejącego się społeczeństwa).

Zgodnie ze skalą „starości demograficznej” ONZ mieszkańcy Gminy stanowią populację starą – odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wynosi ponad 7%, tj. 15%. Współczynnik obciążenia ekonomicznego w gminie Hażlach wynosi aż 55%. Oznacza to, iż na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 55 osób w wieku nieprodukcyjnym. Właściwa proporcja między grupą ludności pracującej i grupami ludności niepracującej (dzieci, ludzie starzy) ma istotne znaczenie dla sprawnego funkcjonowania poszczególnych jednostek terytorialnych, regionów jak i całego państwa. Zmiana tej proporcji, polegająca na wzroście ludności w wieku nieprodukcyjnym, powoduje zmniejszanie się zasobów pracy oraz generuje koszty utrzymania grup niepracujących (m.in. wzrost kosztów usług medycznych i opiekuńczych dla ludzi starych), co istotnie hamuje wzrost gospodarczy.

Gminę zamieszkuje więcej kobiet niż mężczyzn. Wskaźnik feminizacji w 2014 r. wyniósł 102. Cechą charakterystyczną jest niewielka dominacja mężczyzn w grupach przedprodukcyjnej i produkcyjnej oraz gigantyczna wręcz dysproporcja wskazująca na przewagę kobiet w grupie poprodukcyjnej. Sytuacja znaczącej, blisko dwukrotnie większej liczby kobiet w wieku

poprodukcyjnym, w stosunku do liczby mężczyzn, jest zauważalna dla całego powiatu i województwa (obszarów wiejskich).

Biorąc pod uwagę przytoczone powyżej wskaźniki demograficzne dotyczące gminy Hażlach, w zakresie prawdopodobnych zmian struktury ludności można się spodziewać:

- 1) dalszego wzrostu liczby ludności w skali całej Gminy;
- 2) dalszego wzrostu, ewentualnie utrzymywania się na podobnym poziomie liczby dzieci i młodzieży w wieku przedszkolnym i szkolnym w skali całej gminy;
- 3) wzrostu liczby ludności w wieku produkcyjnym;
- 4) wzrostu liczby ludności w wieku emerytalnym.

Tabela 9 Gęstość zaludnienia gminy Hażlach na tle powiatu i województwa. Stan na rok 2014. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jednostka terytorialna	ludność na 1 km ²	zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców
	2014	2014
	osoba	osoba
woj. śląskie	372	-2,9
woj. śląskie- gminy wiejskie	128	3,4
powiat cieszyński	243	1,3
powiat cieszyński – gminy wiejskie	183	4,4
Hażlach	218	2,0

Tabela 10 Liczba ludności poszczególnych sołectw gminy Hażlach w latach 2005-2014. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy.

Obręb	liczba ludności								
	2005r.	2006r.	2007r.	2008r.	2009r.	2010r.	2011r.	2012r.	2013r.
Brzezówka	638	616	629	643	664	671	669	672	693
Hażlach	2090	2121	2175	2221	2263	2293	2335	2373	2389
Kończyce Wielkie	1815	1832	1844	1857	1848	1851	1845	1850	1850
Pogwizdów	3456	3476	3499	3539	3547	3580	3586	3605	3593
Rudnik	453	450	451	453	454	451	466	465	465
Zamarski	1241	1266	1280	1286	1339	1350	1365	1372	1385

Tabela 11 Ludność gminy Hażlach wg ekonomicznych grup wieku i płci na tle powiatu i województwa. Stan na rok 2014. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jednostka terytorialna	ogółem			w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym							w wieku poprodukcyjnym		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	% udział w stosunku do ogólnej liczby ludności	mężczyźni	kobiety	ogółem	% udział w stosunku do ogólnej liczby ludności	mężczyźni	kobiety	ogółem	% udział w stosunku do ogólnej liczby ludności	
	osoba	osoba	osoba	osoba	%	osoba	osoba	osoba	%	osoba	osoba	osoba	%	
woj. śląskie	4585924	2212717	2373207	771201	17	394766	376435	2898050	63	1526845	1371205	916673	20	291106
woj. śląskie-gminy wiejskie	864262	424360	439902	162175	19	83136	79039	549961	64	291617	258344	152126	18	49607
powiat cieszyński	177708	86129	91579	33675	19	17431	16244	110580	62	58061	52519	33453	19	10637
powiat cieszyński - gminy wiejskie	75115	37000	38115	15467	21	8002	7465	47200	63	24959	22241	12448	17	4039
Hażlach	10629	5250	5379	2229	21	1152	1077	6852	64	3588	3264	1548	15	510

2.2.7.2 Rynek pracy

W roku 2002, zgodnie z danymi z Narodowego Spisu Powszechnego w gminie Hażlach własne źródło utrzymania posiadało 5 638 osób – ok. 59 % mieszkańców Gminy. Oznacza to, że pozostałe 41% ludności pozostawało na utrzymaniu innych osób lub nie posiadało własnego źródła utrzymania. Do grupy tej zaliczają się dzieci, młodzież, oraz inni członkowie rodzin nieposiadający prawa do jakichkolwiek świadczeń socjalnych.

Głównym źródłem utrzymania dla większości ludności pozostawała w 2002 r. praca najemna poza rolnictwem (dla 48% osób posiadających własne źródło utrzymania, co stanowi jednocześnie 84% osób posiadających własne zarobkowe źródło utrzymania). Rolnictwo było wówczas głównym źródłem utrzymania dla 5% mieszkańców posiadających własne źródło utrzymania, co stanowiło jednocześnie 8% osób posiadających własne zarobkowe źródło utrzymania. Wyniki badań statystycznych w tym zakresie z lat późniejszych nie zostały opublikowane przez GUS.

Tabela 12 Główne źródła utrzymania ludności posiadającej własne źródło utrzymania. Stan na rok 2002.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Płeć	Ogółem [os.]	Zarobkowe źródło utrzymania [os.]			Niezarobkowe źródło utrzymania [os.]	
		Praca poza rolnictwem		Praca w rolnictwie	Renta	Emerytura
		Najemna	Na rachunek własny			
Kobiety	2 744	1 443	176	147	534	411
Mężczyźni	2 894	1 260	79	116	591	523
Razem:	5 638	2703	255	263	1125	934

Gmina Hażlach charakteryzuje się niskim poziomem bezrobocia. Liczba osób pozostających bez pracy od 2009 r. nie przekroczyła poziomu 7,0% osób w wieku produkcyjnym. W ostatnich 5-ciu latach obserwuje się wahania poziomu bezrobocia od 5,1 do 6,1 %, przy czym w strukturze bezrobotnych według płci zauważa się przewagę kobiet.

Tabela 13 Bezrobocie rejestrowane w gminie Hażlach na przełomie lat 2009-2014. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

	Zarejestrowani bezrobotni [os.]						Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]				
	2009r.	2010r.	2011r.	2012r.	2013r.	2014r.	2009r.	2010r.	2011r.	2012r.	2013r.
Ogółem	375	415	393	444	459	354	5,1	5,5	5,2	5,8	6,1
Kobiety	230	233	229	250	258	195	6,2	6,2	6,1	6,6	6,8
Mężczyźni	145	182	164	194	201	159	3,9	4,9	4,3	5,1	5,3

2.2.7.3 Struktura działalności gospodarczej

Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Hażlach wzrosła w ciągu ostatnich sześciu lat o 71. W 2011 roku nastąpił nieznaczny ich spadek, co dotyczyło większości z sołectw gminy. Od 2012 roku liczba podmiotów działalności gospodarczej zaczęła ponownie zwiększać się (Tabela 14). W gminie dominuje sektor prywatny (98% wszystkich podmiotów gospodarczych), a w nim największy udział mają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (686 podmiotów z 789 ogółem - Tabela 15). Wartości zawarte w tabeli świadczą o stopniowym rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i korzystnych warunkach prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Gminy.

Tabela 14 Podmioty gospodarcze w obrębach gminy Hażlach w 2014r. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jednostka terytorialna	Liczba podmiotów gospodarczych				
	2009r.	2010r.	2011r.	2012r.	2013r.
Brzezówka	24	33	34	37	35
Hażlach	190	213	218	214	221
Kończyce Wielkie	108	119	115	122	119
Pogwizdów	244	254	228	231	237
Rudnik	28	28	28	36	34
Zamarski	140	151	146	150	159
Razem:	734	798	769	790	805

Tabela 15 Struktura podmiotów gospodarki narodowej w gminie Hażlach w 2014 r. wg sektorów własnościowych. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Sektor własnościowy	
Sektor publiczny	Ogółem
	Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego
Sektor prywatny	Ogółem
	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
	Spółki handlowe
	Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego
	Spółdzielnie
	Fundacje
	Stowarzyszenia i organizacje społeczne

W Gminie dominują podmioty gospodarcze należące do sekcji G - obejmującej handel hurtowy i detaliczny oraz naprawę pojazdów samochodowych, przy czym najwięcej podmiotów prowadzi działalność w zakresie handlu detalicznego (dział 47). Blisko dwa razy mniej podmiotów, bo tylko 105 zarejestrowanych jest w sekcji F - Budownictwo, trzecią z kolei, pod względem ilości zarejestrowanych podmiotów sekcją jest sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe. Oprócz wspomnianych trzech najliczniej reprezentowanych sekcji, w gminie występuje wiele podmiotów gospodarczych reprezentujących wymienione sekcje PKD 2007, co świadczy o różnorodnym zakresie działalności gospodarczych prowadzonych na terenie gminy Hażlach. Dwoma ośrodkami skupiającymi największą ilość podmiotów gospodarczych są sołectwa Hażlach i Pogwizdów.

Tabela 16 Podmioty gospodarcze w gminie Hażlach według sekcji i działów PKD 2007 w 2014 r. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Sekcja	Liczba podmiotów gospodarczych w 2014
A – Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	40
B – Górnictwo i wydobywanie	0
C – Przetwórstwo przemysłowe	88
D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	3
E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2
F – Budownictwo	105
G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawy pojazdów mechanicznych i motocykli	227
H – Transport i gospodarka magazynowa	61
I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	41
J – Informacja i komunikacja	13
K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	30
L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	6
M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	42
N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	19
O – Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	8
P – Edukacja	24
Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	23
R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	20
S i T– Pozostała działalność usługowa	53
U- Organizacje i zespoły eksterytorialne	0
Razem:	805

2.2.7.4 Zasoby i warunki mieszkaniowe, w tym zasoby mieszkaniowe Gminy

W gminie Hażlach wśród form budownictwa mieszkaniowego najczęściej spotykaną formą jest zabudowa mieszkaniowa w gospodarstwach rolnych oraz zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Budownictwo wielorodzinne występują wyłącznie w miejscowości Pogwizdów.

Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna występująca we wsi Pogwizdów liczy 25 budynków mieszkalnych znajdujących się w zarządzie Górnicy Spółdzielni Mieszkaniowej – osiedle Pogwizdów (470 lokali o łącznej powierzchni użytkowej 26 100 m²).

W 2014 roku na terenie Gminy znajdowało się 3 218 budynków mieszkalnych. W porównaniu do roku 2010, gdzie liczba mieszkań wynosiła 3 102 można zauważyć tendencję wzrostową. Zwiększenie liczby mieszkań wynika z rozwoju indywidualnego budownictwa mieszkaniowego.

Na zasoby mieszkaniowe Gminy składa się 22 mieszkań (stan na 31.12.2014 r.), w tym 2 mieszkania w budynku oświatowym, 3 mieszkania komunalne w pozostałych budynkach gminnych oraz 17 lokali w budynkach socjalnych.

Tabela 17 Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno – sanitarne w 2013 roku.

Wodociąg		Ustęp splukiwany		Łazienka		Centralne ogrzewanie		Gaz sieciowy
mieszk.	%	mieszk.	%	mieszk.	%	mieszk.	%	mieszk.
3 137	98%	3 107	97%	3 014	94%	2 939	91%	2 430

Ogólnej oceny warunków mieszkaniowych dokonano w oparciu o dane dotyczące wyposażenia mieszkań w podstawowe instalacje techniczno-sanitarne. Zjawiskiem pozytywnym jest bardzo wysoki odsetek mieszkań (98%) posiadających dostęp do bieżącej wody z wodociągu i wyposażenia w ustęp splukiwany (97% mieszkań). Łazienkę posiada 94% mieszkań. Z systemu ogrzewania centralnego korzystają lokatorzy ponad 91% wszystkich mieszkań na terenie Gminy natomiast z gazu sieciowego 76% mieszkańców. Podsumowując, warunki mieszkaniowe w gminie Hażlach pod względem wyposażenia w instalacje techniczno-sanitarne są bardzo dobre.

2.2.7.5 Edukacja

Zadania własne gminy z zakresu edukacji publicznej realizowane są w gminie Hażlach poprzez następujące placówki edukacyjne prowadzone przez samorząd gminny:

- 1) edukacji przedszkolnej:
  - Przedszkole w Hażlachu
  - Przedszkole w Kończycach Wielkich
  - Przedszkole w Pogwizdowie
- 2) edukacji podstawowej:
  - Szkoła Podstawowa im. Trzech Braci w Hażlachu
  - Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Westerplatte w Kończycach Wielkich
  - Szkoła Podstawowa w Pogwizdowie
  - Szkoła Podstawowa im. Pawła Heczki w Zamarskach

- Powszechna Szkoła Podstawowa w Rudniku
- 3) edukacji gimnazjalnej:
  - Gimnazjum im. Gabrieli hr. Thun-Hohenstein w Kończycach Wielkich
  - Gimnazjum im. Ziemi Cieszyńskiej w Pogwizdowie

W gminie brak jest placówek edukacyjnych na poziomie szkolnictwa ponadgimnazjalnego, jak i szkół policealnych oraz wyższych. Osoby pragnące kontynuować naukę mogą korzystać z oferty ośrodków miejskich, takich jak sąsiadujący z gminą Hażlach Cieszyn. Ogólna liczba uczniów szkół na przestrzeni pięciu lat wzrosła, przy czym liczba uczniów szkół podstawowych wzrosła, a gimnazjalnych zmalała. Z tego względu, a także z uwagi na zidentyfikowane w rozdziałach wcześniejszych trendy wzrostu liczby mieszkańców Gminy, a także dodatni przyrost naturalny, rozważeniu winna być poddana kwestia utworzenia oddziałów przedszkolnych przy istniejących placówkach edukacyjnych.

Na infrastrukturę sportową gminy składają się boisko trawiaste w każdym sołectwie, Orlik w Hażlachu, hale i sale gimnastyczne przy placówkach oświatowych oraz siłownia na świeżym powietrzu.

Tabela 18 Liczba uczniów w placówkach oświatowych. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Lp.	Rodzaj placówki dydaktycznej	Liczba uczniów				
		2014	2013	2012	2011	2010
1.	Szkoły podstawowe	685	618	623	605	580
2.	Gimnazja	239	235	256	272	324
Razem:		924	853	879	877	904

2.2.7.6 Ochrona zdrowia

Usługi z zakresu opieki zdrowotnej świadczone są na terenie Gminy w trzech placówkach:

- 1) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Hażlachu,
- 2) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Pogwizdowie,
- 3) Oddział Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Kończycach Wielkich.

Zakres usług świadczonych w ramach NFZ obejmuje podstawową opiekę zdrowotną, opiekę lekarza stomatologa, ginekologa, a także neurologa. Na terenie Gminy nie funkcjonują żadne inne placówki świadczące usługi opieki zdrowotnej.

Ośrodkiem najbliższym położonym, w którym wachlarz świadczonych usług medycznych jest szerszy jest miasto Cieszyn, tam też znajduje się najbliższa stacja pogotowia ratunkowego.

2.2.7.7 Opieka społeczna

W zakresie stacjonarnej pomocy społecznej na terenie Gminy działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hażlachu. Ośrodek udziela pomocy społecznej osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, na zasadach określonych w przepisach odrębnych z zakresu pomocy społecznej.

Według Bazy Danych Lokalnych w 2013 roku GOPS przyznał świadczenia rodzinne 232 rodzinom, w tym 453 dzieci w wieku do 17 lat. Udział dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku wyniósł 19%.

Środki na pomoc społeczną pochodzą zarówno z dotacji celowych z budżetu państwa, środków własnych Gminy oraz z innych prawem dopuszczalnych źródeł. Ośrodek, oprócz wsparcia finansowego zajmuje się również organizacją szkoleń w ramach aktywizacji ekonomicznej mieszkańców oraz dożywianiem najmłodszych.

2.2.7.8 Działalność kulturalna

Działalność kulturalna koncentruje się głównie w Gminnym Ośrodku Kultury w Hażlachu wraz z filiami w miejscowościach: Kończyce Wielkie, Zamarski i Pogwizdów. Głównie do działań GOK należy upowszechnianie kultury poprzez organizację imprez kulturalnych, zaspokajaniem zainteresowań kulturalnych mieszkańców oraz tworzeniem warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego.

Na terenie Gminy w każdym sołectwie działa jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej i Koło Gospodyń Wiejskich. W Zamarskich istnieje również Stowarzyszenie Miłośników Zamarski, zaś w Rudniku Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Rudnik.

Dodatkowo na terenie gminy Hażlach istnieje sieć bibliotek z centralną biblioteką mieszczącą się w Hażlachu oraz dwiema filiami w Kończycach Wielkich i Pogwizdowie. Bibliotek oferuje bogaty księgozbiór 38 268 woluminów. Użytkownicy bibliotek mają zapewniony darmowy dostęp do Internetu oraz możliwość korzystania z nieodpłatnych usług reprograficznych. Biblioteka dysponuje również bogatą ofertą kulturalną i edukacyjną przeznaczoną dla mieszkańców gminy. W ramach działalności kulturalno – edukacyjnej organizowane są lekcje biblioteczne oraz zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży.

2.2.7.9 Turystyka, sport, rekreacja

Przez teren gminy przechodzą trasy euroregionu „Śląsk Cieszyński”. Należą do nich:

- subtrasa 24C o kierunku Cieszyn- Kaczyce- Zebrzydowice;
- subtrasa 124N o kierunku Kaczyce- Kończyce Wielkie-Dębowiec;
- subtrasa 13Z o kierunku Kończyce Małe- Kończyce Wielkie- Zamarski- Gumna;
- subtrasa 11Y o kierunku Skoczów- Dębowiec- Zamarski-Cieszyn;
- tandemowa trasa rowerowa dla niewidomych i niedowidzących Euroregionu „Śląsk Cieszyński” o przebiegu pętla Kaczyce Górne-Kończyce Wielkie -Kończyce Małe - Kaczyce Dolne - Kaczyce Górne;
- „Szlak zamków nad Piotrówką” pieszo-rowerowa polsko-czeska Ścieżka Dziedzictwa Kulturowego, której przebieg w gminie Hażlach zaczyna się w Kończycach Wielkich na ul. Górnej, a dalej przebiega droga subtrasy rowerowej 13Z.

Na terenie Gminy w miejscowości Hażlach funkcjonuje Gminne Centrum Informacji – Punkt Informacji Turystycznej.

2.2.7.10 Potrzeby i możliwości rozwojowe Gminy. Główne problemy i zagrożenia w zakresie sytuacji społeczno-gospodarczej.

Jak pokazują dane statystyczne, gmina Hażlach wydaje się być atrakcyjnym miejscem do zamieszkania. Świadczą o tym dodatnie wartości wskaźników przyrostu naturalnego, wzrost liczby mieszkańców, umiarkowany poziom bezrobocia. Utrzymanie się obserwowanego w ostatnich latach trendu wzrostowego w odniesieniu do liczby ludności traktować należy jako zjawisko korzystne, bowiem większa liczba mieszkańców wpływa na ogólny wzrost konsumpcji zarówno towarów jak i usług, przez co „napędza” rozwój różnych branż lokalnej gospodarki. Problemem jest z pewnością duży udział osób w wieku nieprodukcyjnym w strukturze ludności. Wzrost ludności w wieku nieprodukcyjnym, powoduje zmniejszanie się zasobów pracy oraz generuje koszty utrzymania grup niepracujących (m.in. wzrost kosztów usług medycznych i opiekuńczych dla ludzi starych), co istotnie hamuje wzrost gospodarczy. Gmina Hażlach jest o tyle w korzystnej sytuacji, że zjawisku „starzenia się ludności” towarzyszy dodatni przyrost rzeczywisty. Działania Gminy powinny skupiać się na utrzymaniu tego trendu poprzez stosowanie narzędzi zachęcających do osiedlania się młodych ludzi na terenie Gminy i zakładania rodzin (tworzenie miejsc pracy, podaż mieszkań komunalnych, polityka prorodzinna, promocja zewnętrzna i inne).

Działaniem priorytetowym powinno nadal być tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw, rozwój funkcji usługowych i produkcyjnych, w tym takich, które wspomagać będą działalność rolniczą. Aby ten sektor gospodarki jakim jest rolnictwo przynosił dochody mieszkańcom i Gminie celowe jest wsparcie, zwłaszcza w zakresie systemu zarządzania, poszukiwania rynków zbytu. Szansą rozwoju może być również rozwój rolnictwa ekologicznego i przetwórstwa lokalnych produktów.

Duże możliwości rozwoju lokalnej gospodarki opierają się również na walorach przyrodniczo-krajobrazowych oraz turystycznych Gminy. Częściowo są one już wykorzystywane przez lokalnych przedsiębiorców, wydaje się jednak, że brak jest jednego, jasnego kierunku działania w tym zakresie koordynowanego przez Gminę. Dodatkowo na terenie Gminy znajduje się punkt informacji turystycznej, który skupia informacje o bazie noclegowej oraz atrakcjach regionu. Wzmocnienie znaczenia funkcji turystycznej oraz skierowanie uwagi turystów na gminę Hażlach przyniesie bezpośrednie korzyści finansowe zarówno lokalnym przedsiębiorcom, jak i budżetowi Gminy (poprzez wzrost wpływów z podatku dochodowego).

Warunki życia w gminie Hażlach oceniono jako bardzo dobre: warunki mieszkaniowe w zakresie wyposażenia w instalacje sanitarne są tutaj na wysokim poziomie, sieć placówek oświatowych generalnie jest rozwinięta na wystarczającym poziomie, potrzeby w zakresie podstawowej opieki medycznej, są zaspokajane. Bliskość miasta powiatowego, jakim jest Cieszyn sprawia, że dostęp do specjalistycznych usług medycznych nie powinien sprawiać większego problemu. Nie mniej jednak oferta Gminy w tym zakresie może wydawać się uboga. W zakresie oświaty niewystarczająca może wydawać się oferta opieki przedszkolnej. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców Gminy w zakresie szkół językowych i specjalistycznych kursów odbywa się, podobnie jak w przypadku usług medycznych, głównie w Cieszynie.

Przedstawione powyżej potrzeby rozwojowe mogą być realizowane m.in. za pośrednictwem sprawnego planowania przestrzennego. To w planach miejscowych wskazywane być powinny tereny o przeznaczeniu na usługi oświaty, kultury, opieki zdrowotnej, usługi sportu i rekreacji, zieleń urządzonej. Wymóg zachowania zgodności przewidywanych rozwiązań planu miejscowego z ustaleniami Studium podkreśla rolę Studium w kreowaniu polityki przestrzennej Gminy spójnej w odniesieniu do całego obszaru Gminy.

Poprawa jakości życia mieszkańców na terenie gminy Hażlach będzie możliwa poprzez:

- 1) poszerzenie zakresu świadczonych usług publicznych – szczególnie usług zdrowia, kultury, sportu i rekreacji, a co za tym idzie zwiększeniem dostępności do tego rodzaju usług;
- 2) wspomaganie aktywności gospodarczej mieszkańców Gminy poprzez ofertę wsparcia i preferencyjnego traktowania lokalnych przedsiębiorców;
- 3) kreowanie podaży i popytu na formy rekreacji wypoczynku związane z lokalnymi walorami środowiska przyrodniczego i kulturowego (agroturystyka, małe pensjonaty);
- 4) dbałość o stan wszystkich obiektów budowlanych - prace remontowe starych w zakresie obiektów mieszkalnych i obiektów użyteczności publicznej.

2.2.8 Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Podstawowe zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia, a także zdrowia, mogące wystąpić w obszarze Gminy obejmują zagrożenia naturalne (pożary, wichury, podtopienia i powodzie) oraz związane z funkcjonowaniem systemów transportowych (tzw. zagrożenia komunikacyjne obejmujące wypadki drogowe, kolizje i inne). Z funkcjonowaniem systemów transportowych związane jest również zagrożenie polegające na prawdopodobieństwie wystąpienia awarii związanych z transportem ładunków niebezpiecznych przewożonych drogami kołowymi o znaczeniu ponadlokalnym. Ewentualne katastrofy chemiczno-ekologiczne mogą spowodować trudne do oszacowania szkody w środowisku przyrodniczym oraz mieniu i odbić się na zdrowiu ludności.

Innym rodzajem zagrożeń dla bezpieczeństwa mieszkańców są rozboje, kradzieże, oszustwa finansowe.

Ochrona ludności obejmuje zapewnienie zdrowia i życia ludzi, bezpieczeństwa obywateli oraz porządku publicznego, ochronę mienia i środowiska, a także pomoc w trudnych sytuacjach po ich wystąpieniu. Realizacja zadań z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej należy do zadań własnych gminy. Wykonywanie ich należy do Wójta, jako organu wykonawczego gminy, przy wsparciu instytucji wyspecjalizowanych w zapewnianiu bezpieczeństwa, jak np. Policja, Państwowa i Ochotnicza Straż Pożarna, Siły Zbrojne oraz inne służby i inspekcje. Na terenie gminy Hażlach instytucjami takimi są: Ochotnicze Straże Pożarne w Brzeźówce, Hażlachu, Kończycach Wielkich, Pogwizdowie, Rudniku i Zamarski. Najbliższy Komisariat Policji znajduje się w Zebrzydowicach.

Zagadnienia z zakresu obrony cywilnej, uwzględniane być muszą również na etapie planowania przestrzennego, zwłaszcza w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ale również w toku realizacji inwestycji z różnych branż poprzez egzekwowanie przepisów i wytycznych służb zarządzania kryzysowego, ochrony ludności i spraw obronnych. Do przedsięwzięć z zakresu obrony cywilnej należy przede wszystkim: alarmowanie i powiadamianie mieszkańców w przypadku zagrożeń, realizacja i utrzymywanie budowli ochronnych, zapewnienie zaopatrzenia w wodę w warunkach specjalnych. Ustalenia dokumentów planistycznych nie powinny ograniczać możliwości realizacji zadań z zakresu obrony cywilnej, ochrony bezpieczeństwa ludności i jej mienia.

2.2.9 Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów

Właścicielem większości gruntów w Gminie są osoby fizyczne. Pozostałe grunty stanowią własność: Skarbu Państwa, Gminy, a także innych podmiotów.

Na zasoby mieszkaniowe Gminy składa się 22 lokali mieszkalnych (według stanu na 31. 12. 2014 r.), w tym:

- 1) 2 mieszkania w budynku oświatowym,
- 2) 3 mieszkania komunalne w pozostałych budynkach gminnych,
- 3) 17 lokali w budynkach socjalnych.

Tabela 19 Zestawienie powierzchni gruntów stanowiących mienie Gminy Hażlach według stanu.

Miejscowość	Grunty użytkowane przez Gminę	Grunty oddane w trwały zarząd	Grunty oddane w użytkowanie wieczyste
Brzezówka	130 822 m ²	-	4 873 m ²
Hażlach	241 154 m ²	14 991 m ²	9 036 m ²
Kończyce Wielkie	302 293 m ²	9 517 m ²	1 918 m ²
Pogwizdów	164 358 m ²	17 999 m ²	2 677 m ²
Rudnik	133 364 m ²	-	-
Zamarski	217 489 m ²	19 325 m ²	1 768 m ²
SUMA	1 189 480 m²	61 832 m²	22 272 m²

2.2.10 Obiekty i tereny podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych

Tereny zamknięte

W granicach Gminy Hażlach występują tereny zamknięte związane z prowadzeniem ruchu kolejowego w rozumieniu przepisów odrębnych, w miejscowościach Pogwizdów i Kończyce Wielkie.

Zgodnie z decyzją Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 roku w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych, na terenie Gminy Hażlach jako tereny zamknięte uznano:

- 1) w miejscowości Kończyce Wielkie działki nr: 2266/1, 2270, 2271, 2267, 2268, 2269 o łącznej powierzchni 3,4143 ha;
- 2) w miejscowości Pogwizdów działki nr: 291/2, 305/8, 989, 990, 330/4, 988/2, 988/6, 546/5, 988/10, 991, 583/2, 654/13 o łącznej powierzchni 7,9578 ha.

Pozostałe obiekty i tereny podlegające ochronie

Ochroną na terenie Gminy objęte są:

- 1) obiekty wpisane do rejestru zabytków – na mocy przepisów odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami opisane w rozdz. 2.2.4;
- 2) obszary Natura 2000 (Dolina Górnej Wisły) oraz inne formy ochrony przyrody - na mocy przepisów odrębnych z zakresu ochrony przyrody opisane w rozdz. 2.2.3.;
- 3) grunty rolne i leśne – na mocy przepisów odrębnych z zakresu ochrony gruntów rolnych i leśnych.

2.2.11 Uwarunkowania wynikające ze stanu systemu komunikacyjnego

2.2.11.1 Elementy systemu komunikacyjnego o znaczeniu ponadlokalnym

Na terenie Gminy znajduje się stacja kolejowa zlokalizowana w jej zachodniej części-Pogwizdowie. Przejeżdżają przez nią pociągi relacji Cieszyn-Czechowice Dziedzice. Stacja znajduje się niedaleko centrum miejscowości - przy ulicy Pawła Stalmacha. Tory kolejowe przebiegają przez teren Pogwizdowa prawie równoległe do rzeki Olzy.

Powiązanie komunikacyjne gminy Hażlach z obszarem zewnętrznym odbywają się za pośrednictwem dwóch dróg wojewódzkich nr 937 w relacji Jastrzębie Zdrój-Hażlach, nr 938 w relacji Pawłowice - Pruchna - Cieszyn oraz sieci dróg powiatowych.

Drugi powiatowe zapewniają połączenia z miastami: Cieszyn, Skoczów oraz gminami sąsiednimi. Służą również komunikacji wewnątrzgminnej.

Tabela 20 Wykaz dróg powiatowych na terenie Gminy Hażlach

L.p.	Numer drogi powiatowej	Przebieg drogi / Nazwa drogi	Opis lokalizacji o nadanym numerze
1	2616 S	Kaczyce Dolne. - Kończyce Wlk. - Dębowiec – Skoczów	ul. Kaczycka, ul. Dworcowa, ul. Ks. Kukli, ul. Ks. Olszaka, ul. Skoczowska, ul. Katowicka
2	2620 S	Zamarski – Gumna	ul. Gumieńska
3	2621 S	Kończyce – Hażlach – Zamarski – Cieszyn	ul. Karnowiec, ul. Krótka, ul. Długa, ul. Główna, ul. Objazdowa, ul. Cieszyńska,
4	2622 S	Droga przez wieś Hażlach	ul. Główna
5	2623 S	Pogwizdów – Hażlach	ul. Katowicka, ul. Hażlaska, ul. Pogwizdowska
6	2624 S	gr. państwa – Kaczyce – Pogwizdów – Cieszyn	ul. Cieszyńska

2.2.11.2 Wewnętrzny układ komunikacyjny

Komunikacja wewnętrzna Gminy funkcjonuje w oparciu o istniejącą sieć dróg gminnych i powiatowych. Ze względu na przebieg dróg wojewódzkich część ruchu wewnątrzgminnego prowadzona jest również po nich. Przebieg dróg zaliczonych do kategorii dróg gminnych określony został w uchwałach Rady Gminy.

Drogi gminne, na odcinkach o nawierzchni utwardzonej, reprezentują dobry stan techniczny. Niektóre z dróg gminnych wymagają urządzenia poprzez utwardzenie i budowę chodników oraz remontu nawierzchni i doprowadzenia do parametrów wymaganych w przepisach odrębnych dotyczących dróg publicznych.

Układ dróg Gminy uzupełniają drogi wewnętrzne pełniące funkcję dojazdową do istniejącej i rozwijającej się zabudowy oraz drogi stanowiące dojazd do pól uprawnych. Są to drogi zarówno gruntowe jak i utwardzane, różnią się także szerokością pasa drogowego.

2.2.12 Uwarunkowania wynikające z uzbrojenia technicznego

2.2.12.1 Zaopatrzenie w wodę

W Gminie w 2013 r. 91,3% mieszkańców miało dostęp do sieci wodociągowej, odsetek ten nieznacznie wzrósł na przestrzeni 10 lat (Tabela 21). To całkiem znaczny odsetek w porównaniu z całym powiatem, a tym bardziej wyłącznie gminami wiejskimi powiatu cieszyńskiego.

Tabela 21 Odsetek ludności korzystający z sieci wodociągowej. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jednostka terytorialna	wodociąg
	2003
	%
Powiat cieszyński	72,9
Powiat cieszyński - GMINY WIEJSKIE	-
Hażlach	90,2

Na terenie gminy ujęcia głębinowe zlokalizowane są wzdłuż lewego brzegu rzeki Knajki w sołectwie Rudnik. Ujęcie składa się z dziesięciu otworów studziennych głębinowych ujmujących wody czwartorzędowego poziomu wodonośnego. Aktualnie eksploatowane są dwie studnie – S1 i S2, w oparciu o pozwolenie wodno-prawne oznaczone sygnaturą WS.6341.00143.2014 z dnia 04.12.2014 r. wydane przez WOŚ UW w Bielsku Białej. Pozwolenie udzielone zostało na okres 4 lat i wygasa 30.10.2018 r. Pozostałe ujęcia są nieczynne.

2.2.12.2 Odprowadzanie ścieków

Na terenie gminy znajdują się dwie oczyszczalnie ścieków - w Pogwizdowie oraz Hażlachu. Liczba osób korzystających z tych oczyszczalni wynosiła w 2013 r. 4565 osoby. Odsetek ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej stawia Gminę na 7. miejscu w rankingu powiatowym.

Od roku 2003 realizowane są inwestycje w zakresie budowy kanalizacji, z dofinansowaniem inwestycji w zakresie gospodarki ściekowej z programu SAPARD, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony

Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Obecnie skanalizowane są obszary zwartej zabudowy mieszkaniowej wsi Kończyce Wielkie, Hażlach i Pogwizdów oraz częściowo obszary zabudowy rozproszonej. W latach 2003-2004 zrealizowano także dwie oczyszczalnie ścieków w Pogwizdowie oraz w Hażlachu.

W Zamarskich znajduje się lokalna oczyszczalnia zrealizowana dla potrzeb obiektów byłej RSP-„Przyjaźń.” Jej lokalizacja oraz stan techniczny wskazują na małe prawdopodobieństwo wykorzystania dla potrzeb kanalizacji sanitarnej całej wsi.

Gospodarstwa domowe, które nie mają dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej, korzystają z zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni.

W 2013 r. według danych pozyskanych z Banku Danych Lokalnych dostęp do sieci kanalizacyjnej miało 46% mieszkańców Gminy, co o blisko 10 punktów procentowych przewyższa średnią dla gmin wiejskich całego powiatu.

Tabela 22 Odsetek ludności korzystający z sieci kanalizacyjnej. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jednostka terytorialna	kanalizacja
	2003
	%
Powiat cieszyński	43,7
Powiat cieszyński - GMINY WIEJSKIE	-
Hażlach	35,0

2.2.12.3 Zaopatrzenie w gaz

Odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej stawia Gminę na 5. miejscu w rankingu powiatowym. Gmina Hażlach, pod tym względem znajduje się blisko średniej dla całego powiatu. Na przestrzeni 10 lat odsetek ten zmniejszył się o 10 punktów procentowych, co spowodowane jest zapewne nowym mieszkalnictwem jednorodzinym, które korzysta z indywidualnych źródeł.

Przez teren Gminy przebiegają następujące gazociągi wysokiego ciśnienia i występuje obiekt systemu przesyłowego:

- gazociąg DN 500 MOP 8,4 MPa relacji Cieszyn –Pogórze (interkonektor) wraz ze strefą kontrolowaną 30 m (15 m po każdej ze stron gazociągu);
- gazociąg DN 200 PN 2,5 MPa, relacji Skoczów-Cieszyn wraz ze strefą kontrolowaną 8 m (4 m po każdej ze stron gazociągu).

Zaopatrzenie w gaz na obszarze gminy Hażlach realizowane jest w oparciu o średnioprężną gazową sieć rozdzielczą doprowadzoną:

- od strony Cieszyna (Pogwizdów , Zamorski, Brzezówka),
- od strony Dębowca (Hażlach, Rudnik, Kończyce Wielkie).

Rejony rozproszonej zabudowy jednorodzinnej obsługiwane są gazem średnioprężnym z indywidualnymi reduktorami ciśnienia.

Tabela 23 Odsetek ludności korzystający z sieci gazowej. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jednostka terytorialna	gaz
	2003
	%
Powiat cieszyński	82,3
Powiat cieszyński - GMINY WIEJSKIE	-
Hażlach	86,0

2.2.12.4 Zaopatrzenie w energię elektryczną

Przez teren gminy Hażlach przechodzą napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia krajowego systemu elektroenergetycznego:

- 220 kV dwutorowa linia relacji Bujaków – Liskovec, Kopanina - Liskovec eksploatowane Polskie Sieci Elektroenergetyczne Oddział w Katowicach,
- 110 kV w relacji GPZ Kopanina - GPZ Kaczyce,
- 110 kV w relacji Cieszyn - Pogwizdów – Kaczyce,
- nieczynna, przeznaczona do demontażu linia WN 110 kV Cieszyn – Moszczenica.

Zaopatrzenie gminy Hażlach w energię elektryczną odbywa się z GPZ Cieszyn - Hażłaska i GPZ Cieszyn - Mnisztwo 110/15 kV, poprzez napowietrzną i kablową sieć rozdzielczą 15 kV. Za wyjątkiem nielicznej grupy przemysłowej (obsługiwanej na napięciu 15 i 6 kV), zasilanie odbiorców realizowane jest na napięciu 0,4 kV, za pośrednictwem stacji transformatorowych 15/0,4 kV.

Stacje transformatorowe wykonane są w większości jako napowietrzne słupowe i wyposażone w transformatory o mocy od 40 do 250 kVA. W terenach intensywnej zabudowy stosowane są kioski transformatorowe wolnostojące lub wbudowane, o mocach pojedynczych transformatorów do 400 kVA. Łączna moc stacji transformatorowych obsługujących teren gminy wynosi 9,5 MVA.

Zaspokojenie elektroenergetycznych potrzeb gminy Hażlach odbywa się na dobrym poziomie.

2.2.12.5 Odnawialne źródła energii

Jak dotychczas w gminie Hażlach nie były wdrażane nowatorskie rozwiązania z zakresu energetyki odnawialnej. Ograniczeniem dla rozwoju elektrowni wiatrowych stanowi ustanowiona na obszarze Gminy forma ochrony przyrody, jaką jest Natura 2000. Z kolei budowy MEW (małe

elektrownie wodne) nie uzasadniają zasoby wodne tutejszych rzek, dlatego też żadne dotychczas nie powstały.

Instalacje do pozyskiwania energii słonecznej do tej pory również nie zdążyły się jeszcze rozpowszechnić w Gminie, należy się jednak spodziewać – jako odzwierciedlenia trendu krajowego – wzrostu zainteresowania lokalizacją instalacji i urządzeń służących pozyskiwaniu energii słonecznej.

2.2.12.6 Gospodarka odpadami

Dokumentem prawnym regulującym gospodarkę odpadami w Gminie jest uchwała Rady Gminy Hażlach „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Hażlach.” Regulamin zobowiązuje właścicieli nieruchomości do utrzymywania czystości i porządku oraz należytego stanu sanitarno-higienicznego i estetycznego nieruchomości, a także do prowadzenia selektywnego zbierania następujących odpadów:

1. papieru,
2. metali,
3. tworzyw sztucznych,
4. szkła,
5. opakowań wielomateriałowych (kartony po mleku, sokach itp.),
6. przeterminowanych leków i chemikaliów,
7. zużytych baterii i akumulatorów,
8. zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
9. mebli i innych odpadów wielkogabarytowych,
10. odpadów budowlanych i rozbiórkowych,
11. zużytych opon,
12. odpadów ulegających biodegradacji.

Na terenie gminy brak jest lokalnego składowiska odpadów. Odpady komunalne i bytowe gromadzone są w indywidualnych pojemnikach, następnie wywożone poza teren gminy Hażlach. Odpady komunalne odbierane są od mieszkańców poszczególnych gmin przez podmioty gospodarcze posiadające stosowne pozwolenia i deponowane na składowisku w Jastrzębiu Zdroju i Knurowie. W zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na dzień 31 grudnia 2014r. figurowało 25 podmiotów gospodarczych, z czego faktycznie usługi świadczyło 9 przedsiębiorców.

2.2.12.7 Telekomunikacja

Mieszkańcy Gminy posiadają dostęp do sieci telefonicznej stacjonarnej i komórkowej, jak i stacjonarnego szerokopasmowego Internetu. Wymienione usługi są dostarczane poprzez różnych dostawców. Znajduje się tu 6 stacji bazowych telefonii komórkowej: jedna w Pogwizdowie, trzy w Końcycach Wielkich i dwie w Zamarskach.

2.2.12.8 Zaopatrzenie w ciepło

Osiedle budownictwa wielorodzinnego Pogwizdów zasilane jest w energię ciepłą dla celów grzewczych i przygotowania ciepłej wody użytkowej z kotłowni osiedlowej.

Obiekty budownictwa jednorodzinne posiadają własne indywidualne systemy grzewcze, oparte na paliwie stałym (starsze rozwiązania, bardziej szkodliwe dla środowiska) lub gazowym.

2.2.12.9 Główne problemy i możliwości rozwoju infrastruktury technicznej

Dobrze rozwiniętym i stale rozbudowywanym elementem infrastruktury jest sieć wodociągowa, która swym zasięgiem obejmuje właściwie cały obszar Gminy. Sieć wodociągowa funkcjonuje w oparciu o ujęcia wód zlokalizowane na terenie Gminy. Istniejące ujęcia posiadają rezerwy pozwalające na rozbudowę sieci wodociągowej i przyłączenie nowych odbiorców.

Sieć kanalizacji sanitarnej Gminy jest równie dobrze rozwinięta w stosunku do sieci wodociągowej. Ścieki odprowadzane są zarówno do sieci kanalizacyjnej jak i do indywidualnych zbiorników bezodpływowych. Możliwości budowy sieci kanalizacji sanitarnej, są lokalnie ograniczone, co wynika głównie ze środowiskowych uwarunkowań:

- 1) dużego rozproszenia zabudowy, co skutkuje koniecznością budowy kilku oczyszczalni ścieków i długich odcinków sieci kanalizacyjnej mających funkcję wyłącznie tranzytową;
- 2) dużych różnic wysokości terenu i związanej z nimi konieczności budowy przepompowni ścieków;
- 3) braku odbiorników dla zrzutu oczyszczonych ścieków, charakteryzujących się odpowiedniej wielkości przepływami.

Brak kanałowego systemu odprowadzania wód opadowych w Gminie stwarza niebezpieczeństwo odprowadzania zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych do rowów przydrożnych i bezpośrednio do gruntu, co niekorzystnie wpływa na stan środowiska.

W zakresie zaopatrzenia w ciepło problemem jest popularność węgla jako głównego nośnika energii w indywidualnych kotłowniach, zwłaszcza w obszarze wiejskim. Spalanie węgla powoduje emisję szkodliwych związków chemicznych do atmosfery, przez co negatywnie wpływa na stan powietrza. Konieczne jest podjęcie działań zmierzających do popularyzacji wykorzystywania odnawialnych źródeł energii oraz „bezpiecznych ekologicznie” nośników energii w szerszym niż dotychczas zakresie, a także budowa lokalnych sieci ciepłowniczych, tam gdzie jest to technicznie możliwe i ekonomicznie opłacalne.

2.3. Wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków zagospodarowania przestrzennego

---

Ustalone w Studium kierunki przekształceń struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz komunikacyjnej są wynikiem rozpoznania istniejącego stanu zagospodarowania przestrzennego, funkcjonowania i zagrożeń środowiska przyrodniczego, stopnia zachowania wartości kulturowych oraz sytuacji społeczno-gospodarczej.

Niewątpliwie największy wpływ na kształtowanie polityki przestrzennej w gminie Hażlach ma bliskość miasta Cieszyn i wynikające z tego tendencje do dynamicznego rozwoju budownictwa mieszkaniowego, jako zaplecza dla rozwijającej się aglomeracji. Stąd, kosztem terenów użytkowanych dotychczas w sposób rolniczy, które nie odznaczają się wybitnymi walorami dla prowadzenia produkcji rolnej, wyznaczono w Studium nowe tereny dla rozwoju funkcji pozarolniczych, biorąc pod uwagę wnioski płynące z wykonanego bilansu terenów pod zabudowę. Niska przydatność rolnicza tutejszych gleb oraz trudne warunki ekonomiczne w rolnictwie wpłynęły również na ustalenie innych, alternatywnych kierunków rozwoju terenów rolniczych i zapewnienie możliwości wielofunkcyjnego rozwoju terenom wiejskim.

Wykorzystując potencjał, jaki zapewniają istniejące zbiorniki wodne, tereny zlokalizowane w ich sąsiedztwie wskazano do rozwoju funkcji związanych z turystyką, rekreacją i towarzyszących im usługom. Wpływ na wprowadzenie szeregu rozwiązań z zakresu rozwoju funkcji turystycznych miały istniejące walory Gminy w tym zakresie: elementów dziedzictwa kulturowego objętych ochroną konserwatorską, zwarte obszary leśne, zróżnicowane ukształtowanie terenu. W oparciu o ww. uwarunkowania uzasadnione stało się wyłączenie spod zabudowy terenów leśnych i jednocześnie wskazanie nowych terenów dla rozwoju zabudowy rekreacji indywidualnej, jako mniej intensywnej formy zagospodarowania, a także ograniczenie terenów wskazanych do rozwoju funkcji uciążliwych (produkcyjnych, magazynów, składów, obiektów wielkopowierzchniowych).

3 KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

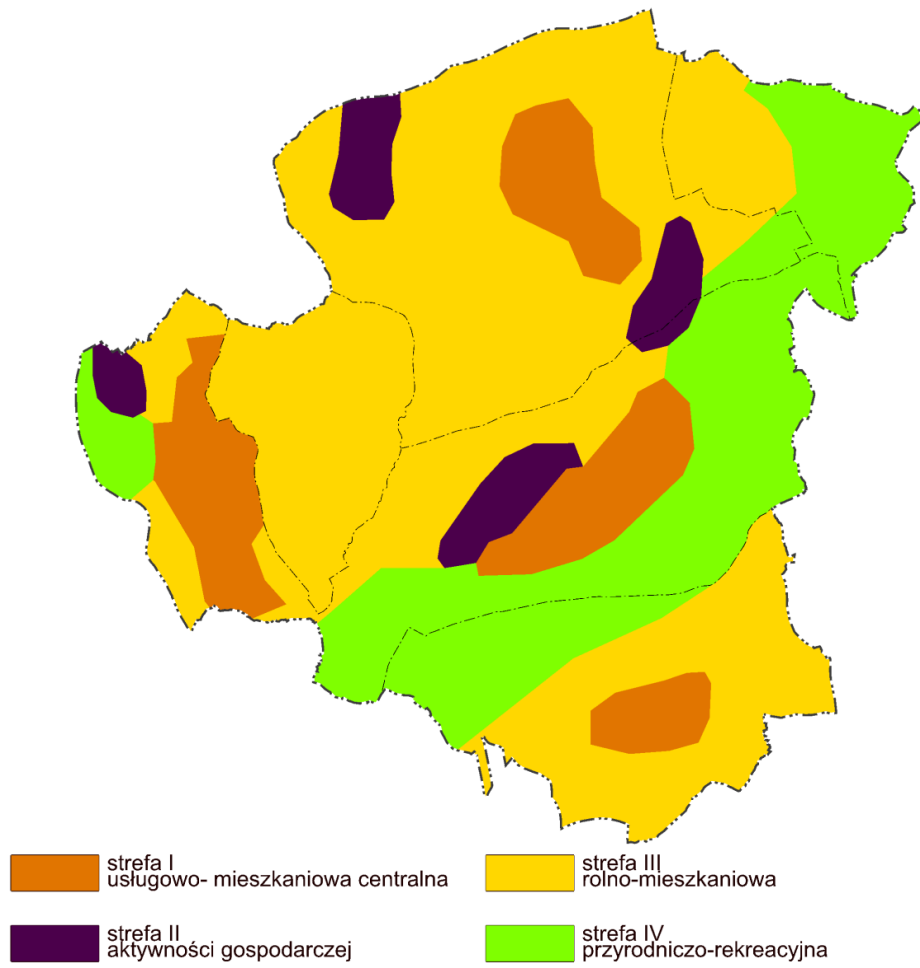
3.1 Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów

---

Wskazując kierunki rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej, przyjęto jako zasadę kontynuację cech istniejącego zainwestowania w zakresie funkcji oraz parametrów kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, uwzględniając zidentyfikowane tendencje rozwojowe oraz potrzeby przekształceń obszarów w zakresie funkcji.

Istniejącą strukturę funkcjonalno – przestrzenną z podziałem na 6 sołectw, z ośrodkiem gminnym w Hażlach wskazuje się do zachowania, przy czym generalne kierunki zagospodarowania przestrzennego i przekształceń struktur przestrzennych określone zostały poprzez wydzielenie kształtujących się stref funkcjonalno-przestrzennych Gminy:

- 1) **Strefa I – usługowo-mieszkaniowa centralna**, obejmująca tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej i usługowej w miejscowościach: Pogwizdów, Kończyce Wielkie, Hażlach, Zamarski, a także istniejące tereny użytków zielonych, w której wskazuje się intensyfikację zainwestowania, poprzez m.in. uzupełnienie istniejących terenów zabudowy mieszkaniowej w zakresie dopuszczalnym przez bilans zapotrzebowania na zabudowę, stopniowe ograniczenie funkcji rolniczych na rzecz rozwoju funkcji usługowej i produkcyjnej;
- 2) **Strefa II – aktywności gospodarczej** – obejmująca tereny w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej w miejscowościach: Kończyce Wielkie i Hażlach, w której wskazuje się ograniczenie funkcji rolniczej i mieszkaniowej na rzecz rozwoju funkcji usługowej i przemysłowej;
- 3) **Strefa III – rolno - mieszkaniowa**, obejmująca tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej, zabudowy zagrodowej, a także obiekty obsługi produkcji rolnej i przetwórstwa rolno-spożywczego, w której wskazuje się utrzymanie dotychczasowego przeznaczenia terenów;
- 4) **Strefa IV – przyrodniczo - rekreacyjna**, obejmująca zwarte kompleksy leśne, tereny wód powierzchniowych, otwarte tereny użytków rolnych i tereny istniejącej zabudowy, w której wskazuje się zachowanie funkcji przyrodniczych i mieszkaniowych, a także rozwój funkcji turystycznej i rekreacyjnej, w tym budownictwa związanego z agroturystyką.

Rysunek 4 Strefy funkcjonalno - przestrzenne gminy Hażlach

3.2 Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy

---

3.2.1 Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

W Studium wskazuje się obszary, które wymagają przekształceń:

- 1) wymagające rekultywacji tereny poeksploatacyjne w obrębie Pogwizdów - wymagane jest uporządkowanie terenu;
- 2) wymagający rehabilitacji teren zabytkowego założenia pałacowo-parkowego w miejscowości Kończyce Wielkie. Wymagane jest uporządkowanie terenu, wycięcie zbędnego lub chorego drzewostanu, wprowadzenie uzupełniających nasadzeń kontynuujących pierwotne cechy rozplanowania, dokonanie rewaloryzacji istniejącej zabudowy, usunięcie obiektów dysharmonijnych, ewentualne wprowadzenie nowej zabudowy nawiązującej do cech zachowanych obiektów zabytkowych, adaptacja do pełnienia funkcji wypoczynkowych, rekreacyjnych i w ograniczonym zakresie usługowych;

Na rysunku Studium („Kierunki zagospodarowania”) oznaczono obszary wymagające przekształceń, wyszczególnione w pkt 2 jako *tereny wymagające rehabilitacji* oraz w pkt 1 jako *tereny wymagające rekultywacji*.

3.2.2 Obszary wyłączone spod zabudowy

Wskazano obszary chronione przed zabudową ze względów przyrodniczych i bezpieczeństwa ludności i jej mienia lub w związku z lokalizacją inwestycji infrastrukturalnych:

- 1) lasy;
- 2) obszary szczególnego zagrożenia powodzią
- 3) pasy technologiczne napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia;
- 4) strefy kontrolowane gazociągu.

Kierunki możliwych działań na ww. obszarach zawarto w części Studium dotyczącej przeznaczenia terenów, zagadnień przyrodniczych oraz zagadnień infrastrukturalnych.

3.2.3 Przeznaczenie terenów. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów

W Studium wyodrębniono tereny o różnych zasadach zagospodarowania. Dla każdego z rodzajów terenu określono przeznaczenie, tj. funkcję dominującą oraz dopuszczalną, a także warunki zagospodarowania i podstawowe wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu. Wskazane kierunkowe przeznaczenie terenów (tj. funkcja dominująca) nie wyklucza możliwości zachowania istniejącego sposobu zagospodarowania terenów oraz rozbudowy i przebudowy istniejących obiektów o funkcji innej niż określona funkcja dominująca lub dopuszczalna. Poszczególne funkcje mogą być realizowane samodzielnie lub jako współistniejące, szczególnie w sytuacji kiedy wynika to z utrwalania istniejącego sposobu zagospodarowania.

Warunki realizacji funkcji dopuszczalnych wskazanych w Studium na wyznaczonych terenach – do ustalenia w planie miejscowym.

Uszczegółowienie kierunków, zasad i wskaźników zagospodarowania oraz użytkowania terenów - do ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

3.2.3.1 Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – MN

Obszar o dominacji funkcji mieszkaniowej realizowanej w formie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Funkcje dopuszczalne: usługi podstawowe związane z obsługą mieszkańców realizowane w budynkach jednorodzinnych, tereny zieleni urządzonej.

Inne ograniczenia: zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych z wyłączeniem inwestycji komunikacyjnych i infrastrukturalnych.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) intensyfikacji i rozwoju zainwestowania, uzupełniania zabudowy;
- 2) porządkowania układów urbanistycznych poprzez racjonalne ukształtowanie sieci dróg;
- 3) dbałości o ład i kompozycję przestrzenną poprzez ustalenie w planach miejscowych form zabudowy;
- 4) rozwoju wyposażenia terenów w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki – nie mniejszy niż 40%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki – nie większy niż 0,25;
- 3) intensywność zabudowy:
  - a) minimalna – 0,1,
  - b) maksymalna – 0,5;
- 4) minimalna powierzchnia nowej działki – nie mniejsza niż 800,0 m². W przypadku realizacji zabudowy bliźniaczej dopuszcza się działki o minimalnej powierzchni 600,0 m².

3.2.3.2 Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej – MNR

Obszar o dominacji funkcji mieszkaniowej realizowanej w formie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy zagrodowej.

Funkcje dopuszczalne: usługi podstawowe związane z obsługą mieszkańców realizowane w budynkach jednorodzinnych, obiekty związane z prowadzoną działalnością agroturystyczną, tereny zieleni urządzonej.

Inne ograniczenia: zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych z wyłączeniem inwestycji komunikacyjnych i infrastrukturalnych.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) intensyfikacji i rozwoju zainwestowania, uzupełniania zabudowy;
- 2) porządkowania układów urbanistycznych poprzez racjonalne ukształtowanie sieci dróg;
- 3) dbałości o ład i kompozycję przestrzenną poprzez ustalenie w planach miejscowych form zabudowy;
- 4) rozwoju wyposażenia terenów w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki – nie mniejszy niż 40%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki – nie większy niż 0,35;

- 3) intensywność zabudowy:
  - a) minimalna – 0,1,
  - b) maksymalna – 0,7;
- 4) minimalna powierzchnia nowej działki – nie mniejsza niż 800,0 m². W przypadku realizacji zabudowy bliźniaczej dopuszcza się działki o minimalnej powierzchni 600 m².

3.2.3.3 Tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej – MU

Obszar łączący głównie funkcje mieszkaniowe i usługowe realizowane w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej oraz mieszkaniowo-usługowej.

Funkcje dopuszczalne: parkingi, tereny zieleni urządzonej.

Inne ograniczenia: zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych z wyłączeniem inwestycji komunikacyjnych i infrastrukturalnych.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) intensyfikacji i rozwoju zainwestowania;
- 2) rozwoju wyposażenia terenów w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki – nie mniejszy niż 40%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki – nie większy niż 0,4;
- 3) intensywność zabudowy:
  - a) minimalna – 0,1,
  - b) maksymalna – 1,2;
- 4) minimalna powierzchnia nowej działki – nie mniejsza niż 800,0 m².

3.2.3.4 Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – MW

Obszar dominacji funkcji mieszkaniowej realizowanej w formie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

Funkcje dopuszczalne: usługi podstawowe związane z obsługą mieszkańców, tereny zieleni urządzonej, parkingi, garaże.

Inne ograniczenia: zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych z wyłączeniem inwestycji komunikacyjnych i infrastrukturalnych.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) zachowania istniejącego zainwestowania, intensyfikacji zabudowy;
- 2) rozwoju wysokiej jakości przestrzeni publicznych o znaczeniu lokalnym.

Wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki – nie mniejszy niż 30%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni terenu – nie większy niż 0,5;
- 3) intensywność zabudowy:
  - a) minimalna – 0,1,
  - b) maksymalna – 2,0;

3.2.3.5 Tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – ML

Obszar o dominacji zabudowy realizowanej w formie budynków rekreacji indywidualnej.

Funkcje dopuszczalne: parkingi, tereny zieleni urządzonej.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) realizacji i rozwoju zainwestowania;
- 2) porządkowania układów urbanistycznych poprzez racjonalne ukształtowanie sieci dróg;
- 3) dbałości o ład i kompozycję przestrzenną poprzez ustalenie w planach miejscowych form zabudowy;
- 4) rozwoju wyposażenia terenów w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki – nie mniejszy niż 50%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki – nie większy niż 0,2;
- 3) intensywność zabudowy:
  - a) minimalna – 0,1,
  - b) maksymalna – 0,4;
- 4) minimalna powierzchnia nowej działki – nie mniejsza niż 600,0 m².

3.2.3.6 Tereny zabudowy usługowej – U

Obszar o dominacji funkcji usługowej.

Funkcje dopuszczalne: tereny zieleni urządzonej, parkingi, garaże.

Inne ograniczenia: zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych z wyłączeniem inwestycji komunikacyjnych i infrastrukturalnych.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) porządkowania istniejącej zabudowy;
- 2) intensyfikacji i rozwoju zainwestowania;
- 3) dbałości o ład i kompozycję przestrzenną;
- 4) rozwoju wyposażenia terenu w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej.

Wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki: nie mniejszy niż 20%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki: nie większy niż 0,5;
- 3) intensywność zabudowy:
  - a) minimalna – 0,05,
  - b) maksymalna – 1,5;
- 4) minimalna powierzchnia nowej działki – nie mniejsza niż 800 m²;

3.2.3.7 Tereny usług sportu, turystyki i rekreacji – UST

Obszar o dominacji funkcji usług sportu, turystyki, rekreacji.

Funkcje dopuszczalne: usługi związane z zakwaterowaniem turystycznym, obiekty towarzyszące usługom turystyki, sportu i rekreacji: usługi gastronomii, handlu, obiekty inwentarskie związane bezpośrednio z przeznaczeniem podstawowym (np. stajnie), wypożyczalnie sprzętu turystycznego oraz usługi kultury, tereny zieleni urządzonej.

Inne ograniczenia: zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych z wyłączeniem inwestycji komunikacyjnych i infrastrukturalnych, usług związanych z turystyką i rekreacją, w tym pól kempingowych i karawaningowych.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) intensyfikacji i rozwoju zainwestowania;
- 2) dbałości o ład i kompozycję przestrzenną, w tym ekspozycję zbiorników wodnych;
- 3) rozwoju wyposażenia terenu w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki – nie mniejszy niż 50%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki – nie większy niż 0,3;
- 3) intensywność zabudowy:
  - a) minimalna – 0,05,
  - b) maksymalna – 0,9;
- 4) minimalna powierzchnia nowej działki – nie mniejsza niż 1 200 m².

3.2.3.8 Tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług – PU

Obszar o dominacji funkcji produkcyjnej, składów, magazynów i usług.

Funkcje dopuszczalne: tereny zieleni urządzonej.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) rozwoju i intensyfikacji zainwestowania;
- 2) rozwoju wyposażenia terenu w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej.

Wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki – nie mniejszy niż 20%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki – nie przekraczający 0,6;
- 3) intensywność zabudowy:
  - a) minimalna – 0,0,
  - b) maksymalna – 2,4;
- 4) minimalna powierzchnia nowej działki – nie mniejsza niż 1 200 m²;

3.2.3.9 Tereny powierzchniowej eksploatacji surowców – PG

Obszary związane z wydobywaniem surowców naturalnych.

Funkcje dopuszczalne: obiekty budowlane i urządzenia wskazane zgodnie z ruchem zakładu górnictwa.

Po zakończeniu eksploatacji nakaz rekultywacji zgodnie z przepisami odrębnymi.

Wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu oraz forma zabudowy do ustalenia w planach miejscowych w dostosowaniu do potrzeb i technologii prowadzonej działalności.

3.2.3.10 Tereny poeksploatacyjne – PPG

Obszar poeksploatacyjny przeznaczony do rekultywacji.

Po zakończeniu procesu rekultywacji wskazuje się zagospodarowanie terenu jako PU – obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług. Obowiązuje wówczas zachowanie powierzchni biologicznie czynnej na poziomie nie mniejszym niż 40% oraz pozostałe wskaźniki kształtowania zabudowy – jak ustalone w niniejszym studium dla terenów PU.

3.2.3.11 Tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych i hodowlanych - RU

Obszar o dominacji funkcji związanej z obsługą produkcji w gospodarstwach rolnych i hodowlanych oraz z przetwórstwem rolno-spożywczym, przechowywaniem (magazynowaniem) produktów rolnych oraz ich obrotem.

Funkcje dopuszczalne: zabudowa zagrodowa, zabudowa usługowa, uprawy rolnicze, sadownicze i ogrodnicze, tereny zieleni urządzonej.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) rozwoju i intensyfikacji zainwestowania;
- 2) rozwoju wyposażenia terenu w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej.

Wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki – nie mniejszy niż 20%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki – nie przekraczający 0,7;
- 3) intensywność zabudowy:
  - a) minimalna – 0,0,
  - b) maksymalna – 1,4;
- 4) minimalna powierzchnia nowej działki – nie mniejsza niż 1 000 m².

3.2.3.12 Tereny rolnicze – R 1

Obszar o dominacji funkcji rolniczej.

Funkcje dopuszczalne: tereny zabudowy zagrodowej, zalesienia w granicach gruntów o niskiej przydatności rolniczej.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) dbałości o ład i kompozycję przestrzenną poprzez ustalenie w planach miejscowych form zabudowy;
- 2) zachowania istniejących zadrzewień śródpolnych oraz wprowadzenia nowych;
- 3) zachowania i ochrony istniejących melioracji i urządzeń wodnych oraz utrzymania terenów zmeliorowanych w rolniczym użytkowaniu.

Wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów dla zabudowy zagrodowej:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki – nie mniejszy niż 40%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki – nie większy niż 0,4;
- 3) intensywność zabudowy:
  - a) minimalna – 0,1,
  - b) maksymalna – 1,0;
- 4) minimalna powierzchnia nowej działki – nie mniejsza niż 1 200,0 m²;

3.2.3.13 Tereny rolnicze – R 2

Obszar o dominacji funkcji rolniczej.

Funkcje dopuszczalne: zalesienia w granicach gruntów o niskiej przydatności rolniczej.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) zachowania otwartego, rolniczego charakteru przestrzeni;
- 2) zachowania istniejących zadrzewień śródpolnych oraz wprowadzenia nowych;
- 3) zachowania i ochrony istniejących melioracji i urządzeń wodnych oraz utrzymania terenów zmeliorowanych w rolniczym użytkowaniu.

3.2.3.14 Tereny rolnicze do zalesienia – ZDL

Obszar gruntów, które mogą być wykorzystywane w sposób rolniczy lub ulec przekształceniu w tereny o funkcji leśnej.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) realizacji zalesień jako uzupełnienie istniejących kompleksów leśnych oraz tworzenie między nimi połączeń;
- 2) dostosowania składu gatunkowego wprowadzanego drzewostanu do naturalnego drzewostanu występującego na danym terenie.

Po realizacji zalesienia obowiązują ustalenia jak dla lasów. Kierunki kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej określono w rozdziale "Kierunki i zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej".

3.2.3.15 Lasy – ZL

Obszar o funkcji leśnej.

Funkcje dopuszczalne:

- 1) obiekty i urządzenia gospodarki leśnej;
- 2) obiekty i urządzenia związane z obsługą ruchu turystycznego (wiaty, zadaszenia, pola biwakowe, itp.);
- 3) ścieżki piesze i rowerowe.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga: prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej zgodnie z wymogami określonymi w przepisach odrębnych, w szczególności w zakresie zachowania funkcji ochronnej i przyrodniczej lasów.

3.2.3.16 Tereny łąk, pastwisk i zieleni ochronnej wzdłuż cieków wodnych - RZ

Obszar o funkcji ekologicznej – doliny cieków oraz naturalnych łąk i pastwisk.

Funkcje dopuszczalne: obiekty i urządzenia służące retencjonowaniu wód i ochronie przeciwpowodziowej.

Na wyznaczonych terenach RZ w miejscowości Pogwizdów w dorzeczu Olzy dopuszcza się lokalizację elementów zagospodarowania służących turystyce i rekreacji z zachowaniem przepisów odrębnych i ograniczeń związanych z zagrożeniem powodziowym.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) ograniczenia działalności rolniczej do utrzymania terenów jako trwałych użytków zielonych;
- 2) zakazu wykorzystywania gruntu jako ornego;
- 3) zachowania istniejących zadrzewień nadwodnych i roślinności łąkowej, ochronę skarp i brzegów koryt cieków, a także utrzymanie ekosystemów.

3.2.3.17 Tereny zieleni urządzonej i przestrzeni publicznych – ZP

Obszar lokalizacji uporządkowanych, otwartych przestrzeni publicznych, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych.

Funkcje dopuszczalne: parki, skwery, obiekty i urządzenia związane z wypoczynkiem na wolnym powietrzu.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) uporządkowania terenu, urządzenia jako ogólnodostępnego terenu;
- 2) w przypadku terenów zieleni urządzonej zachowania istniejącego drzewostanu, wprowadzenia nowych nasadzeń;
- 3) lokalizacji obiektów małej architektury;
- 4) lokalizacji obiektów służących pełnieniu funkcji wypoczynkowych i rekreacyjnych;

- 5) lokalizację pomników lub innych obiektów, jako elementów kompozycyjnych i identyfikacji przestrzeni;
- 6) ukształtowanie nawierzchni w sposób nie ograniczający swobody poruszania się osobom niepełnosprawnym ruchowo.

Wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów: udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki – nie mniejszy niż 80%. Nie przewiduje się możliwości lokalizacji budynków w obrębie terenów.

3.2.3.18 Tereny cmentarzy – ZC

Obszar lokalizacji cmentarzy.

Funkcje dopuszczalne: usługi związane z obsługą funkcji podstawowej, kościoły, kaplice, tereny zieleni urządzonej, parkingi.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) utrzymania istniejących terenów cmentarzy oraz ewentualnego rozszerzenia powierzchni czynnych cmentarzy kosztem terenów rolniczych z nimi sąsiadujących;
- 2) zachowania historycznego rozplanowania, układu alejek, istniejącej zabytkowej sztuki sepulkralnej, ogrodzeń jak i istniejącego starodrzewu;
- 3) utrzymania ekspozycji cmentarzy poprzez właściwe zagospodarowanie terenów przyległych;
- 4) zachowania strefy ochrony sanitarnej, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych;
- 5) rozwoju wyposażenia terenu w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki – nie mniejszy niż 20%;
  - 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki – nie większy niż 0,3;
- Pozostałe wskaźniki do ustalenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

3.2.3.19 Tereny powierzchniowych wód płynących – W

Obszar obejmujący cieki oraz zbiorniki wodne.

Funkcje dopuszczalne: obiekty służące obsłudze funkcji rekreacyjnych i gospodarczych zbiorników, w tym: plaże, kąpieliska, przystanie wodne itp.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) zachowania naturalnego charakteru koryt cieków, ochrony naturalnych ekosystemów;
- 2) zapewnienia swobodnego dostępu do cieków poprzez ograniczenie grodzenia brzegów;
- 3) ewentualnego wykorzystania poszczególnych zbiorników do celów: związanych z retencjonowaniem wód, rekreacją, hodowlą.

3.2.3.20 Tereny infrastruktury technicznej – IT

Obszar lokalizacji obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej związanych z:

- 1) gospodarką wodno-ściekową: oczyszczalnie ścieków, ujęcia wody do wodociągu gminnego;
- 2) zaopatrzeniem ludności w gaz, energię elektryczną, ciepło.

Wskazuje się modernizację i rozbudowę istniejących oraz budowę nowych urządzeń i obiektów związanych z zapewnieniem prawidłowego funkcjonowania elementów infrastruktury technicznej. Ewentualna korekta lokalizacji i zasięgu wyznaczonych terenów oraz wskazanie nowych lokalizacji - do ustalenia w planie miejscowym, w oparciu o koncepcję rozbudowy sieci i obiektów.

Wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu oraz forma zabudowy do ustalenia w planach miejscowych w dostosowaniu do potrzeb i technologii prowadzonej działalności.

3.2.3.21 Tereny kolei – KK

Obszar o funkcji związanej bezpośrednio z prowadzeniem ruchu kolejowego i jego obsługą.

Funkcje dopuszczalne: obiekty służące obsłudze pasażerów, obiekty i urządzenia służące ograniczeniu oddziaływania linii na tereny z nią sąsiadujące, tereny zieleni urządzonej, parkingi, samodzielnie występujące usługi, ścieżki rowerowe.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) rozwoju i modernizacji infrastruktury związanej z transportem kolejowym;
- 2) lokalizacji obiektów służących obsłudze podróżnych, parkingów dla samochodów oraz miejsc postojowych dla rowerów w sąsiedztwie przystanku kolejowego w Pogwizdowie.

Forma zabudowy i sposób zagospodarowania terenu powinna być dostosowana do potrzeb i formy zabudowy obiektów kolejowych. W przypadku stwierdzenia zbędności części terenu dla potrzeb prowadzenia ruchu kolejowego dopuszcza się ich wydzielenie i zagospodarowanie na inne cele – zgodnie z istniejącym sposobem użytkowania lub na zasadzie kontynuacji funkcji na terenach sąsiednich (m.in. usługi, zabudowa mieszkaniowa).

We wszystkich przeznaczeniach terenu dopuszcza się obiekty infrastruktury technicznej i komunikacyjnej służące obsłudze terenu, o ile nie uniemożliwiają one wykorzystania terenu zgodnie z ich podstawowym przeznaczeniem.

3.2.4 Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW

Możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW, wykorzystujących m.in. energię otrzymywaną z biomasy, energię geotermalną, energię promieniowania słonecznego wskazuje się na terenach: obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług (PU). Realizacja ww. urządzeń nie może powodować ograniczeń w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu na terenie ich lokalizacji, a także na terenach do niego przylegających.

Granica stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu związanych z ich lokalizacją odpowiada granicy terenów ich lokalizacji.

W ramach lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW nie przewiduje się możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych.

3.2.5 Obszary przestrzeni publicznych

Wyznaczono obszar przestrzeni publicznej na terenach zieleni urządzonej i przestrzeni publicznych (ZP) oraz terenach przy zbiornikach wodnych w miejscowościach: Pogwizdów, Hażlach, które oznaczono na rysunku Studium.

W zakresie kształtowania przestrzeni w granicach wyznaczonych obszarów wskazuje się:

- 1) podniesienie standardu zagospodarowania terenów publicznych poprzez:
  - a) ujednoczenie kolorystyki elewacji i pokryć dachowych,
  - b) stosowanie wysokiej jakości materiałów wykończeniowych na budynkach,
  - c) ograniczenie lokalizacji reklam oraz ujednoczenie ich pod względem formy. Szczegółowe zasady rozmieszczenia nośników reklamy – do ustalenia w akcie prawa miejscowego,
  - d) lokalizację obiektów małej architektury,
  - e) lokalizację oświetlenia ulicznego o spójnej formie pod względem stylu i zastosowanych materiałów;
- 2) lokalizację pomników lub innych obiektów, jako elementów kompozycyjnych i identyfikacji przestrzeni;
- 3) ukształtowanie nawierzchni w sposób nie ograniczający swobody poruszania się osobom niepełnosprawnym ruchowo.

3.2.6 Wytyczne określania przeznaczenia terenów oraz wskaźników intensywności wykorzystania terenu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Przeznaczenie terenów w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego winno zapewniać rozwój dominującej funkcji terenu wskazanej w Studium. Inne funkcje, towarzyszące funkcji wiodącej, a wskazane w Studium jako „dopuszczalne”, mogą być dopuszczone w ramach jednego terenu (tzn. wraz z funkcją dominującą) lub na terenie wydzielonym na potrzeby tej funkcji. Dopuszcza się możliwość zachowania istniejącego sposobu zagospodarowania terenów oraz rozbudowy i przebudowy istniejących obiektów o funkcji innej niż określona funkcja dominująca lub dopuszczalna, w tym możliwość ich wydzielenia jako odrębnego terenu, o ile nie powoduje to konfliktów przestrzennych, uciążliwości lub ograniczeń w możliwości rozwoju funkcji dominującej.

Zasięg terenów przeznaczonych w Studium pod poszczególne funkcje może podlegać korektom na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jednak przy zachowaniu zgodności z:

- 1) ustalonymi w Studium ogólnymi kierunkami zagospodarowania;
- 2) obowiązującymi przepisami odrębnymi;
- 3) ustaleniami dokumentów o nadrzędnym w stosunku do Studium znaczeniu.

Ustalone w Studium wskaźniki kształtowania zabudowy zawarte w Studium stanowią podstawowy zbiór wskaźników, których uszczegółowienie i rozwinięcie nastąpić powinno na etapie opracowania planów miejscowych.

3.3 Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk.

3.3.1 Kierunki oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów

Kierunki ochrony środowiska i jego zasobów określone w Studium są podporządkowane realizacji celów polityki ekologicznej państwa w zakresie ochrony środowiska oraz zasadzie zrównoważonego rozwoju.

W zakresie kształtowania systemu przyrodniczego Gminy zakłada się utrzymanie prawidłowo funkcjonującego systemu przyrodniczego Gminy w trzech zasadniczych i przenikających się podsystemach: biologicznym, hydrologicznym i klimatycznym. Kluczowe jest utrzymanie oraz zapewnienie ochrony i rozwoju podstawowych elementów strukturalnych systemu, bowiem każde zakłócenie równowagi w którymkolwiek elementach może skutkować zmianami nie tylko w obrębie danego podsystemu, ale w całym systemie.

Kształtowanie podsystemu biologicznego

W ramach podsystemu biologicznego zakłada się:

- 1) zachowanie, ochronę i rozwój podstawowych elementów strukturalnych systemu:
  - a) terenów leśnych,
  - b) terenów rolniczych, w tym łąk i pastwisk,
  - c) wód,
  - d) terenów zieleni naturalnej dolin rzecznych;
- 2) w odniesieniu do obszarów i obiektów objętych ochroną: Obszaru Natura 2000 obszaru specjalnej ochrony ptaków - Dolina Górnej Wisły i pomników przyrody:
  - a) ograniczenie w ich granicach zainwestowania mogącego negatywnie wpływać na przedmiot i cele ochrony ww. obszarów i obiektów,
  - b) realizację działań ochronnych określonych dla ochrony i zachowania przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły określono w Planie zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Dolina Górnej Wisły PLB240001;
- 3) zapewnienie ciągłości przestrzennej elementów składowych podsystemu;
- 4) zachowanie i przywrócenie ciągłości podsystemu w obszarach zurbanizowanych i podlegających urbanizacji – wytworzenie elementów łącznikowych (korytarzy ekologicznych, miejsc powiązań);
- 5) zachowanie powiązań zewnętrznych, poprzez tworzenie systemu ciągów i węzłów zieleni w obszarze Gminy.

Dla utrzymania ciągłości systemu przyrodniczego Gminy i obszarów sąsiednich wskazuje się szczególną ochronę przed zmianą sposobu użytkowania naturalnych korytarzy i powiązań ekologicznych w postaci: kompleksów leśnych, strefy zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, rzeki Olzy, Piotrówki, Skalnicy i mniejszych cieków, które gwarantują intensywny przepływ materii i energii oraz informacji genetycznej.

Priorytetem winno być zachowanie ich drożności, poprzez wykluczenie rozwoju zainwestowania lub jego ograniczenie do ekstensywnych form zagospodarowania oraz umożliwienie bezpiecznego przemieszczania się zwierząt przez tereny dróg.

Ochrona powierzchni ziemi i gleb

Jako główne kierunki działań w zakresie ochrony powierzchni ziemi i gleb wskazuje się:

- 1) rekultywację terenów poeksploatacyjnych poprzez zalesienia, zadarnienia lub wykorzystanie na uprawy;
- 2) ochronę gleb o najwyższej przydatności rolniczej przed zmianą sposobu użytkowania – utrzymanie rolniczego użytkowania terenu;
- 3) ochronę gleb przed erozją i stepowaniem poprzez wprowadzenie zalesień i pasów zadrzewień śródpolnych;

- 4) wprowadzenie nasadzeń roślinności ochronnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych w celu minimalizacji zanieczyszczeń pokrywy glebowej wzdłuż dróg;
- 5) koncentrację zabudowy w obszarze istniejących jednostek osadniczych.

Ochrona zasobów wód. Kształtowanie podsystemu hydrologicznego.

Jako główne kierunki działań w zakresie ochrony ilościowej i jakościowej zasobów wodnych wskazuje się:

- 1.1) ochronę zasobów wodnych i racjonalizację zużycia wody we wszystkich dziedzinach gospodarki, tj. przemyśle, rolnictwie, gospodarce komunalnej, poprzez:
  - a) ocenę zagrożeń i wyznaczenie stref ochronnych dla ujęć wody narażonych na zanieczyszczenia antropogeniczne,
  - b) bieżącą identyfikację i eliminację źródeł zagrożeń dla jakości wód,
  - c) modernizację sieci oraz wprowadzenie systemu pomiaru zużycia wody dla wszystkich odbiorców,
  - d) inwentaryzację i likwidację nieczynnych i nie nadających się do eksploatacji studni,
  - e) rozbudowę sieci wodociągowej równoległą z rozwojem nowych terenów inwestycyjnych,
  - f) wykorzystanie w zakładach produkcyjnych wody dla celów technologicznych w układach zamkniętych;
- 1.2) poprawę czystości wód powierzchniowych poprzez:
  - a) zachowanie pasa wolnego od zabudowy od cieków i rowów melioracyjnych,
  - b) ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł punktowych, poprzez:
    - uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenach zwartej zabudowy poprzez rozbudowę systemu kanalizacji sanitarnej, postuluje się aby nowe sieci kanalizacyjne były budowane w systemie rozdzielczym,
    - budowę przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach rozproszonej zabudowy, nieprzewidzianej do objęcia system kanalizacji sanitarnej,
    - uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenach z zabudową rozproszoną poprzez inwentaryzację źródeł zanieczyszczeń, zbiorników na nieczystości ciekłe, zbiorników gnilnych i przydomowych oczyszczalni ścieków w celu kontroli częstotliwości i sposobu pozbywania się ścieków i osadów ściekowych,
    - zakaz wprowadzania nieoczyszczonych ścieków komunalnych do wód lub do gleby,
  - c) ograniczenie ładunku zanieczyszczeń ze źródeł powierzchniowych poprzez ograniczenie ładunku zanieczyszczeń pochodzących ze spływu wód deszczowych m.in. poprzez realizację systemu kanalizacji deszczowej dla terenów o utwardzonej powierzchni, tj. parkingów, placów zgodnie z wymogami przepisów odrębnych dotyczących odprowadzania ścieków, systemów podczyszczania wód opadowych i roztopowych;
- 1.3) poprawę bilansu hydrologicznego (zwiększenie zasobów wód w zlewni) poprzez:
  - a) utrzymanie i odbudowę urządzeń melioracyjnych podstawowych i szczegółowych,
  - b) wykorzystanie stawów wiejskich, oczek wodnych, zagłębien terenu jako zbiorników retencji wód,
  - c) budowę zbiorników małej retencji w oparciu o założenia dokumentów nadrzędnych,
  - d) ochronę obszarów dolin rzecznych obejmującą:
    - ograniczenie przeznaczenia terenów na cele inwestycyjne,
    - zachowanie wzdłuż cieków stref wolnych od intensywnej gospodarki rolnej – zachowanie łąk i pastwisk oraz naturalnej roślinności przyrodnej,
    - utrzymanie zieleni naturalnej, w tym siedlisk stanowiących przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły,

- 1.4) zachowanie istniejących stref ekotonowych na granicy las-woda, las-bagno, zaś tam gdzie jest to uzasadnione zaleca się ich tworzenie w celu ochrony czystości wód i stabilizacji stosunków wodnych;
- 1.5) zachowanie drożności cieków oraz możliwości spływu wód opadowych i roztopowych zgodnie z naturalnym ukształtowaniem terenu. Studium dopuszcza zmianę ukształtowania terenu lub przebiegu cieków jedynie w sytuacji zapewnienia odpływu wód w sposób nie zakłócający stosunków wodnych na terenach i działkach sąsiednich;
- 1.6) zakaz prowadzenia działań mogących w poważny sposób zmienić stosunki wodne.

Kształtowanie podsystemu klimatycznego. Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniami oraz ochrona przed hałasem.

Jako główne kierunki działań w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniami oraz ochrony ludności przed hałasem wskazuje się:

- 1) zmniejszenie energochłonności gospodarki, poprzez m.in. wykorzystywanie energii ze źródeł odnawialnych oraz wprowadzenie urządzeń i technologii energooszczędnych;
- 2) zmniejszenie zużycia energii, poprzez wykonanie termomodernizacji budynków;
- 3) ograniczenie niskiej emisji poprzez:
  1. wykorzystanie odnawialnych źródeł energii dla potrzeb zaopatrzenia w ciepło,
  2. wspieranie inwestycji polegających na modernizacji indywidualnych i zbiorczych systemów grzewczych szczególnie w kierunku dostosowania ich do wykorzystywania odnawialnych źródeł energii,
  3. wdrożenie monitoringu gospodarstw domowych w zakresie niskiej emisji zanieczyszczeń,
  4. zapewnienie możliwości zaopatrzenia mieszkańców w gaz do celów grzewczych z sieci gazowej;
- 4) ograniczenie rozwoju terenów podlegających ochronie akustycznej tam, gdzie istnieje niebezpieczeństwo wystąpienia hałasu o ponadnormatywnym natężeniu;
- 5) ograniczenie uciążliwości prowadzonej działalności w zakresie emisji hałasu oraz emisji zanieczyszczeń (poprzez m.in.: realizację nasadzeń zwartą zielenią wysoką i średnio wysoką na działce, na której prowadzona jest działalność, ekranowanie źródeł hałasu, stosowanie urządzeń filtrujących, wyciszających);
- 6) wprowadzenie nasadzeń zieleni wysokiej w pasach drogowych.

Działania w zakresie ochrony przed hałasem winny zapewniać zachowanie dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku zgodnie z wymogami przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska. Przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, należy wskazać, które z terenów, wyznaczonych w planie należą do poszczególnych rodzajów terenów, o których mowa w przepisach odrębnych z zakresu ochrony środowiska, podlegających ochronie akustycznej.

3.3.2 System obszarów chronionych. Propozycje zmian w zakresie ochrony prawnej.

Dla prawidłowego funkcjonowania systemu przyrodniczego Gminy, konieczne jest zapewnienie ciągłości przestrzennej układów przyrodniczych, realizacji działań ochronnych i inwestycyjnych wskazanych dla kształtowania podsystemu biologicznego oraz tworzenie nowych powiązań w postaci ciągów i węzłów zieleni, a także zapewnienie odpowiedniego funkcjonowania istniejących terenów zieleni oraz korytarzy ekologicznych.

Ochrona obiektów i obszarów objętych ochroną prawną odbywa się poprzez respektowanie w pełni przepisów ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony przyrody, aktów prawnych ustanawiających formy ochrony przyrody oraz planów ich ochrony.

W odniesieniu do obszarów **Natura 2000** obowiązują ustalenia planu zadań ochronnych dla obszaru Dolina Górnej Wisły – Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 31 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły PLB240001.

Propozycje zmian w zakresie ochrony prawnej

Na terenie gminy Hażlach wskazuje się nowe tereny postulowane do objęcia następującymi formami ochrony przyrody:

1) Rezerwat przyrody „Hażlaskie Dęby”

Rezerwat leśny - ochrona naturalnych fragmentów drzewostanu dębowo - lipowo - jesionowego, z udziałem pomnikowych drzew. Obszar stosunkowo nieduży, z dobrze zachowanym drzewostanem, gatunków chronionych brak. Położony jest przy drodze Zamarski - Kończyce Wielkie na terenie kompleksu leśnego cz. oddz. 193.

2) Rezerwat przyrody „Parchowiec”

Rezerwat leśny o pow. ok. 29 ha., cenny ze względu na występowanie naturalnych buczyn i grądów oraz stanowiska goryczki trojeściowej. Obszar stanowi las gospodarczy, oddz. 199 i cz. 200, zlokalizowany przy drodze wojewódzkiej Cieszyn - Pawłowice, we wsi Zamarski, na granicy z Cieszynem. W obszarze zauważalne są niekorzystne zmiany ekosystemu w wyniku protegowania drzew iglastych oraz sąsiedztwa z siedliskami ludzkimi.

3) Rezerwat przyrody „Parszywa Kępa”

Typ środowiskowy - wąwóz leśny. Celem ochrony jest zachowanie lasu łągowego z masowym występowaniem skrzypu olbrzymiego – rośliny podlegającej całkowitej ochronie. Wąwóz o długości około 1 km., szer. 60 m (20 – 120 m). Wąwóz ze skrzypem olbrzymim położony jest w północnej części uroczyska „Parchowicki Las” w obrębie Hażlach, oddz. 196, w gminie Hażlach w pobliżu miejscowości Parszywa Kępa. Ochronie powinien podlegać wąwóz o średniej szerokości 60 m (20 – 120) i długości ponad 1 km, na dnie którego występuje łąg jesionowy *Carici remotae – Fraxinetum* w odmianie z olszą czarną (*Alnus glutinosa*), w runie dominuje skrzyp olbrzymi dorastający do 150 cm wysokości. Stoki wąwozu porasta las grądowy *Tilio – Carpinetum*. Gatunki chronione: skrzyp olbrzymi (*Equisetum maximum*), goryczka tojeściowa (*Gentiana asclepiadea*), kruszyna pospolita (*Frangula alnus*), sromotnik bezwstydnny (*Phallus impudicus*).

4) Użytek ekologiczny „Babilon”.

Typ środowiskowy : leśno - stawowo - zaroślowy.

Celem ochrony jest zachowanie krajobrazu leśno - stawowego na tle dużego zróżnicowania siedlisk i urozmaiconej rzeźby terenu. Obszar leży na terenie wsi Kończyce Wielkie, przy skrzyżowaniu dróg Cieszyn - Pawłowice i Dębowiec - Kończyce.

Ochronie podlegać będzie śródpolna kępa leśno - zaroślowa z pomnikowymi bukami i dębami oraz stawami z roślinnością bagienną. Duże zróżnicowanie rzeźby terenu w połączeniu z wieloma typami roślinności, stanowi bogaty krajobraz o wysokich walorach estetycznych.

3.3.3 Kierunki i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Jako priorytetowy kierunek kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej wskazuje się dostosowanie tej przestrzeni do warunków rynkowych z jednoczesnym uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska przyrodniczego i potrzeb inwestycyjno-budowlanych w poszczególnych miejscowościach. Z uwagi na coraz mniejszą rentowność tradycyjnej produkcji rolnej celowe są: zmiana profilu produkcji roślinnej na uprawy prowadzone na niewielkich powierzchniach, pracochłonne i wysoko wyspecjalizowane, z wykorzystaniem nowych gatunków i w warunkach rolnictwa ekologicznego oraz przekształcenie części terenów rolnych w tereny o innych funkcjach, szerszych niż tylko zaspokajanie lokalnych potrzeb około rolniczych. Oprócz przekształceń funkcjonalno-przestrzennych, kluczowym działaniem dla wykorzystywania bazy gospodarstw małorentownych do prowadzenia drobnej i średniej działalności pozarolniczej (w tym usługowej) powinna być poprawa warunków wyposażenia w infrastrukturę techniczną.

Jako podstawowe kierunki kształtowania **rolniczej przestrzeni produkcyjnej**, w tym jej przekształceń w celu dostosowania do warunków rynkowych wskazuje się:

- 1) wyłączenie z produkcji rolnej gruntów o najniższej wartości i nieekonomicznych w uprawie polowej i ich przekształcenie w tereny inwestycyjne o wielofunkcyjnym charakterze, tj. skupiające drobną i średnią przedsiębiorczość, mieszkalnictwo oraz funkcje turystyczno – rekreacyjnej;
- 2) utrzymanie rolniczej funkcji terenów o wysokich walorach produkcyjnych i ich rozwoju w kierunku rolnictwa ekologicznego;
- 3) potencjalną lokalizację uciążliwych obiektów hodowlanych w sposób, który nie będzie źródłem konfliktów przestrzennych z zabudową mieszkaniową (powodowanych emisją odorów, hałasu);
- 4) zakaz lokalizacji obiektów, w których prowadzony jest chów lub hodowla zwierząt zaliczonych do przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, w granicach terenów, na których przewiduje się lokalizację zabudowy mieszkaniowej;
- 5) ograniczenie zmiany przeznaczenia gruntów zmeliorowanych na cele nierolnicze;
- 6) zachowanie istniejącej sieci rowów;
- 7) ochronę istniejących oraz zwiększanie terenów zakrzewień i zadrzewień śródpolnych;
- 8) sukcesywne przeznaczenie części terenów rolnych najslabszych gleb zlokalizowanych w sąsiedztwie istniejących kompleksów leśnych pod zalesienia;
- 9) rozwój usług komplementarnych dla rolnictwa;
- 10) rozwój agroturystyki – funkcji związanych z wypoczynkiem i rekreacją.

3.3.4 Kierunki i zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej

Wszystkie lasy na terenie gminy Hażlach są lasami ochronnymi należącymi do Leśnego Kompleksu Promocyjnego - Lasy Beskidu Śląskiego.

Jako podstawowe kierunki kształtowania **leśnej przestrzeni produkcyjnej** wskazuje się:

- 1) użytkowanie i ochronę lasów, prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej zgodnie z kierunkami określonymi w Planach urządzeniowych lasów;
- 2) tworzenie powiązań istniejących kompleksów leśnych poprzez zalesienia uzupełniające;

- 3) zwiększenie różnorodności biologicznej z jednoczesnym rozwijaniem wodochronnych, klimatotwórczych i środowiskotwórczych funkcji lasów, poprzez dążenie do tworzenia drzewostanów wielogatunkowych i wielowiekowych o charakterze lasu naturalnego. Skład drzew winien odpowiadać roślinności potencjalnej siedlisk leśnych;
- 4) odnowienie naturalne jako główny sposób odnawiania lasu. Istniejące drzewostany pochodzenia sztucznego, które nie są dostosowane do warunków glebowo-siedliskowych powinny być przebudowywane w długim cyklu hodowlanym na drzewostany mieszane;
- 5) realizację zalesień z uwzględnieniem zachowania bioróżnorodności istniejących żerowisk;
- 6) zachowanie istniejących łąk śródleśnych;
- 7) odpowiednie kształtowanie granicy rolno-leśnej poprzez wprowadzanie zalesień na gruntach położonych w enklawach i półenklawach leśnych, przylegających bezpośrednio do kompleksów leśnych lub znajdujących się w szachownicy z użytkami leśnymi, narażonych na znaczne szkody wyrządzone przez zwierzynę leśną,
- 8) zakaz na terenach lasów realizacji zabudowy innej niż związana z prowadzeniem gospodarki leśnej. Zakaz nie dotyczy realizacji nowych obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej;
- 9) realizację zbiorników wodnych i urządzeń służących ochronie p. pożarowej;
- 10) lokalizację zabudowy w odległości od lasów: nie mniejszej niż wysokość drzewostanu i jednocześnie nie mniejszej niż to wynika z przepisów odrębnych;
- 11) konieczność zapewnienia dojazdu do terenów leśnych w celu umożliwienia reagowania w sytuacjach zagrożeń, szczególnie w przypadku powstania pożaru.
- 12)

Należy dążyć do rozwoju istniejących kompleksów leśnych, tworzenia, możliwie dużych, zwartych obszarów leśnych oraz realizacji zalesień na terenach nie przeznaczonych pod produkcję rolną a graniczących z kompleksami leśnymi. Granicę rolno-leśną należy ukształtować pozostawiając pas terenu dla rozwoju strefy przejściowej.

Planuje się zwiększenie powierzchni obszarów leśnych na terenie Gminy. Wskazuje się możliwość zalesienia gleb o niskiej przydatności rolniczej. Szczegółowe ustalenie lokalizacji obszaru zalesień winno nastąpić w planie miejscowym.

3.3.5 Eksploatacja zasobów naturalnych. Obiekty i obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

W granicach udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego „Kończyce Wielkie”, „Kończyce Wielkie II”, „Kończyce Wielkie III”, „Kończyce Wielkie IV”, „Markłowice-Pogwizdów”, złóż węgla kamiennego „Morcinek”, „Morcinek 1”, „Zebrzydowice” oraz złoża metanu z pokładów węgla „Kaczyce I” ustala się jako funkcję dopuszczalną dla wszystkich terenów eksploatację tych złóż pod warunkiem, że nie będzie ona kolidować z funkcją dominującą dla terenu.

Prowadzenie eksploatacji złóż, może odbywać się poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody.

Dopuszcza się prowadzenie badań rozpoznawczych i ustanowienie obszarów i terenów górniczych na obszarach nie wskazanych w tym celu w Studium.

Po zakończeniu działalności górniczej obowiązuje przeprowadzenie rekultywacji obszarów górniczych – przywrócenie terenu do pełnienia funkcji rolniczych, leśnych lub innych, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska oraz geologii i górnictwa. Granice terenów oraz wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu do ustalenia w planie miejscowym w zależności od ustalonego, docelowego przeznaczenia terenu.

Na obszarze sołectw Pogwizdów, Brzezówka i Kończyce Wielkie, ustala się obiekty i obszary, dla których wyznacza się w złożu węgla kamiennego „Morcinek 1” filar ochrony:

- Osiedle mieszkaniowe Górniczej Spółdzielni Mieszkaniowej w Pogwizdowie (ul. Matusiaka, Morcinka, Stalmacha, Kolejowa)
- Centrum sołectwa Pogwizdów (od ul. Cieszyńskiej do ul. Ogrodowej, obejmującej tereny zabudowy mieszkalnej od ul. Tulipanowej do ul. Rajskiej),
- Obszary o skonsolidowanej zabudowie wzdłuż ul. Zaleskiej w Pogwizdowie i Brzezówce,
- Na pozostałych obszarach z rozproszoną zabudową oraz dla terenów planowanej zabudowy mieszkalnej i usługowej wskazanej w studium:
  - Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Pogwizdowie
  - Kościół parafialny w Pogwizdowie,
  - Budynek przedszkola i parafii w Pogwizdowie,
  - Budynek GBP w Pogwizdowie,
  - Oczyszczalnia Ścieków

3.3.6 Obszary osuwania się mas ziemnych

Na terenie gminy Hażlach znajdują się obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych (osuwiska) oraz obszary naturalnych zagrożeń geologicznych (obszary, na terenie których można spodziewać się rozwoju procesów osuwiskowych w przyszłości). Na rysunku studium zaznaczono obszary osuwisk i tereny zagrożone powierzchniowymi ruchami masowymi na podstawie materiałów opracowanych przez Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy w 2010 r. w ramach realizacji projektu Systemu Osłony Przeciwoświskowej (SOPO) – „Mapa osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi”.

Dla terenów, na których już wystąpiły zjawiska osuwiskowe, powinny być podjęte działania zmierzające do poprawy stateczności terenu i zabezpieczenia przed występowaniem w przyszłości procesów osuwiskowych.

Jakakolwiek lokalizacja w obszarach zagrożonych powstawaniem osuwisk winna być poprzedzona szczegółową analizą stateczności zboczy na podstawie oceny warunków geomorfologicznych, geologicznych, hydrogeologicznych i geotechnicznych. Przy lokalizacji obiektów budowlanych wraz z infrastrukturą techniczną towarzyszącą na terenach zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych konieczne jest przedstawienie przez inwestora dokumentacji geologiczno-inżynierskiej, która na etapie projektu budowlanego wraz z wymaganą przepisami dokumentacją geotechniczną, która decydowała będzie o możliwości i warunkach zabudowy terenu.

Dla obszarów, na których wystąpiły osuwiska (oznaczone na rysunku Studium) obowiązuje zakaz lokalizacji budynków niezależnie od przeznaczenia terenu ustalonego w Studium.

3.3.7 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Kierunki i zasady zagospodarowania terenów w związku z niebezpieczeństwem zalania i podtopień.

Przez gminę Hażlach przepływa jedna rzeka, która jest źródłem zagrożenia powodziowego - Olza. Zgodnie z wymogami przepisów odrębnych wyznaczony został zasięg obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, dla którego obowiązują ograniczenia i zakazy w zabudowie i zagospodarowaniu terenu określone w przepisów odrębnych z zakresu gospodarowania wodami. Tryb postępowania w sprawie zwolnienia od ww. zakazów na indywidualnie ustalonych

warunkach określają przepisy odrębne z zakresu gospodarowania wodami. Zasięg obszaru szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczonego na *mapach zagrożenia powodziowego* (2014 r.) oznaczono na rysunku Studium.

Na terenach dotychczas zainwestowanych, które znajdują się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, zakłada się możliwość utrzymania dotychczasowego sposobu użytkowania przy jednoczesnym respektowaniu przepisów odrębnych z zakresu gospodarowania wodami.

3.3.8 Obszary uzdrowisk

Gmina Hażlach nie posiada statutu uzdrowiska ani statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej zgodnie z przepisami przepisów odrębnych z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego, uzdrowisk i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych.

3.3.9 Wytyczne określania zasad ochrony środowiska i jego zasobów w planach miejscowych.

Ustalane w planach miejscowych zasady ochrony środowiska muszą:

- 1) zapewniać ochronę, rozwój a także rewaloryzację istniejących zasobów środowiska przyrodniczego;
- 2) niwelować ewentualny niekorzystny wpływ działalności człowieka na środowisko.

Dla spełnienia powyższych wymogów, konieczne jest by w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody w planach miejscowych:

- 1) wprowadzić ograniczenia w zakresie wykorzystania powierzchni ziemi poprzez określenie wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu: minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do działki budowlanej, minimalnej i maksymalnej intensywności zabudowy dostosowane do specyfiki lokalizacji i funkcji terenu;
- 2) określić zasady gospodarowania wodami, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, zgodnie z kierunkami zawartymi w Studium;
- 3) wskazać, które z poszczególnych terenów, wyznaczonych w planie należą do poszczególnych rodzajów terenów, o których mowa w przepisach odrębnych z zakresu ochrony środowiska, podlegających ochronie akustycznej;
- 4) zachować istniejące zespoły zieleni, zgodnie z kierunkami zawartymi w Studium;
- 5) zapewnić ochronę przed zasypywaniem i zabudowywaniem, a także groźeniem i utrudnianiem dostępu dla istniejących cieków i rowów poprzez np. ustalenie stref ochronnych;
- 6) określić ograniczenia w zakresie możliwości dokonywania niwelowania terenu;
- 7) wyznaczyć zasięg terenów narażonych na zalanie i podtopienia, a także określić ograniczenia i warunki realizacji zainwestowania w ich zasięgu;
- 8) bezwzględnie uwzględnić zasady ochrony obszarów i obiektów objętych ochroną prawną na podstawie przepisów odrębnych;
- 9) szczegółowo określić lokalizację obszarów zalesień;
- 10) zapewnić przerwy w pasmach zabudowy dla realizacji powiązań przyrodniczych.

3.4 Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

---

3.4.1 Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego. Potrzeby rewaloryzacji, ochrony i rozwoju wartości kulturowych.

Zasady ochrony i opieki nad zabytkami określone są w przepisach odrębnych z zakresu ochrony zabytków. Określone w nich formy ochrony zabytków obejmują: wpis do rejestru zabytków, uznanie za pomniki historii, utworzenie parku kulturowego, a także ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu.

Ochrona zabytków realizowana jest w Gminie Hażlach poprzez spełnianie wymogów zawartych w przepisach odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz budownictwa.

Obiekty zabytkowe oraz zabytkowe zespoły obiektów (zarówno te wpisane do rejestru zabytków jak i te z gminnej ewidencji) podlegają ochronie, niezależnie od stanu technicznego i wysokości ponoszonych nakładów finansowych na ich utrzymanie. Ochrona obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków realizowana jest niezależnie od ustaleń planów miejscowych, poprzez respektowanie zasad ich ochrony zgodnie z wymogami przepisów odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Obiekty i obszary wpisane do gminnej ewidencji zabytków wskazuje się do objęcia ochroną w formie ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Strefy ochrony konserwatorskiej

Na obszarach wpisanych do rejestru zabytków obowiązują strefy ochrony konserwatorskiej:

- Kościół parafialny p.w. św. Michała Archanioła w Kończycach Wielkich, **nr rej. A-266/78;**
- Pałac barokowy i park pałacowy w Kończycach Wielkich , **nr rej. A-271/78;**
- Barokowa kaplica koło pałacu p.w. Opatrzności Bożej w Kończycach Wielkich, **nr rej. A-270/78;**
- Kościół parafialny p.w. św. Jana Nepomucena w Pogwizdowie, **nr rej A-311/78;**
- Kościół filialny p.w. św. Rocha w Zamarskach, **nr rej. A-353/78;**
- Budynek obory następnie stajni na terenie dawnego folwarku dworskiego „Karłowiec” w Kończycach Wielkich, **nr rej 924/68** wraz z otoczeniem (granice zespołu folwarcznego).

Priorytetem wszelkich działań inwestycyjnych prowadzonych w ww. strefach jest trwałe zachowanie wartości zabytkowych przedmiotu ochrony: budowli lub budynków i cech ich wystroju, rozplanowania, ogrodzeń. Szczegółowe zasady ich zagospodarowania – do sprecyzowania w planie miejscowym, w oparciu o uzgodnienie z odpowiednim wojewódzki konserwatorem zabytków

Ochrona pojedynczych obiektów zabytkowych - wpisanych do gminnej ewidencji zabytków)

Dla ochrony obiektów zabytkowych:

- 1) obowiązuje zachowanie historycznej kompozycji obiektów, ze szczególnym uwzględnieniem cech takich jak: gabaryty, kształt dachu, historyczny rodzaj pokrycia, wystrój architektoniczny elewacji, historyczne stolarka okienna i drzwiowa, zabytkowe wyposażenie wnętrz oraz starodrzew w granicach parceli, z dopuszczeniem przekształceń mających na celu dostosowanie obiektów do współczesnych standardów użytkowych;
- 2) zakazuje się stosowanie współczesnych okładzin elewacji i docieplenia elewacji posiadających detal architektoniczny, lokalizacji technicznego wyposażenia obiektów (klimatyzatory, anteny, maszty, nośniki reklamowe i informacyjne) w sposób pogarszający jego walory ekspozycyjne;
- 3) dopuszcza się rozbiórkę obiektów w bardzo złym stanie technicznym, których stan nie pozwala na przeprowadzenie remontu bądź też koszt remontu znacznie przekraczałby wartość obiektów, zakwalifikowanych na podstawie szczegółowych ekspertyz konstrukcyjno-budowlanych - poprzez obowiązek sporządzenia szczegółowej dokumentacji inwentaryzacyjnej konserwatorsko-budowlanej przed dokonaniem rozbiórki;
- 4) krzyże i kapliczki przydrożne należy pozostawić „in situ”. W przypadku modernizacji lub przebudowy drogi wymuszających przeniesienie obiektu nowa lokalizacja powinna być możliwie jak najbliższa pierwotnej.

Ochrona zieleni zabytkowej

Na obszarze Studium ochronie podlega zielen na terenie:

- Kończyce Wielkie, zespół folwarczny „Karłowiec”;
- Kończyce Wielkie, zespół folwarczny „Pudłowiec”;
- Kończyce Wielkie, cmentarz parafialny, katolicki, zał. XVII w.;
- Hażlach, cmentarz parafialny, ewangelicki (stary), zał. 1872r.;
- Hażlach, cmentarz parafialny, ewangelicki (nowy), zał. 1932r.;
- Hażlach, cmentarz parafialny, katolicki, zał. XVIII w.;
- Zamarski, cmentarz ewangelicki, zał. 1882r.;
- Zamarski, cmentarz parafialny rzymsko-katolicki, zał. na pocz. XX w.;
- Brzezówka, cmentarz rzymsko- katolicki, zał. 1941r.

Ochronie podlega układ kompozycyjny, starodrzew na terenie zieleni komponowanej, ekspozycja obiektów zabytkowych i zachowanie dominant historycznych, nasadzenia alejowe wzdłuż dróg, takie jak starodrzew oraz układ kompozycyjny, otoczenie kapliczek, figur i krzyży przydrożnych, czyli związany z nimi kompozycyjnie starodrzew. Ewentualne uzupełnianie i odtwarzanie historycznych nasadzeń winno uwzględniać tradycyjny dobór gatunkowy drzew.

Ochrona zabytków archeologicznych

Ochrona zabytków archeologicznych prowadzona jest poprzez respektowanie przepisów odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Na rysunku Studium oznaczono stanowiska i strefy ochrony istniejących stanowisk archeologicznych (strefa „OW”).

Wskazuje się obowiązek wyznaczenia stref ochrony istniejących stanowisk archeologicznych i stref potencjalnego ich występowania w miejscowych planach

zagospodarowania przestrzennego oraz ustalenia zasad prowadzenia inwestycji w ich granicach. Zaleca się, by inwestycje zmierzające do zmiany zagospodarowania terenu i wymagające prac ziemnych związanych z naruszeniem stratygrafii poprzedzone były badaniami archeologicznymi, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Ochronę nowych, odkrytych zabytków archeologicznych, włączonych do Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Hażlach, należy uwzględnić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego bez konieczności dokonywania zmian Studium.

Ochrona dóbr kultury współczesnej

Ze względu na brak obiektów kwalifikujących się do wpisania na listę dóbr kultury współczesnej na obszarze Gminy, nie wprowadza się zasad ochrony dla jakiegokolwiek istniejącego obiektu.

W przypadku uznania obiektu przez Radę Gminy za dobro kultury współczesnej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić jego ochronę, bez konieczności dokonywania zmiany Studium.

Ochrona krajobrazu kulturowego

Miejsca o szczególnych walorach krajobrazowych, oznaczone na rysunku Studium jako „punkty widokowe”, wskazuje się do utrzymania i zagospodarowania w sposób zapewniający ekspozycję krajobrazu m.in. poprzez utrzymanie otwartego charakteru terenu.

3.4.2 Wytyczne określania zasad ochrony zabytków i dóbr kultury współczesnej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

W ustaleniach planów miejscowych należy zagwarantować ochronę krajobrazu kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach odrębnych. Ustalenia planów winny respektować wskazane kierunki działań w zakresie ochrony obiektów zabytkowych i krajobrazu kulturowego.

Zasady ochrony, zakres dopuszczalnych przekształceń przy obiektach zabytkowych oraz w ich otoczeniu winny zostać określone indywidualnie dla poszczególnych obiektów w planie miejscowym zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi i ogólnymi kierunkami zawartymi w Studium.

3.5 Kierunki rozwoju systemów komunikacji

3.5.1 Kształtowanie powiązań zewnętrznych i wewnętrznych

W zakresie kształtowania powiązań zewnętrznych zakłada się:

- 1) utrzymanie i modernizację istniejącej sieci drogowej;
- 2) dostosowanie parametrów istniejących dróg do wymogów obowiązujących przepisów z zakresu warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne, określonych dla poszczególnych klas technicznych;
- 3) klasy techniczne dróg publicznych:
  - a) klasę „G” - drogi głównej dla dróg wojewódzkich,
  - b) klasę „Z” - drogi zbiorczej dla dróg powiatowych,
  - c) klasę „L” - drogi lokalne dla dróg gminnych,
  - d) klasę „D” - drogi dojazdowe dla dróg gminnych;
- 4) na obszarach przewidzianych do urbanizacji - wprowadzenie rozwiązań poprawiających bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów: budowę chodników, ścieżek rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych w drogach;
- 5) na obszarach otwartych, nieprzewidywanych do urbanizacji - wprowadzenie rozwiązań poprawiających bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów: budowę poboczy lub ciągów pieszo-rowerowych w drogach w zależności od możliwości terenowych;
- 6) urządzenie dróg, posiadających nieutwardzone nawierzchnie;
- 7) realizację nowych dróg publicznych oraz wewnętrznych na terenach przewidzianych dla rozwoju urbanizacji;
- 8) możliwość urządzenia zatok parkingowych w pasach drogowych w zależności od potrzeb i możliwości terenowych, z zachowaniem ich parametrów określonych w przepisach z zakresu warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne.

3.5.2 Komunikacja zbiorowa i rowerowa

Zakłada się utrzymanie połączeń autobusowych, a także ich rozwój, zwłaszcza w obrębie powiązań wewnątrzgminnych. Dla potrzeb komunikacji autobusowej przy przebudowie istniejących i budowie nowych dróg należy przewidzieć lokalizację istniejących przystanków w pasach drogowych z zachowaniem ich parametrów określonych w przepisach z zakresu warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne.

Zakłada się rozwój dróg umożliwiających bezpieczne poruszanie się rowerzystom poprzez:

- 1) budowę ścieżek rowerowych w pasach drogowych, budowę poboczy w pasach drogowych lub wydzielenie pasów dla rowerów w jezdni dróg o większym natężeniu ruchu, o ile warunki terenowe na to pozwalają;
- 2) budowę dróg rowerowych w przebiegu szlaków turystycznych;
- 3) oznakowanie dróg rowerowych;
- 4) wprowadzenie rozwiązań służących uspokojeniu ruchu.

W drogach o mniejszym natężeniu ruchu, poza terenami zurbanizowanymi lub przewidzianych do urbanizacji ruch rowerowy może pozostać nie oddzielony od samochodowego.

3.5.3 Wytyczne określania zasad korzystania i rozwoju systemów komunikacji w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

W planach miejscowych należy zapewnić docelową możliwość realizacji układu komunikacyjnego o parametrach określonych w Studium poprzez zabezpieczenie pasa terenu przewidzianego pod budowę nowych ciągów komunikacyjnych: wydzielenie terenu przeznaczonego pod drogę lub ustalenie zakazu realizacji zabudowy lub odsunięcie linii zabudowy od dróg, które wymagają modernizacji.

Parametry techniczne dróg należy przyjąć odpowiednio do klasy technicznej drogi, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych oraz wskazaniem Studium. Jednocześnie dopuszcza się zmianę klasy technicznej drogi, jeśli będzie to wynikać z analizy zmian natężenia ruchu oraz przyjęcie innych parametrów technicznych, o ile będzie to wynikało z istniejącego stanu zagospodarowania.

W planach miejscowych należy określić sposób realizacji miejsc parkingowych oraz ich minimalną liczbę, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.

3.6 Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej

W zakresie rozwoju systemów infrastruktury technicznej wskazuje się lokalizację terenów infrastruktury technicznej (IT), które obejmują istniejące i projektowane obiekty infrastruktury technicznej związane z gospodarką wodną, ściekową oraz urządzenia elektroenergetyczne i gazownicze. Niezależnie od wyznaczonych terenów infrastruktury technicznej (IT), nowe obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej związane z obsługą danego terenu, mogą być lokalizowane w jego granicach.

Jako jeden z podstawowych kierunków rozwoju infrastruktury technicznej wskazuje się niwelowanie dysproporcji w rozwoju sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Rozwój infrastruktury technicznej powinien być dostosowany do pojawiających się potrzeb i uwzględniać założenia lokalnych i ponadlokalnych programów rozwoju infrastruktury technicznej, a także powiązania systemów infrastruktury technicznej funkcjonujących na obszarze Gminy z otoczeniem.

3.6.1 Zaopatrzenie w wodę

Wskazuje się prowadzenie modernizacji istniejących sieci wodociągowych w celu poprawy warunków eksploatacji, tj. na przykład odpowiedniej wymiany wody i ciśnienia. W celu zabezpieczenia w wodę nowych obszarów zagospodarowania należy kontynuować racjonalną rozbudowę sieci wodociągowej.

Wokół ujęć wody została wyznaczona strefa ochrony pośredniej wewnętrznej ujęcia wody, zgodnie z rysunkiem Studium. W jej granicach obowiązują ustalenia decyzji, na mocy której została ustanowiona.

3.6.2 Odprowadzanie ścieków komunalnych i ich oczyszczanie

Wskazuje się utrzymanie dotychczasowego sposobu odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz kontynuację rozbudowy sieci kanalizacyjnej i lokalizację nowych oczyszczalni ścieków w obrębach najintensywniej zainwestowanych, w dostosowaniu do potrzeb rozwojowych. Dla nieskanalizowanych dotychczas terenów, wyznaczonych pod nową zabudowę zaleca się wyposażenie w rozdzielcze systemy kanalizacji.

W zakresie odprowadzania ścieków komunalnych i przemysłowych wskazuje się:

- 1) odprowadzanie ścieków komunalnych:
  - a) do sieci kanalizacji sanitarnej – docelowo z całego obszaru gminy z wyłączeniem obszarów zabudowy rozproszonej (na tych terenach wskazuje się sytuowanie lokalnych oczyszczalni ścieków),
  - b) do przydomowych oczyszczalni ścieków - jako rozwiązanie dla obszarów znajdujących się poza zasięgiem sieci kanalizacyjnej,
  - c) do szczelnych zbiorników na nieczystości ciekłe - jako rozwiązanie tymczasowe do czasu budowy sieci oraz na obszarach o dużym rozproszeniu zabudowy znajdujących się poza zasięgiem sieci kanalizacyjnej;
- 2) zakaz odprowadzania ścieków komunalnych do wód i do gleby;
- 3) gromadzenie nieczystości pochodzenia zwierzęcego z budynków inwentarskich w dostosowanych do tego zbiornikach;
- 4) odprowadzanie ścieków z zakładów przemysłowych w oparciu o rozwiązania indywidualne, zgodne z wymogami przepisów odrębnych dotyczących gospodarki wodami;

- 5) konieczność prowadzenia racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej w zakładach przemysłowych poprzez: rezygnację z wodochłonnych technologii przemysłowych oraz korzystanie z zamkniętych obiegów wody.

W zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych wskazuje się:

- 1) zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w granicach działek w możliwie jak największym zakresie. W terenach najintensywniej zurbanizowanych należy wprowadzić rozwiązania służące retencjonowaniu wód na działce;
- 2) odprowadzanie wód z obszarów zwartej zabudowy;
- 3) odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z dróg do rowów przydrożnych lub do kanalizacji deszczowej.

3.6.3 Gospodarka odpadami

Wskazuje się utrzymanie dotychczasowego sposobu gospodarowania odpadami, oraz jego usprawnienie i dostosowanie do wymogów przepisów odrębnych, tj.:

- 1) utworzenie stacjonarnych punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (tzw. PSZOK) łatwo dostępnych dla wszystkich mieszkańców Gminy;
- 2) usprawnienie i wzrost częstotliwości odbioru odpadów wielkogabarytowych i zużytego sprzęt elektronicznego, oraz odpadów niebezpiecznych;
- 3) prowadzenie systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

3.6.4 Systemy energetyczne

3.6.4.1 Zaopatrzenie w ciepło

Wskazuje się utrzymanie dotychczasowego sposobu zaopatrzenia w ciepło, tj. z kotłowni indywidualnych i lokalnych. Nowo wznoszone obiekty powinny być wyposażone w wysokosprawne systemy grzewcze stosujące technologie i paliwa ekologiczne z wykorzystaniem energii elektrycznej i odnawialnej, gazu oraz innych niskoemisyjnych źródeł ciepła. Należy dążyć do stopniowego zastępowania przestarzałych systemów grzewczych nowymi, bezpiecznymi ekologicznie i wykorzystania w indywidualnych systemach grzewczych odnawialnych źródeł energii.

Celowe jest również podejmowanie działań inwestycyjnych służących redukcji zużycia energii cieplnej poprzez: inwestycje z zakresu termomodernizacji oraz zastępowania przestarzałych systemów grzewczych nowymi, bezpiecznymi ekologicznie i bardziej wydajnymi.

3.6.4.2 Zaopatrzenie w gaz

Wskazuje się utrzymanie istniejącego systemu zaopatrzenia w gaz oraz dalszy rozwój sieci gazowniczej na terenie gminy. Zwiększone potrzeby, wynikające z urbanizacji, należy rozwiązywać poprzez rozbudowę zasilających stacji redukcyjno-pomiarowych, oraz dalszą rozbudowę i modernizację sieci średnioprężnej.

W stosunku do gazociągu DN 500 szerokość strefy kontrolowanej wynosi 8m (po 4 metry w każdą stronę od osi gazociągu), zaś dla gazociągu DN 200 30m (po 15m w każdą stronę od osi gazociągu). W strefach tych obowiązują zakazy wynikające z przepisów odrębnych dotyczących gazownictwa.

3.6.4.3 Zaopatrzenie w energię elektryczną

Wskazuje się utrzymanie istniejącej sieci elektroenergetycznej oraz jej sukcesywną rozbudowę na obszarach wskazanych do realizacji zainwestowania. Bazą dla rozbudowy systemu będzie sieć istniejąca, która dysponuje rezerwami mocy pozwalającymi na przyłączenie nowych odbiorców.

W zakresie elektroenergetycznej **sieci dystrybucyjnej** wskazuje się:

- 1) utrzymanie istniejących napowietrznych linii 110 kV oraz ich remont i konserwację;
- 2) utrzymanie istniejących linii niskiego i średniego napięcia oraz ich remont i konserwację;
- 3) rozbudowę sieci w sposób umożliwiający zasilanie nowych odbiorców na terenach wskazanych do urbanizacji;
- 4) rozbudowę sieci w sposób umożliwiający włączenie do systemu generatorów prądu wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych;
- 5) utrzymanie, remont i konserwację istniejącego oświetlenia ulicznego oraz jego sukcesywną rozbudowę w zależności od potrzeb na obszarach wskazanych do realizacji zainwestowania;
- 6) zasadę w zakresie rozbudowy sieci elektroenergetycznej ze względów ekonomicznych: na terenach o wysokim stopniu zurbanizowania – sieć kablową, na terenach o niskim stopniu zurbanizowania – sieć napowietrzną.
- 7) uwzględnienie możliwości dwukierunkowego zasilania dla odbiorców wymagających zwiększonej pewności zasilania.

W zakresie elektroenergetycznej **sieci przesyłowej** wskazuje się utrzymanie istniejących, napowietrznych linii 220 kV i 110kV oraz ich remont, konserwację, rozbudowę i przebudowę.

W sąsiedztwie napowietrznych linii elektroenergetycznych (15 kV, 110 kV oraz 220kV) obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu wynikające z przepisów odrębnych. Strefy (pasy technologiczne) związane z występowaniem ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu od linii 110 i 220kV oznaczono na rysunku Studium. Wzdłuż linii 220 kV, jak podaje operator linii, obowiązuje pas technologiczny o szerokości 50 m (po 25 m z każdej strony od osi linii mierząc poziomo i prostopadle do osi linii). Wzdłuż linii 110kV wyznacza się pas o szer. 29 m.

Dopuszcza się na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjęcie innych szerokości stref, jeśli będzie to wynikało z przepisów odrębnych.

Dopuszcza się lokalizację na terenie Gminy urządzeń wytwarzających energię elektryczną wykorzystującą energię ze źródeł odnawialnych wraz z infrastrukturą im towarzyszącą, zgodnie z zapisami rozdziału Odnawialne źródła energii.

Rozwiązywanie kolizji linii napowietrznych z istniejącą i projektowaną zabudową należy uzyskiwać poprzez:

- 1) zachowanie dopuszczalnych odległości projektowanej zabudowy od sieci elektroenergetycznych;
- 2) ewentualną zmianę dotychczasowej trasy linii (przebudowa może być zrealizowana wyłącznie przez właściciela sieci na wniosek podmiotu, który tę zmianę powoduje);
- 3) skablowanie linii napowietrznych.

3.6.4.4 Odnawialne źródła energii

Na terenie gminy Hażlach przewiduje się możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW, wykorzystujących m.in. energię otrzymywaną z biomasy, energię geotermalną, energię promieniowania słonecznego. Nie przewiduje się możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych o mocy przekraczającej 100 kW.

Terenami, na których możliwa jest lokalizacja urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW, wykorzystujących m.in. energię otrzymywaną z biomasy, energię geotermalną, energię promieniowania słonecznego są tereny: obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług (PU). Realizacja ww. urządzeń nie może powodować ograniczeń w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu na terenie ich lokalizacji, a także na terenach do niego przylegających. Granica stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu związanych z ich lokalizacją odpowiada granicy terenów ich lokalizacji.

Możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy nieprzekraczającej 100 kW dopuszcza się w granicach wszystkich wyznaczonych w Studium terenów, w obszarze całej Gminy przy zachowaniu wymogów przepisów odrębnych oraz ustaleń Studium dla poszczególnych terenów.

3.6.5 Telekomunikacja

Wskazuje się rozbudowę sieci telekomunikacyjnych i światłowodowych w formie tradycyjnej oraz z wykorzystaniem nowych technologii. Zakłada się zapewnienie pełnej dostępności do łączy telekomunikacyjnych i teleinformatycznych.

Lokalizacja urządzeń łączności publicznej możliwa jest na wszystkich wyznaczonych w Studium terenach, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych z zakresu telekomunikacji. Możliwość lokalizacji ww. urządzeń na terenach, na których możliwa jest lokalizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej ogranicza się do lokalizacji urządzeń wyłącznie o nieznacznym oddziaływaniu, w rozumieniu przepisów odrębnych.

3.6.6 Wytyczne określania ustaleń zasad korzystania i rozwoju systemów infrastruktury technicznej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

W planach miejscowych należy zapewnić możliwości rozwoju wszystkich sieci jak i ich eksploatacji, konserwacji i remontu. Urządzenia infrastruktury technicznej w miarę możliwości powinny być lokalizowane w terenach ogólnodostępnych. Lokalizacja na terenach działek prywatnych nie może powodować istotnego ograniczenia w możliwościach zagospodarowania nieruchomości.

Ustalenia planu miejscowego powinny umożliwiać docelowy rozwój sieci zgodnie z przyjętymi założeniami rozwoju sieci z ewentualnym wprowadzeniem rozwiązań tymczasowych.

Dopuszcza się ustalenie w planie miejscowym ograniczeń dla lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy nieprzekraczającej 100 kW na poszczególnych terenach, w zależności od potrzeb.

3.7 Kierunki rozwoju i przekształceń infrastruktury społecznej

---

3.7.1 Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych. Polityka mieszkaniowa Gminy

W zakresie zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych i poprawy warunków mieszkaniowych wskazuje się:

- 1) lokalizację nowych terenów dla rozwoju budownictwa: dla zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej zgodnie z wnioskami płynącymi z bilansu zapotrzebowania na zabudowę i zgodnie z oznaczeniem na rysunku Studium;
- 2) utrzymanie istniejących budynków gminnych oraz prywatnych, a także ich remonty, wymianę lub doposażenie w infrastrukturę techniczną oraz przebudowę w celu poprawy warunków mieszkaniowych w zależności od potrzeb i możliwości.

3.7.2 Zaspokojenie potrzeb w zakresie oświaty

Istniejące placówki szkolne i przedszkolne wskazuje się do zachowania. Wskazuje się rozbudowę i wyposażenie istniejących placówek w obiekty i urządzenia służące realizacji funkcji oświatowych, w tym sal gimnastycznych, boisk itp. w zależności od potrzeb. Z uwagi na ograniczoną dostępność usług przedszkolnych i utrzymujący się na dodatnim poziomie przyrost naturalny wskazuje się monitorowanie zapotrzebowania na usługi przedszkolne oraz ich rozszerzenie w zależności od pojawiających się potrzeb.

Realizacja innych nowych obiektów z zakresu oświaty możliwa jest w obszarach wskazanych na cele zabudowy usługowej (U), lub mieszkaniowo-usługowej (MU).

3.7.3 Zaspokojenie potrzeb w zakresie kultury, sportu, rekreacji i turystyki

Dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców Gminy z zakresu kultury, sportu i rekreacji wskazuje się:

- 1) rozbudowę placówek kulturalnych;
- 2) na wszystkich obszarach przeznaczonych w studium pod zabudowę dopuszcza się w miejscowych planach lokalizację terenów przeznaczonych na cele usług kultury pod warunkiem, że usługi te nie kolidują z dominującą funkcją obszaru;
- 3) rozbudowę placówek sportowych poprzez budowę infrastruktury sportowej: hal sportowych, boisk, trybun i pomieszczeń socjalnych oraz doposażenie istniejących placówek;
- 4) rozbudowę infrastruktury rekreacyjnej związanej ze zbiornikiem wodnym;
- 5) adaptację zabytkowych obiektów na terenie Gminy na cele kulturalne lub związane z obsługą ruchu turystycznego;
- 6) podnoszenie jakości przestrzeni publicznych.

Ze względu na bogactwo walorów przyrodniczych, historycznych i kulturowych wskazuje się wykorzystanie turystyki jako jednego z najważniejszych czynników rozwoju społecznego i gospodarczego Gminy. Dla realizacji powyższego kierunku wskazuje się:

- 1) utrzymanie wysokiego stanu czystości środowiska przyrodniczego;
- 2) lokalizację i rozwój terenów, na których możliwa jest realizacja usług związanych z turystyką: tereny usług sportu, turystyki i rekreacji (UST), tereny zabudowy usługowej (U), tereny zieleni urządzonej i przestrzeni publicznych (ZP);
- 3) lokalizację i rozwój terenów zabudowy rekreacji indywidualnej;
- 4) rozbudowę bazy turystycznej obejmującej:
  - a) bazę noclegową w postaci gospodarstw agroturystycznych, hoteli i pensjonatów,

- b) bazę gastronomiczną;
- 5) rozwój zagospodarowania związanego z udogodnieniem ruchu turystycznego w lasach, miejscach widokowych, przy zbiornikach wodnych, przy obiektach zabytkowych,
- 6) rozwój agroturystyki i wspieranie rozwoju gospodarstw ekologicznych.

3.7.4 Zaspokojenie potrzeb w zakresie służby zdrowia i opieki społecznej

Dla zaspokojenia potrzeb w zakresie służby zdrowia i opieki społecznej oraz poprawy standardów świadczonych usług wskazuje się:

- 1) modernizację i ew. rozbudowę istniejących obiektów;
- 2) rozważenie lokalizacji żłobka – jako placówki publicznej lub prywatnej,
- 3) rozważenie lokalizacji obiektów stałego pobytu lub dziennego pobytu dla osób w starszym wieku;
- 4) likwidację barier architektonicznych – dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych.

3.8 Kierunki zabezpieczenia wymogów obronności i bezpieczeństwa państwa

---

Wskazuje się konieczność zapewnienia wymogów obronności i bezpieczeństwa państwa poprzez:

- 1) realizację zagospodarowania i uzbrojenia terenu z uwzględnieniem wymagań w zakresie ochrony przeciwpożarowej zgodnie z wymogami przepisów odrębnych z zakresu ochrony przeciwpożarowej;
- 2) zapewnienie zaopatrzenia w wodę w warunkach kryzysowych oraz budowę sieci wodociągowych o parametrach umożliwiających wykorzystanie sieci dla potrzeb gaśniczych;
- 3) zapewnienie ochrony sanitarnej wody pitnej w ujęciach wód z zabezpieczeniem ich hermetyczności i osłony przed skażeniami chemicznymi, a także niezawodności technicznej i monitoringu;
- 4) uwzględnienie, w podpiwniczeniach (lub odpowiednich pomieszczeniach parterowych) nowej zabudowy, zwłaszcza obiektów użyteczności publicznej, realizacji pomieszczeń o konstrukcji odpornej na zagruzowanie, z możliwością bezkolizyjnej i szybkiej adaptacji dla celów ochrony ludności w sytuacji zagrożenia, lub zapewnienie rezerwy terenów pod objekty ochronne;
- 5) przebudowę układu drogowego i modernizację istniejących dróg, dostosowanie ich parametrów do wymogów przepisów odrębnych;
- 6) respektowanie wymogów przepisów odrębnych, dotyczących lotnictwa, w zakresie oznakowania przeszkód lotniczych – uzgodnienie lokalizacji obiektów o wysokości powyżej 50 m n.p.t. z właściwymi organami.

W zakresie poprawy bezpieczeństwa ludności i jej mienia:

- 1) ogranicza się możliwości zagospodarowania terenów w granicach terenów zalewowych;
- 2) utrzymanie i doposażanie instytucji wyspecjalizowanych w zapewnianiu bezpieczeństwa;
- 3) wskazuje się realizację i przebudowę układu komunikacyjnego z zastosowaniem rozwiązań poprawiających bezpieczeństwo kierowców, pieszych i rowerzystów.

3.9 Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego

3.9.1 Rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Dla realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym wskazuje się tereny: dróg publicznych, tereny infrastruktury technicznej (IT), tereny cmentarzy (ZC), tereny zabudowy usługowej (U), tereny usług sportu, turystyki i rekreacji (UST), tereny zieleni urządzonej i przestrzeni publicznych (ZP). Inwestycje celu publicznego mogą być również lokalizowane na wszystkich innych terenach zgodnie z ich przeznaczeniem, tj. funkcją dominującą i dopuszczalną. Szczegółowe ustalenie lokalizacji inwestycji powinno nastąpić w planie miejscowym lub w przypadku jego braku – w decyzji administracyjnej.

3.9.2 Rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

Na dzień opracowania projektu Studium brak jest programów zawierających zadania rządowe, przewidziane do realizacji na obszarze gminy Hażlach.

Na obszarze gminy przewidziano do realizacji inwestycję celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym pt.: Modernizacja i rewitalizacja linii kolejowych - Rewitalizacja linii kolejowej nr 90 Zebrzydowice – Cieszyn ujętą w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjętego uchwałą Nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29.08.2016 r. Zadanie to przewiano do realizacji także w innych dokumentach tj.: Śląsk 2.0 Program wsparcia przemysłu Województwa Śląskiego i Małopolski Zachodniej, Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 oraz Kontrakt Terytorialny dla Województwa Śląskiego. Wskazana powyżej inwestycja nie będą powodowały istotnych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym i nie wzmaga rezerwy terenów pod ich realizację.

3.10 Tereny zamknięte i ich strefy ochronne

W granicach Gminy Hażlach występują tereny zamknięte związane z prowadzeniem ruchu kolejowego w rozumieniu przepisów odrębnych, w miejscowościach Pogwizdów i Kończyce Wielkie.

W przypadku dokonania weryfikacji granic terenów zamkniętych, stwierdzenia zbędności części terenu dla potrzeb prowadzenia ruchu kolejowego, dopuszcza się zagospodarowanie terenów wyłączonych z terenów zamkniętych na inne cele (m.in. usługi, ścieżki rowerowe, tereny zieleni urządzonej, zabudowa mieszkaniowa z usługami).

3.11 Obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne

W granicach Gminy nie występują pomniki zagłady, o których mowa w przepisach odrębnych z zakresu ochrony terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady.

3.12 Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości

---

Nie wskazuje się w obszarze Gminy obszarów wymagających przeprowadzenia scalenia i podziału nieruchomości. Scalenie i podział mogą być dokonane w obszarach rozwoju urbanizacji w zgodzie z przepisami odrębnymi dotyczącymi gospodarki nieruchomościami.

3.13 Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym

W gminie Hażlach nie wyznacza się obszarów funkcjonalnych w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu planowania przestrzennego.

3.14 Zamierzenia i obowiązki planistyczne Gminy

3.14.1 Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie planu zagospodarowania przestrzennego

Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dotyczą wyłącznie nowych, wyznaczonych w Studium przestrzeni publicznych.

Inne obszary wymagające sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, o których mowa w przepisach odrębnych lub w art.10 ust.2 pkt 8 ustawy z dnia z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, nowowyznaczone lub nieujęte w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego nie dotyczą obszaru gminy Hażlach. Na obszarze studium brak jest obszarów, które wymagają scaleń i podziałów nieruchomości.

3.14.2 Obszary, dla których Gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Obszar Gminy jest obecnie w całości pokryty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

W celu realizowania ustaleń Studium istnieje konieczność podejmowania uchwał w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Sporządzanie nowych dokumentów może być realizowane w zależności od aktualnych potrzeb i możliwości finansowych Gminy.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego należy sporządzić dla wszystkich gruntów, dla których wymagana jest zmiana przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze oraz leśnych na cele nieleśne.

3.14.3 Obszary, dla których planowana jest zmiana przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze oraz leśnych na cele nieleśne

W Studium wskazuje się nowe tereny zabudowy na cele inwestycyjne (tzn. inne niż rolnicze lub leśne), dla których może zaistnieć konieczność uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne.

Zmiana przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych będzie wymagana na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony gruntów rolnych i leśnych.

3.15 Wnioski do polityki przestrzennej sąsiednich gmin i województwa

---

W zakresie współpracy z sąsiednimi gminami za najważniejsze kierunki działań uznaje się wzmocnienie i tworzenie wielokierunkowych powiązań w zakresie: ochrony środowiska przyrodniczego, realizacji infrastruktury technicznej, infrastruktury drogowej, infrastruktury turystycznej, komunikacji publicznej oraz gospodarki odpadami.

Osiągnięcie celów długoterminowych w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego możliwe będzie poprzez współpracę w zakresie wspólnej promocji regionu - wspólnej organizacji imprez kulturalno-społecznych, budowie spójnych systemów informacji przestrzennej – turystycznej i inwestycyjnej.

3.16 Synteza ustaleń projektu Studium

3.16.1 Synteza uwarunkowań

1. Korzystnym elementem usytuowania gminy jest bezpośrednie sąsiedztwo miasta powiatowego Cieszyn, w którym mieszkańcy Gminy podejmują pracę.
2. Struktura funkcjonalno – przestrzenna gminy charakteryzuje się układem pasmowym wzdłuż dróg oraz występowaniem większych osiedli mieszkaniowych.
3. Dominującym typem zabudowy jest zabudowa zagrodowa oraz mieszkaniowa jednorodzinna, które występują obok siebie w obrębie poszczególnych wsi.
4. Obszar gminy jest zróżnicowany pod względem ukształtowania terenu jednak nie stwarza to ograniczenia dla budownictwa.
5. Tereny wyłączone z zabudowy obejmują przede wszystkim: obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych.
6. Lasy zajmują około 16,0% powierzchni gminy i występują przede wszystkim w południowej oraz centralnej części gminy.
7. Walory przyrodnicze Gminy objęte zostały ochroną w postaci: obszarów Natura 2000 – Dolina Górnej Wisły oraz pomników przyrody ożywionej.
8. Na terenie gminy występują obiekty zabytkowe kultury materialnej, które podnoszą walory krajobrazowe i turystyczne obszaru (6 zabytków wpisanych do rejestru zabytków).
9. W ostatnich 10-ciu latach liczba mieszkańców Gminy stale wzrasta i w 2014 roku wynosiła 10 629 mieszkańców. Jednakże prognozy demograficzne na okres najbliższych 30 lat nie są korzystne, dlatego też ograniczyć należy ilość terenów przeznaczonych pod nową zabudowę mieszkaniową.
10. Gmina Hażlach charakteryzuje się stosunkowo niskim poziomem bezrobocia. Liczba osób pozostających bez pracy od 2009 r. nie przekroczyła poziomu 6% osób w wieku produkcyjnym.
11. Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Hażlach w ciągu ostatnich 5-ciu latach z roku na rok wzrasta. Najliczniej reprezentowany jest sektor prywatny, w tym branże: sklasyfikowane w sekcji G - handel hurtowy i detaliczny oraz naprawę pojazdów samochodowych, F - budownictwo oraz C - przetwórstwo przemysłowe.
12. Największa koncentracja zabudowy oraz obiektów usługowych występuje w miejscowości Pogwizdów.
13. Rolnictwo nadal odgrywa istotną rolę w gospodarce Gminy, o czym świadczy zarówno powierzchnia użytków rolnych, jak i liczba gospodarstw rolnych.
14. Produkcja rolnicza oparta jest głównie na rozdrobnionych gospodarstwach indywidualnych. Ilościowo dominują gospodarstwa o powierzchni 1-10 ha (55% ogółu), znaczna ilość gospodarstw posiada areał ziemi do 1 ha (36% ogółu).
15. W strukturze zasiewów dominują zboża i ziemniaki, natomiast wśród hodowanych zwierząt gospodarskich najpopularniejszy jest drób.
16. Ze względu na rolniczy charakter gminy nie rozwinęły się tutaj większe zakłady przemysłowe.
17. Wśród form budownictwa mieszkaniowego najczęściej spotykaną formą jest zabudowa mieszkaniowa w gospodarstwach rolnych oraz zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Budownictwo wielorodzinne występuje wyłącznie w miejscowości Pogwizdów.
18. Warunki życia w gminie Hażlach oceniono jako dobre: warunki mieszkaniowe w zakresie wyposażenia w instalacje sanitarne są tutaj na wysokim poziomie, sieć placówek oświatowych generalnie jest rozwinięta na wystarczającym poziomie, potrzeby w zakresie podstawowej opieki medycznej są zaspokajane.

19. W granicach Gminy Hażlach występują linie kolejowe jako tereny zamknięte w rozumieniu przepisów odrębnych, w miejscowości Pogwizdów i Kończyce Wielkie. W Pogwizdowie zlokalizowana jest stacja kolejowa w relacji Cieszyn-Czechowice Dziedzice.
20. Powiązanie obszaru Gminy ze strukturami zewnętrznymi odbywa się za pośrednictwem dwóch dróg wojewódzkich (Nr 937 i 938), zapewniających połączenie w kierunku północnym z Jastrzębiem Zdrój i Katowicami oraz w kierunku południowym z Cieszynem, a także drogi powiatowe zapewniające połączenia z miastami: Skoczów, Karwina i gminami sąsiednimi oraz służące komunikacji wewnątrzgminnej.
21. Sieć wodociągowa jest dobrze rozwiniętym i stale rozbudowywanym elementem infrastruktury, która swym zasięgiem obejmuje właściwie cały obszar Gminy.
22. Sieć kanalizacji sanitarnej Gminy jest również dobrze rozwinięta, dostęp do sieci kanalizacyjnej ma 46% mieszkańców Gminy. Na terenie gminy znajdują się dwie oczyszczalnie ścieków w miejscowości Pogwizdów oraz Hażlach.
23. Zaopatrzenie w gaz na obszarze gminy Hażlach jest realizowane jest w oparciu o średnioprężną gazową sieć rozdzielczą. Przez teren Gminy przebiegają również gazociągi wysokiego ciśnienia.

3.16.2 Synteza zasad ochrony i kierunków rozwoju

Zawarte w niniejszym Studium ustalenia w sposób wyczerpujący odnoszą się do zakresu merytorycznego określonego w przepisach z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego.

Podstawowe ustalenia kierunków rozwoju i przekształceń struktury funkcjonalno - przestrzennej gminy Hażlach dotyczą zapewnienia warunków rozwoju równoważonego tj. takiej organizacji przestrzeni, która eliminowałaby ilość konfliktów między ochroną środowiska i dóbr kultury a rozwojem gospodarczym i działaniami na rzecz poprawy warunków życia mieszkańców.

W zakresie **kierunków zmian w strukturze przestrzennej Gminy oraz w przeznaczeniu terenów** istniejącą strukturę funkcjonalno – przestrzenną z podziałem na 6 sołectw, z ośrodkiem gminnym w miejscowości Hażlach wskazano do zachowania, przy czym generalne kierunki zagospodarowania przestrzennego i przekształceń struktur przestrzennych określone zostały poprzez wydzielenie kształtujących się stref funkcjonalno-przestrzennych Gminy: strefy I – usługowo-mieszkaniowa centralnej, strefy II – aktywności gospodarczej, strefy III – rolno-mieszkaniowej, strefy IV – przyrodniczo-rekreacyjnej.

Realizacja celów rozwoju gminy Hażlach będzie wiązać się z przekształceniem jakościowym i ilościowym istniejącego zagospodarowania. W obrębie obszarów przeznaczonych do rozwoju urbanizacji wyznaczono tereny o różnym przeznaczeniu inwestycyjnym: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej, obiektów produkcyjnych składów magazynów i usług, usług sport, turystyki i rekreacji i inne. Poza obszarem urbanizacji wyznaczono tereny wyłączone spod zabudowy, z priorytetem dla funkcji przyrodniczych i produkcji rolnej: rolnicze, zieleni cieków wodnych, lasy i inne. Dla poszczególnych terenów ustalono podstawowe wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, które określono w oparciu o zasadę kontynuacji cech istniejącego zainwestowania w zakresie funkcji oraz parametrów kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu uwzględniając zidentyfikowane tendencje rozwojowe oraz potrzeby przekształceń obszarów w zakresie funkcji.

W zakresie **obszarów oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk** w Studium m.in.:

- 1) wskazano obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów odrębnych – istniejące: obszar Natura 2000, pomniki przyrody ożywionej i inne;
- 2) ustalono ochronę istniejących kompleksów leśnych i ich rozwój w oparciu o wskazane obszary zalesień;
- 3) wskazano działania w zakresie ochrony przyrody, powierzchni ziemi i gleb, powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych oraz ochrony przed hałasem;
- 4) ustalono zasady kształtowania podsystemów: biologicznego, hydrologicznego oraz klimatycznego;
- 5) ustalono obowiązek rekultywacji terenów poeksploatacyjnych;
- 6) ustalono zasady kształtowania leśnej i rolniczej przestrzeni produkcyjnej;
- 7) wskazano możliwość eksploatacji złóż kruszywa naturalnego w granicach terenów powierzchniowej eksploatacji surowców na obszarach złóż „Kończyce Wielkie”, „Kończyce Wielkie II”, „Kończyce Wielkie IV”, złóż węgla kamiennego i towarzyszących im złóż metanu „Morcinek”, "Morcinek 1" i „Zebrzydowice” oraz złoża metanu "Kaczyce I". W studium wskazano obiekty i obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.
- 8) ustalono kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej w celu ograniczenia uciążliwości działalności człowieka dla środowiska – przede wszystkim rozwój systemów kanalizacji sanitarnej i deszczowej;
- 9) wskazano wykorzystywanie energii ze źródeł odnawialnych oraz wprowadzenie urządzeń i technologii energooszczędnych;
- 10) określono wytyczne ustalania zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W zakresie **obszarów i zasad ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej** w Studium m.in.:

- 1) wskazano obiekty i obszary podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych;
- 2) ustalono działania w zakresie opieki nad zabytkami;
- 3) określono wytyczne ustalania zasad ochrony zabytków i dóbr kultury współczesnej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W zakresie **kierunków oraz zasad rozwoju systemów komunikacji** w Studium m.in.:

- 1) ustalono utrzymanie i modernizację istniejącej sieci drogowej;
- 2) określono docelowe klasy techniczne dróg publicznych;
- 3) wskazano rozwiązania poprawiające bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów;
- 4) określono wytyczne ustalania zasad korzystania i rozwoju systemów komunikacji w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W zakresie **kierunków oraz zasad rozwoju systemów infrastruktury technicznej** w Studium m.in.

- 1) wskazano lokalizację terenów infrastruktury technicznej (IT), obejmujących istniejące obiekty infrastruktury technicznej związane z gospodarką wodną, ściekową oraz urządzenia elektroenergetyczne i gazownicze;
- 2) założono rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej, gazowej, wodociągowej i energetycznej w oparciu o istniejące zasoby i w dostosowaniu do zmieniających się potrzeb;
- 3) wskazano możliwości rozwoju energetyki w oparciu o odnawialne źródła energii, w tym: lokalizację terenów na których możliwa jest lokalizacja urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW, oraz o mocy nieprzekraczającej 100kW;

- 4) wskazano wykorzystanie odnawialnych źródeł energii zarówno w zbiorczych jak i w indywidualnych systemach grzewczych w możliwie jak największym zakresie.

W zakresie **obszarów, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego** w Studium określono, na których terenach możliwa będzie realizacja inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym oraz ponadlokalnym. Ze względu na brak programów zawierających zadania rządowe, przewidziane do realizacji na obszarze gminy Hażlach w zakresie inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym w Studium wskazano wyłącznie zadania przewidziane do realizacji na terenie gminy Hażlach, które zawarte są w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego*.

W zakresie **kierunków i zasad kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej** w Studium założono utrzymanie dotychczasowych funkcji leśnych oraz rozwój istniejących kompleksów leśnych w drodze ich uzupełnienia i poszerzenia w ramach wyznaczonych terenów doleśień.

W zakresie **kierunków i zasad kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej** w Studium założono dostosowanie tej przestrzeni do warunków rynkowych z jednoczesnym uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska przyrodniczego i potrzeb inwestycyjno-budowlanych w poszczególnych miejscowościach.

W zakresie **obszarów wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji** w Studium wskazano obszary, które wymagają przekształceń:

- 1) wymagające rekultywacji tereny poeksploatacyjne,
- 2) wymagający rehabilitacji teren założenia pałacowo-parkowego.

W zakresie **wyznaczenia obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW oraz ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu** w Studium wskazano lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW, wykorzystujących m.in. energię otrzymywaną z biomasy, energię geotermalną, energię promieniowania słonecznego w granicach terenów: obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług (PU). Ustalono, że realizacja ww. urządzeń nie może powodować ograniczeń w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu na terenie ich lokalizacji, a także na terenach do niego przylegających. Granicę stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu związanych z ich lokalizacją ustalono jako odpowiadającą granicy terenów ich lokalizacji.

W ramach lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW nie przewidziano możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Dodatkowo, w Studium określono również: **kierunki rozwoju i przekształceń infrastruktury społecznej oraz kierunki zabezpieczenia wymogów obronności i bezpieczeństwa państwa**.

3.17 Interpretacja zgodności planów miejscowych ze Studium

Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, za zgodne z ustaleniami niniejszego Studium uznaje się:

1) utrzymanie przeznaczenia terenu określonego w obowiązującym, w dniu wejścia w życie niniejszego Studium, miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego;

2) utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenu i obiektów z nim związanych, niezależnie od docelowego kierunku zagospodarowania wskazanego w niniejszym Studium, przy czym za dotychczasowy sposób użytkowania uznaje się użytkowanie zgodne z ewidencją gruntów i budynków, wydanymi pozwoleniami na budowę oraz zgłoszonymi właściwemu organowi zmianami sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części; dotyczy to także pozostawienia w użytkowaniu leśnym terenu ze względu na brak zgody na przeznaczenie tego terenu na cele nierolnicze i nieleśne;

3) korygowanie przebiegu granic sąsiadujących ze sobą terenów z tolerancją ± 30 m, rozumiane jako ustalenie przeznaczenia terenu (lub jego części) zgodne z kierunkami zagospodarowania przestrzennego przewidzianymi w Studium dla sąsiedniego terenu, przy czym za sąsiedni teren uznaje się obszar bezpośrednio przylegający, stychny przynajmniej w jednym punkcie lub położony po przeciwnej stronie drogi rozdzielającej tereny;

4) korygowanie minimalnych i maksymalnych parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w Studium dla poszczególnych terenów, w dostosowaniu do minimalnych i maksymalnych parametrów i wskaźników urbanistycznych występujących w obrębie danego obszaru funkcyjnego lub sąsiedniego obszaru funkcyjnego;

5) sporządzanie planu miejscowego obejmującego swymi granicami mniejszą powierzchnię, niż powierzchnia wyznaczonego w Studium terenu;

6) korygowanie wskazanych na rysunku Studium przebiegów planowanych drogowych połączeń komunikacyjnych, bez konieczności prowadzenia połączenia w określonym na rysunku Studium przebiegu, przy czym dopuszcza się również odstępianie od umieszczania tych połączeń komunikacyjnych planach;

7) wydzielanie w planie miejscowym niezbędnych elementów towarzyszących, takich jak: zieleń urządzona i izolacyjna, drogi, place, parkingi, oraz obiekty i sieci infrastruktury technicznej i melioracji wodnych, jako odrębnych terenów, w ramach określonego w Studium terenu;

8) o ile nie naruszy to przepisów odrębnych - dopuszczanie w granicach wszystkich wyznaczonych w planie terenów lokalizacji:

a) urządzeń budowlanych zapewniających możliwość użytkowania obiektów budowlanych zgodnie z przeznaczeniem określonym w planie (np. przyłącza i urządzenia instalacyjne, przejazdy, ogrodzenia, place postojowe i place pod śmietniki),

b) sieci i urządzeń infrastruktury technicznej o charakterze przesyłowym i rozdzielczym,

c) ścieżek rowerowych,

d) obiektów małej architektury,

e) zieleni o funkcjach ozdobnych, izolacyjnych lub rekreacyjnych,

f) terenowych urządzeń sportowych i rekreacyjnych, takich jak place zabaw i boiska;

9) uwzględnianie zmian w gminnej ewidencji zabytków, rejestrze zabytków, w szczególności wpisów i skreśleń obszarów i obiektów odpowiednio z ewidencji rejestru zabytków;

10) uwzględnianie zmian w zakresie objęcia obiektów i obszarów prawnymi formami ochrony przyrody, w szczególności wpisów i skreśleń wymienionych obszarów i obiektów z odpowiednich rejestrów i wykazów;

11) uwzględnianie ustanowionych granic obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, wynikających z map zagrożenia powodziowego.

3.18 Uzasadnienia zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań

Przyjęte w Studium rozwiązania są wynikiem rozpoznania istniejącego stanu zagospodarowania przestrzennego, funkcjonowania i zagrożeń środowiska przyrodniczego, stopnia zachowania wartości kulturowych oraz sytuacji społeczno-gospodarczej. Opierając się o cele rozwoju określone w dokumentach gminnych, regionalnych i krajowych sprecyzowano kierunki rozwoju zapewniające:

- 1) wielofunkcyjny rozwój Gminy
- 2) warunki dla rozwoju funkcji mieszkaniowej w skali całej Gminy;
- 3) warunki dla rozwoju funkcji turystycznych i wypoczynkowych na terenach występowania zbiorników wodnych i lasów;
- 4) warunki dla realizacji gminnych inwestycji celu publicznego;
- 5) ograniczenie możliwości zainwestowania na terenach nadrzecznych.

4 MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

---

1. Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2014r., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2015
2. Grabowski D., Kwiecko P., *Objaśnienia do mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi, Gmina Hażlach*. Państwowy Instytut Geologiczny
3. Informacje na temat obiektów wpisanych do rejestru zabytków, wpisanych do gminnej ewidencji zabytków, stanowisk archeologicznych- Wojewódzki Konserwator Zabytków Bielsk-Biała- oddział w Gliwicach.
4. Mapa osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi. Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy w ramach realizacji projektu Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej (SOPO). 2010r.
5. Mapa topograficzna w skali 1:10 000
6. Mapy zagrożenia powodziowego opracowane w ramach projektu "Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami". (2014 r.)
7. Materiały i informacje zebrane od instytucji po zawiadomieniu o przystąpieniu do opracowania Studium.
8. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Brzezówka – uchwała nr XII/105/03 Rady Gminy Hażlach z dnia 26 listopada 2003 roku
9. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Hażlach – uchwała nr VI/46/2014 Rady Gminy Hażlach z dnia 10 września 2014 r.
10. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Kończyce Wielkie – uchwała nr VII/60/2013 Rady Gminy Hażlach z dnia 27 listopada 2013 r.
11. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Pogwizdów – uchwała nr XIII/114/03 Rady Gminy Hażlach z dnia 29 grudnia 2003 roku
12. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Rudnik – uchwała nr XIV/138/04 Rady Gminy Hażlach z dnia 11 lutego 2004 roku
13. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Zamarski – uchwała nr VII/59/2013 Rady Gminy Hażlach z dnia 27 listopada 2013 r.
14. Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Hażlach, 2010r.;
15. Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Ustroń na okres gospodarczy od 1 stycznia 2008r do 31 grudnia 2017r. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach
16. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjęty uchwałą Nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r.
17. Powszechny Spis Rolny z roku 2010
18. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Hażlach;
19. Standardowy formularz danych dla obszaru Natura 2000- Dolina Górnej Wisły
20. *Statystyczne Vademecum Samorządowca. Gmina wiejska Hażlach*. Urząd Statystyczny w Katowicach,

21. Strategia Rozwoju Gminy Hażlach na lata 2011-2020. Hażlach, sierpień 2011
22. Strona internetowa Gminy Hażlach – www.hazlach.pl
23. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Cieszyna przyjęte uchwałą Nr XXXIII/338/13 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 27 czerwca 2013 r.
24. Uchwała Nr XXXIV/297/10 Rady Gminy Hażlach z dnia 22 kwietnia 2010 r. w sprawie zatwierdzenia „Planu Odnowy Miejscowości Pogwizdów w Gminie Hażlach na lata 2010-2017”;
25. Wnioski do studium złożone przez mieszkańców i instytucje
26. Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Hażlach przyjętą uchwałą Nr II/24/2011 Rady Gminy Hażlach z dnia 30 marca 2011r.
źródło:http://katowice.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_slaskie/portrety_gmin/powiat_cieszynski/gmina_hazlach.pdf [dostęp 21.09.2015r.]
27. Rejestr Form Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego,
źródło: <http://bip.katowice.rdos.gov.pl/wojewodzki-rejestr-form-ochrony-przyrody> [dostęp 24.09.2015r.]
28. Mapa stacji bazowych, źródło: <http://beta.btsearch.pl> [dostęp 5.10.2015r.]
29. Program małej retencji dla Województwa Śląskiego przyjęty uchwałą Nr II/43/1/2006 przez Sejmik Województwa Śląskiego dnia 16 stycznia 2006 r.
30. Zarządzenie Nr 37/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Katowicach z dnia 31 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły PLB240001
31. Powiatowy plan gospodarki odpadami dla powiatu Cieszyńskiego.
32. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Hażlach za rok 2014;
33. Zarządzenie nr 0050.114.2015 Wójta Gminy Hażlach z dnia 27 marca 2015 r. w sprawie przedstawienia Radzie Gminy informacji o stanie mienia Gminy;
34. Uchwała Nr XXXV/299/10 Rady Gminy Hażlach z dnia 24 czerwca 2010 r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg gminnych i ustalenia ich przebiegu.